

EURÓPSKA KOMISIA
GENERÁLNE RIADITELSTVO
DANE A COLNÁ ÚNIA
Nepriame dane a daňová správa
CBAM, energetika a environmentálne dane

V Bruseli 30. mája 2024

USMERŇOVACÍ DOKUMENT TÝKAJÚCI SA VYKONÁVANIA MECHANIZMU CBAM PRE DOVOZCOV TOVARU DO EÚ

Tento usmerňovací dokument predstavuje názory útvarov Európskej komisie v čase uverejnenia. Nie je právne záväzný.

HISTÓRIA VERZIÍ

Dátum	Poznámky k verzii
17. 8. 2023	Prvé uverejnenie
27. 10. 2023	<p>Vykonal sa tieto opravy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktualizácie v oddiele 6.3 (vzor na oznamovanie), • opravené rôzne pravopisné chyby a odkazy.
21. 11. 2023	Oprava pravidla <i>de minimis</i>
8. 12. 2023	<p>Vykonal sa tieto opravy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasnenia v oddiele 4.3 (Prechodné obdobie), najmä v častiach 4.3.4 (Obdobia oznamovania) a 4.3.6 (Aktívny zušľacht'ovací styk), • objasnenia v oddiele 5.4.3 (vodík) s cieľom zahrnúť iné spôsoby výroby do <i>Obrázok 5-6</i> (Spekaná ruda) a <i>Obrázok 5-11</i> (Surová oceľ – výroba ocele v kyslíkových konvertoch), • zahrnutie referenčných čísel rovníc do oddielu 6.1.4 prevzatých z vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2023/1773, • objasnenie v oddiele 6.2.2 (Oznamovanie kvality určitého dovezeného tovaru), • oprava pravidla výnimky pre EZVO v oddiele 7, • vypustenie prílohy o štandardných hodnotách, keďže tieto informácie možno nájsť na osobitnom webovom sídle Európskej komisie venovanom mechanizmu CBAM.
26. 3. 2024	<p>Vykonal sa tieto opravy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Objasnenie oznamovacích povinností v oddiele 3, poznámka pod čiarou č. 5. • Opravený odkaz v oddiele 6.2 (Odkazy na vykonávacie nariadenie). • Opravený odkaz (smernica 2003/87/ES) v oddiele 6.2.3, poznámka pod čiarou č. 64. • Opravený odkaz (príloha III k vykonávaciemu nariadeniu) v prílohe B, zoznam vymedzení pojmov, „skutočné emisie“. • Opravené preklepy v prílohe B, zoznam vymedzení pojmov, „oznamujúci deklarant“. • Vypustenie duplicitnej položky v prílohe B, zoznam vymedzení pojmov, „odporúčané zlepšenia“.

OBSAH

1	ZHRNUTIE	5
2	ÚVOD	6
2.1	O dokumente	6
2.2	Ako používať tento dokument	7
2.3	Kde možno nájsť ďalšie informácie	7
3	STRUČNÝ NÁVOD PRE DOVOZCOV	10
4	MECHANIZMUS KOMPENZÁCIE UHLÍKA NA HRANICIACH	15
4.1	Úvod k mechanizmu CBAM	15
4.2	Vymedzenie pojmov a rozsah emisií, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus CBAM	16
4.3	Prechodné obdobie	17
4.3.1	Kľúčové úlohy a povinnosti v súvislosti s oznamovaním	18
4.3.2	Čo majú monitorovať prevádzkovatelia	19
4.3.3	Čo majú oznamovať oznamujúci deklaranti	20
4.3.4	Obdobia oznamovania v prípade prevádzkovateľov a dovozcov	21
4.3.5	Riadenie CBAM	23
4.3.6	Aktívny zušľachtovací styk	24
5	TOVAR CBAM A SPÔSOBY VÝROBY	26
5.1	Predslov k oddielom týkajúcim sa jednotlivých odvetví	26
5.2	Identifikácia tovaru CBAM	26
5.2.1	Špecifikácie výrobkov	27
5.2.2	Identifikácia tovaru v rozsahu pôsobnosti nariadenia o mechanizme CBAM	27
5.3	Odvetvie cementu	28
5.3.1	Výrobná jednotka a viazané emisie pre priemyselné odvetvie	28
5.3.2	Vymedzenie a vysvetlenie tovaru v rozsahu pôsobnosti	29
5.3.3	Vymedzenie a vysvetlenie relevantných výrobných procesov a spôsobov výroby	30
5.3.4	Dodatočné parametre oznamovania	33
5.4	Odvetvie chemických látok – vodík	34
5.4.1	Výrobná jednotka a viazané emisie	34
5.4.2	Vymedzenie a vysvetlenie odvetvového tovaru CBAM v rozsahu pôsobnosti	35
5.4.3	Vymedzenie a vysvetlenie relevantných výrobných procesov a spôsobov výroby	35
5.4.4	Dodatočné parametre oznamovania	37

5.5	Odvetvie hnojív	37
5.5.1	Výrobná jednotka a viazané emisie	38
5.5.2	Vymedzenie a vysvetlenie odvetvového tovaru CBAM v rozsahu pôsobnosti	39
5.5.3	Vymedzenie a vysvetlenie relevantných výrobných procesov a spôsobov výroby	40
5.5.4	Dodatočné parametre oznamovania	43
5.6	Odvetvie železa a ocele	43
5.6.1	Výrobná jednotka a viazané emisie	44
5.6.2	Vymedzenie a vysvetlenie odvetvového tovaru CBAM v rozsahu pôsobnosti	44
5.6.3	Vymedzenie a vysvetlenie relevantných výrobných procesov a zahrnutých emisií	50
5.6.4	Dodatočné parametre oznamovania	59
5.7	Odvetvie hliníka	60
5.7.1	Výrobná jednotka a viazané emisie	60
5.7.2	Vymedzenie a vysvetlenie odvetvového tovaru v rozsahu pôsobnosti	61
5.7.3	Vymedzenie a vysvetlenie relevantných výrobných procesov a spôsobov výroby	64
5.7.4	Dodatočné parametre oznamovania	67
6	OZNAMOVACIE POVINNOSTI	69
6.1.1	Oznamovanie priamych a nepriamych viazaných emisií	69
6.1.2	Jednotky na oznamovanie viazaných emisií	69
6.1.3	Viazané emisie	70
6.1.4	Nepriame emisie	71
6.1.5	Pripočítanie emisií prekurzorov	72
6.1.6	Štandardné emisné faktory v prípade prekurzorov	73
6.2	Požiadavky na oznamovanie	74
6.2.1	Oznamovanie množstva dovezeného tovaru	74
6.2.2	Oznamovanie kvality určitého dovezeného tovaru	74
6.2.3	Oznamovanie priamych a nepriamych viazaných emisií	75
6.2.4	Jednotky na oznamovanie viazaných emisií	76
6.2.5	Oznamovanie skutočnej splatnej ceny uhlíka	76
6.2.6	Informácie relevantné pre dovozcov	78
6.3	Vzor na oznamovanie	79
6.3.1	Oznamovanie údajov o emisiách prevádzkovateľmi	79
6.3.2	Oznamovanie zo strany deklarantov	83
7	VÝNIMKY Z MECHANIZMU CBAM	88
	PRÍLOHA A ZOZNAM SKRATIEK	89
	PRÍLOHA B ZOZNAM VYMEDZENÝCH POJMOV	91

1 ZHRNUTIE

Mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach (*Carbon Border Adjustment Mechanism*, ďalej len „CBAM“) je nástroj environmentálnej politiky skoncipovaný tak, aby sa na dovážané výrobky uplatňovali rovnaké náklady na emisie oxidu uhličitého, aké by vznikli zariadeniam pôsobiacim v Európskej únii (EÚ). Mechanizmom CBAM sa tak znižuje riziko ohrozenia cieľov EÚ v oblasti klímy premiestnením výroby do krajín s menej ambicióznymi politikami dekarbonizácie (tzv. únik uhlíka).

V rámci mechanizmu CBAM budú v jeho konečnom období (po prechodnom období) schválení deklaranti EÚ zastupujúci dovozcov určitého tovaru nakupovať a odovzdávať certifikáty CBAM pre viazané emisie svojho dovážaného tovaru. Keďže cena týchto certifikátov bude vychádzať z ceny kvót v systéme EÚ na obchodovanie s emisiami (*EU Emission Trading System*, ďalej len „EU ETS“) a vzhľadom na to, že pravidlá monitorovania, oznamovania a overovania boli navrhnuté na základe systému monitorovania, oznamovania a overovania v rámci EU ETS, vyrovná sa vzniknutá cena uhlíka v prípade dovážaného tovaru a v prípade tovaru vyrobeného v zariadeniach zapojených do EU ETS.

Tento usmerňovací dokument je súčasťou série usmerňovacích dokumentov a elektronických vzorov, ktoré Európska komisia poskytuje na podporu harmonizovaného vykonávania mechanizmu CBAM počas **prechodného obdobia (od 1. októbra 2023 do 31. decembra 2025)**. Poskytuje úvod k mechanizmu CBAM a koncepcie, ktoré sa majú používať pri oznamovaní viazaných emisií tovaru dovážaného do EÚ. Týmto usmernením nevznikajú žiadne ďalšie povinné požiadavky v rámci mechanizmu CBAM. Jeho cieľom je pomôcť pri správnom výklade v záujme uľahčenia vykonávania.

Tento usmerňovací dokument predstavuje názory útvarov Európskej komisie v čase uverejnenia. Nie je právne záväzný.

2 ÚVOD

2.1 O dokumente

Tento dokument bol vypracovaný na podporu zainteresovaných strán tým, že sa požiadavky nariadenia o mechanizme CBAM vysvetlia pomocou nelegislatívneho jazyka. Toto usmernenie sa zameriava **na požiadavky na dovozcov tovaru CBAM do EÚ v prechodnom období od 1. októbra 2023 do 31. decembra 2025**, počas ktorého sa mechanizmus CBAM uplatňuje bez finančných povinností pre dovozcov a výlučne na účely zberu údajov.

- **Kapitola 3** poskytuje stručné usmernenie pre cieľového čitateľa tohto dokumentu, t. j. dovozcu tovaru CBAM a/alebo oznamujúceho deklaranta. Uvádza sa v nej spôsob, ako pristupovať k najdôležitejším koncepčným prvkom oznamovania CBAM, a kde v tomto dokumente možno k tomu nájsť viac informácií.
- **Kapitola 4** obsahuje úvod k mechanizmu CBAM a prehľad cyklu dodržiavania podmienok, úloh, povinností, míľnikov a lehôt pre oznamujúcich deklarantov počas prechodného obdobia.
- V **kapitole 5** je uvedený prehľad tovaru a hodnotových reťazcov pre odvetvia a druhy tovaru, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti CBAM.
- V **kapitole 6** sa rozoberajú oznamovacie povinnosti a odporúčania, ktoré sú potenciálne uplatniteľné na každého dotknutého dovozcu tovaru CBAM.
- V **kapitole 7** sú vysvetlené všeobecné výnimky z mechanizmu CBAM.

Európska komisia poskytla samostatný usmerňovací dokument pre prevádzkovateľov zariadení z tretích krajín vyrábajúcich tovar CBAM (ďalej len „prevádzkovatelia“). K usmerňovacím dokumentom je priložený elektronický vzor pre informácie, ktorý môžu prevádzkovatelia zariadení použiť na sprostredkovanie informácií o viazaných emisiách svojho tovaru oznamujúcim deklarantom.

Uvádzanie čísel v dokumentoch EÚ

V záujme súladu s právnymi dokumentmi EÚ sa v tomto usmerňovacom dokumente pri uvádzaní čísel používa tento úzus.

Desatinné čísla sa od celého čísla oddeľujú čiarkou, napr.: 0,890

Tisíce a ďalšie mocniny 10^{3n} sa oddeľujú medzerou, napr.:

- pätnásťtisíc sa píše ako 15 000,
- pätnásť miliónov sa píše ako 15 000 000.

2.2 Ako používať tento dokument

Ak sú v tomto dokumente uvedené čísla článkov bez ďalšieho spresnenia, vždy odkazujú na nariadenie o mechanizme CBAM¹. Ak sa cituje „vykonávacie nariadenie“, ide o nariadenie², v ktorom sa stanovujú podrobné pravidlá monitorovania a oznamovania počas prechodného obdobia. Skratky a pojmy použité v tomto dokumente sú vymedzené v 0 a 0.

V celom dokumente sa ako pomôcka pre čitateľa vyskytujú rôzne piktogramy:

Piktogram	Opis použitia
	Poukazuje na informácie, ktoré sú pre dovozcov a oznamujúcich deklarantov mimoriadne dôležité.
Simplified!	Označuje zjednodušené prístupy k všeobecným požiadavkám mechanizmu CBAM.
	Používa sa na miestach, kde sa uvádzajú odporúčané zlepšenia.
	Používa sa, ak sú k dispozícii ďalšie dokumenty, vzory alebo elektronické nástroje z iných zdrojov.
	Označuje príklady pri témach, o ktorých sa diskutuje v okolitom texte.
	Označuje časti, v ktorých sa namiesto prechodného obdobia hovorí o konečnom období mechanizmu CBAM.

2.3 Kde možno nájsť ďalšie informácie

V nasledujúcom textovom rámečku sú vyznačené kľúčové oddiely nariadenia o mechanizme CBAM a vykonávacieho nariadenia, ktoré sú **relevantné pre dovozcov tovaru CBAM počas prechodného obdobia**.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/956 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach, dostupné na adrese: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj>.

² Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1773 zo 17. augusta 2023, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/956, pokiaľ ide o oznamovacie povinnosti na účely mechanizmu uhlíkovej kompenzácie na hraniciach počas prechodného obdobia, dostupné na adrese: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1773/oj.

Nariadenie o mechanizme CBAM

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/956 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach.

Dostupné na adrese: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj>

- **Článok 2** – stanovuje sa rozsah pôsobnosti CBAM s odkazom na prílohu I.
- **Článok 3 a príloha IV** – stanovuje sa vymedzenie spoločných pojmov používaných v súvislosti s CBAM.
- **Články 5 a 17** – stanovujú sa požiadavky týkajúce sa žiadosti dovozcov alebo ich nepriameho colného zástupcu o status schváleného deklaranta CBAM na dovoz tovaru a povolenia zo strany príslušného členského štátu (*platné od 31. decembra 2024*).
- **Článok 10** – stanovujú sa požiadavky na registráciu prevádzkovateľov v rámci CBAM (*od 31. decembra 2024*).
- **Článok 11** – od členských štátov sa vyžaduje, aby určili príslušný orgán, a od Európskej komisie sa vyžaduje, aby uverejnila zoznam príslušných orgánov a zahrnula ho do registra CBAM.
- **Články 14 a 16** – od Európskej komisie sa vyžaduje, aby zriadila register CBAM schválených deklarantov CBAM a aby každému schválenému deklarantovi pridela účet (*platné od 31. decembra 2024*).
- **Článok 30** – od Európskej komisie sa vyžaduje, aby do 31. decembra 2024 uskutočnila preskúmanie rozsahu pôsobnosti CBAM.
- **Články 32 až 35** – stanovujú sa oznamovacie povinnosti dovozcov v EÚ počas prechodného obdobia.
- **Článok 36** – stanovujú sa dátumy začatia uplatňovania ostatných článkov.
- **Príloha I** – obsahuje zoznam tovaru CBAM podľa priemyselných odvetví s číselným znakom KN na identifikáciu tovaru a zodpovedajúcich príslušných skleníkových plynov.
- **Príloha III** – určujú sa v nej krajiny a územia mimo EÚ, na ktoré sa CBAM nevzťahuje.
- **Príloha IV** – uvádzajú sa všeobecné metódy výpočtu viazaných emisií v tovare; v oddiele 2 pre jednoduchý tovar a v oddiele 3 pre zložitý tovar.

Vykonávacie nariadenie (EÚ) 2023/1773: vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1773, dostupné na adrese: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1773/oj

- **Článok 2 a oddiel 1 prílohy II** – stanovuje sa v nich vymedzenie spoločných pojmov používaných v súvislosti s CBAM a pravidlami monitorovania, oznamovania a overovania.
 - **Článok 3** – stanovujú sa v ňom oznamovacie povinnosti oznamujúcich deklarantov vrátane parametrov, v prípade ktorých sa údaje majú oznamovať.
 - **Články 4 a 5** – stanovujú sa v nich prístupy k výpočtu viazaných emisií a podmienky používania štandardných hodnôt.
-

-
- **Článok 6** – uvádzajú sa v ňom požiadavky na oznamovanie v súvislosti s aktívnym zušľachtovacím stykom.
 - **Článok 7** – uvádzajú sa v ňom informácie, ktoré sa majú oznamovať v súvislosti so splatnou cenou uhlíka.
 - **Články 8, 9 a 13** – súvisia s povinnosťami oznamujúceho deklaranta týkajúcimi sa predkladania a zmien správ o CBAM.
 - **Článok 16** – súvisí s pokutami, ktoré uplatňujú členské štáty, ak si oznamujúci deklarant správne nesplnil svoje oznamovacie povinnosti.
 - **Články 19 a 22** – stanovujú sa v nich technické prvky prechodného registra CBAM.
 - **Príloha I:** tabuľka 1 – štruktúra správy o CBAM, tabuľka 2 – podrobné požiadavky na informácie, ktoré sa majú uviesť v správe o CBAM.
 - **Príloha II:** oddiel 2 tabuľka 1 – priradenie číselných znakov KN k súhrnným kategóriám tovaru CBAM a oddiel 3 – vymedzenie výrobných procesov pre kategórie tovaru CBAM vrátane systémových hraníc spôsobov výroby a relevantných prekurzorov.
 - **Príloha IV:** minimálne údaje, ktoré majú výrobcovia tovaru („prevádzkovatelia“) oznamovať dovozcom (alebo oznamujúcim deklarantom).
 - **Prílohy V až VII:** tabuľky uvádzajúce zoznam požiadaviek na údaje v prípade iných správ vrátane údajov pre aktívny zušľachtovací styk (podľa dovozcov), EORI a údajov z vnútroštátneho systému dovozu.
 - **Príloha VIII:** štandardné faktory, ktoré možno použiť pri monitorovaní priamych emisií.
-

Všetky právne predpisy EÚ možno nájsť na tejto adrese: eur-lex.europa.eu/homepage.html.

Ďalšie usmernenia a materiály odbornej prípravy, ktoré vypracovala Európska komisia s cieľom pomôcť prevádzkovateľom a dovozcom, zahŕňajú:

- samostatný usmerňovací dokument Európskej komisie pre prevádzkovateľov zariadení z krajín mimo EÚ vyrábajúcich tovar CBAM,
- usmernenie vypracované pre dovozcov k tomu, ako vyplniť štvrťročné správy na portáli CBAM pre obchodníkov,
- vzor vo formáte Excel pre prevádzkovateľov na automatický výpočet viazaných emisií a zrozumiteľné sprostredkovanie týchto údajov dovozcom tovaru,
- videá odbornej prípravy.

Usmerňovacie dokumenty a vzor sú k dispozícii na osobitnom webovom sídle Európskej komisie venovanom mechanizmu CBAM: https://taxation-customs.ec.europa.eu/carbon-border-adjustment-mechanism_en.

3 STRUČNÝ NÁVOD PRE DOVOZCOV

V tomto oddiele sa postupne krok za krokom uvádza prehľad dôležitých koncepcií, pravidiel a povinností v rámci prechodného obdobia.

Ste dovozca tovaru CBAM? Tovar CBAM je tovar aktuálne dovážaný do EÚ z cementu, zo železa a z ocele, hliníka a niektorých chemických odvetví (hnojivá a vodík), ako aj elektrina. Na zodpovedanie tejto otázky musíte porovnať číselné znaky KN³ svojich dovážaných výrobkov so zoznamom tovaru uvedeným v prílohe I k nariadeniu o mechanizme CBAM. Viac informácií, ako na to, možno nájsť v oddiele 5.2 tohto dokumentu a v nasledujúcich pododdieloch 5.3 až 5.7, v ktorých sú uvedené ďalšie podrobnosti za každé odvetvie.

Ak takýto tovar nedovážate, dokument nemusíte čítať. Napísaný bol však tak, aby bol nápomocný aj všetkým ostatným druhom zainteresovaných cieľových skupín (akademickej obci, overovateľom v oblasti skleníkových plynov, príslušným orgánom, konzultantom atď.). **Ak chcete len pochopiť, ako mechanizmus CBAM funguje vo všeobecnosti**, úvod k nemu nájdete v oddiele 4.

Čo sú viazané emisie? Táto koncepcia bola vytvorená tak, aby v čo najväčšej možnej miere kopírovala spôsob, akým sa systém EU ETS uplatňuje na emisie, ako keby sa tovar CBAM vyrábala v EÚ. V rámci EU ETS sa od prevádzkovateľov vyžaduje, aby zaplatili cenu za svoje vlastné („priame“) emisie. Ak však spotrebúvajú elektrinu, vznikajú im aj náklady na emisie CO₂ zahrnuté v cene elektriny, ktorú nakupujú⁴ („nepriame emisie“). To isté platí pre vstupné materiály potrebné pre ich výrobný proces, ktoré môže dodávať zariadenie EU ETS. Tieto tzv. prekursorov tak prispievajú k nákladom na emisie CO₂, ktoré vznikajú zariadeniu EU ETS. „Viazané emisie“ sú vymedzené obdobne ako emisie, ktoré zapríčiňujú náklady na emisie CO₂ v EU ETS: zohľadňujú sa v nich priame i nepriame⁵ emisie z výrobného procesu, ako aj viazané emisie prekursorov. Rozsah pôsobnosti CBAM v zásade súvisí s pravidlami EU ETS, v dôsledku čoho sa líši od iných metód výpočtu uhlíkových stôp výrobkov, ako je napríklad „protokol o skleníkových plynch“ alebo ISO 14067. Podrobný úvod ku koncepcii a výpočtu viazaných emisií je uvedený v oddiele 6.1.3.

Aké informácie máte v záujme oznamovania požadovať od prevádzkovateľa zariadenia vyrábajúceho tovar, ktorý dovážate? Na zodpovedanie tejto otázky musíte vykonať tieto kroky.

- Krok č. 1: Vymedzte dovážaný tovar CBAM a uistite sa, že rozumiete spôsobu jeho priradenia ku každej „súhrnnej kategórii tovaru“ (t. j. súhrn tovaru CBAM s rôznymi číselnými znakmi KN, ktorý je však vhodný na to, aby sa naň vzťahovali spoločné pravidlá monitorovania).
- Krok č. 2: Určite všetky **parametre, ktoré máte požadovať od prevádzkovateľa a v súvislosti s ktorými máte podať oznámenie**:
 - **Priame emisie** zariadenia – prevádzkovateľ má k dispozícii dve možnosti:

³ Číselné znaky KN (kombinovanej nomenklatúry) sú únijskou verziou kódov HS (harmonizovaného systému) pre medzinárodný obchod. Číselné znaky KN zvyčajne tvorí osem číslic (prvých šesť číslic je totožných s kódom HS). Ak príloha I k nariadeniu o mechanizme CBAM obsahuje menej číslic, znamená to, že sú zahrnuté všetky číselné znaky KN začínajúce týmito číslicami.

⁴ Ak si zariadenie EÚ vyrába vlastnú elektrinu, náklady na emisie CO₂ mu vznikajú bezprostredne.

⁵ Nepriame emisie sa počas prechodného obdobia musia oznamovať za *všetok* tovar CBAM.

- a) prístup „založený na výpočtoch“, pri ktorom sa používajú **množstvá všetkých spotrebovaných palív a príslušných materiálov**⁶ a zodpovedajúce „faktory výpočtu“ (najmä tzv. **emisný faktor** založený na obsahu uhlíka v palive alebo materiáli);
- b) prístup „založený na meraniach“, ktorý spočíva v meraní **koncentrácie skleníkových plynov**, ako aj **toku spalín** za každý „zdroj emisií“ (komín).

Treba však poznamenať, že **počas úvodného obdobia do 31. júla 2024 môže prevádzkovateľ uplatniť iné metódy povolené na monitorovanie emisií v rámci svojej jurisdikcie**, ak vedú k podobnému pokrytiu a presnosti emisií. Tieto iné metódy môžu zahŕňať štandardné hodnoty sprístupnené a uverejnené Európskou komisiou na účely prechodného obdobia alebo akékoľvek iné štandardné hodnoty. Možno ich však použiť pod podmienkou, že oznamujúci deklarant v správach o CBAM uvedie metodiku, ktorá bola použitá na určenie takýchto hodnôt, a odkaz na ňu. V prípade emisií PFC⁷ z výroby primárneho hliníka sa má uplatňovať osobitná metodika založená na meraniach prepätia. V prípade emisií N₂O z výroby kyseliny dusičnej je povinná metóda založená na meraniach. Vo všetkých ostatných prípadoch si prevádzkovateľ môže vybrať, ktorá metóda najlepšie vyhovuje situácii jeho zariadenia.

- o **Nepriame emisie** – ide o emisie vznikajúce pri výrobe elektriny, ktorú spotrebovalo zariadenie vášho dodávateľa, bez ohľadu na to, či bola táto elektrina vyrobená v zariadení alebo dovezená zvonku. Musíte oznámiť množstvá **spotrebovanej elektriny** za každý dovezený výrobok a vynásobiť ich príslušným emisným faktorom elektriny. V prípade neho existujú tieto možnosti:
 - a) ak elektrina pochádza zo sústavy, môžete použiť:
 - štandardný emisný faktor poskytnutý Európskou komisiou na základe údajov IEA⁸ alebo
 - akýkoľvek iný emisný faktor elektrizačnej sústavy krajiny pôvodu na základe verejne dostupných údajov, ktorý predstavuje buď priemerný emisný faktor, alebo emisný faktor CO₂;
 - b) ak prevádzkovateľ v rámci zariadenia vyrába aj elektrinu (je „samovýrobca“), v takom prípade musí monitorovať emisie zdroja alebo jednotky KVET⁹ rovnako ako pri monitorovaní iných priamych emisií zariadenia a **použiť osobitné pravidlá na výpočet emisného faktora z palivového mixu** a v relevantných prípadoch zohľadniť výrobu tepla pri KVET;
 - c) ak prevádzkovateľ odoberá elektrinu od konkrétneho zariadenia na základe „zmluvy o nákupe elektriny“, za predpokladu, že tento zdroj monitoruje svoje emisie v súlade s rovnakými pravidlami, aké sa uplatňujú na samovýrobu elektriny, a tieto informácie sprostredkúva prevádzkovateľovi a následne ich dostanete vy, môžete použiť výsledný skutočný emisný faktor pre túto elektrinu.

Podrobné usmernenie je uvedené v oddiele 6.1.4 tohto dokumentu.

⁶ Na označenie palív, ako aj iných vstupných alebo výstupných materiálov, ktoré majú vplyv na emisie, sa používa pojem „zdrojový prúd“.

⁷ Perfluórované uhl'ovodíky (*perfluorocarbons*, ďalej len „PFC“).

⁸ Medzinárodná agentúra pre energiu (*International Energy Agency*, ďalej len „IEA“).

⁹ KVET je kombinovaná výroba tepla a elektriny, známa aj ako „kogenerácia“.

- **Prekurzory (voliteľné)** – prevádzkovateľ nemá povinnosť vám ako oznamujúcemu deklarantovi oznamovať podrobné údaje o prekurzoroch, keďže tieto informácie nemusíte samostatne oznamovať v správe o CBAM. Je však potrebné, aby sa emisie súvisiace s prekurzorom (prekurzormi) zahrnuli do údajov, ktoré sa oznamujú v prípade tovaru CBAM. Je preto osvedčenou praxou poskytovať údaje o prekurzoroch s cieľom uľahčiť kontrolu oznámených údajov.

Súčasťou koncepcie viazaných emisií je pripočítanie¹⁰ viazaných emisií určitých materiálov používaných vo výrobnom procese, tzv. prekurzorov. To, **ktoré prekurzory sú relevantné** pre každý výrobný proces, sa uvádza v oddiele 3 prílohy II k vykonávaciemu nariadeniu a rozoberá v oddiele 5 tohto dokumentu za každé dotknuté odvetvie.

- b) **Ak sa prekurzor vyrába v tom istom zariadení ako tovar CBAM**, prevádzkovateľ musí zahrnúť viazané emisie prekurzora do výpočtu viazaných emisií tovaru.
- c) **Ak sa prekurzor nakupuje** od iných zariadení, výrobca tovaru CBAM musí požadovať údaje od príslušných dodávateľov prekurzora rovnako, ako vy žiadate o údaje o tovare, ktorý sa dováža do EÚ. Príslušné informácie týkajúce sa každého prekurzora **samostatne za každé zariadenie jeho výroby** zahŕňajú:
 - identifikáciu zariadenia, kde bol vyrobený,
 - špecifické¹¹ priame a nepriame viazané emisie prekurzora,
 - spôsob výroby a dodatočné parametre, ktoré má dovozca oznámiť, keď sa konečný tovar dovezie do EÚ v rámci CBAM. Tieto dodatočné parametre sú uvedené v oddiele 2 prílohy IV k vykonávaciemu nariadeniu a rozoberajú sa v oddiele 5 tohto dokumentu za každé dotknuté odvetvie,
 - obdobie oznamovania uplatňované dodávateľom prekurzora,
 - v relevantných prípadoch informácie o cene uhlíka splatnej dodávateľom prekurzora v príslušnej jurisdikcii (pozri bod 5).
- d) V oboch prípadoch, t. j. pri nákupe či samovýrobe prekurzorov, musí prevádzkovateľ monitorovať **množstvo každého prekurzora použitého** počas obdobia oznamovania za každý zo svojich výrobných procesov.

Pravidlá monitorovania údajov týkajúcich sa prekurzorov sú uvedené v oddiele E prílohy III k vykonávaciemu nariadeniu. Viac podrobností je uvedených v oddiele 6.1.5 tohto dokumentu.

- Napokon existuje niekoľko **d'alších kvalifikačných parametrov**, ktoré budete musieť ako dovozca v EÚ oznamovať v rámci CBAM. Tieto parametre závisia od vyrábaného tovaru. Napríklad v prípade dovážaného cementu treba oznamovať celkový obsah slinku, v prípade zmiešaných hnojív zasa obsah rôznych foriem dusíka atď. Relevantné parametre sú uvedené v zozname v oddiele 2 prílohy IV

¹⁰ Medzi prekurzormi a bežnými vstupnými materiálmi je takýto rozdiel: Na určenie priamych emisií sa berie do úvahy skutočnosť, že atómy uhlíka obsiahnuté v materiáli môžu zoxidovať na CO₂ a uvoľňovať sa. V prípade *prekurzorov* však treba navyše pripočítať emisie, ku ktorým došlo už skôr (počas ich vlastnej výroby), t. j. viazané emisie prekurzora.

¹¹ Špecifické (viazané) emisie sú emisie súvisiace s jednou tonou dotknutého materiálu.

k vykonávaciemu nariadeniu. Musíte zabezpečiť, aby prevádzkovatelia poskytovali potrebné informácie o týchto parametroch za svoj tovar.

Krok č. 3: Je cena uhlíka splatná v jurisdikcii, v ktorej sa vyrába tovar alebo jeho prekurzory? Aby sa zabezpečilo podobné zaobchádzanie so zariadeniami v rámci EU ETS a v iných krajinách, zaplatenie ceny uhlíka v krajine alebo v regióne na nižšej ako celoštátnej úrovni, kde sa vyrába tovar CBAM a jeho prekurzory, umožní zredukovať povinnosť CBAM v konečnom období od roku 2026. Zároveň treba o tom podať oznámenie počas prechodného obdobia CBAM (konkrétne do konca roka 2025). Toto oznamovanie cien uhlíka počas prechodného obdobia je dôležité nato, aby Európska komisia bola informovaná v záujme zváženia prípadných budúcich zlepšení právnych predpisov týkajúcich sa mechanizmu CBAM.

Treba poznamenať, že ak sa cena uhlíka uplatňuje v krajine pôvodu, musíte zhromažďovať **informácie za každý nakúpený prekurzor**. Ak výrobca prekurzora neposkytne požadované informácie, musíte predpokladať, že cena uhlíka splatná za prekurzor je nulová.

Pravidlá oznamovania informácií týkajúcich sa splatnej ceny uhlíka sa nachádzajú v článku 7 vykonávacieho nariadenia. Podrobné usmernenie je uvedené v oddiele 6.2.5 tohto dokumentu.

Krok č. 4: Oboznámte sa s **obdobím oznamovania** používaným prevádzkovateľom. Štandardným prípadom je (európsky) kalendárny rok. Ak sa však výrobné zariadenie nachádza v krajine s iným kalendárom alebo ak existujú iné rozumné argumenty pre iné obdobie, možno použiť aj takéto obdobie, ak sa vzťahuje aspoň na tri mesiace. Vhodné alternatívne obdobia zahŕňajú najmä obdobia oznamovania systému stanovovania cien uhlíka alebo povinného systému monitorovania emisií v krajine vášho zariadenia, prípadne použitý finančný rok. Hlavným dôvodom výberu takýchto iných období je, že na ich účely sa môže uplatňovať dodatočná kontrola, ako je inventúra a audit ročných finančných výkazov alebo overovanie emisií treťou stranou, čo poskytne vyššiu úroveň dôvery v kvalitu vašich údajov, ak sa používajú aj na účely mechanizmu CBAM. Ďalšie usmernenie týkajúce sa období oznamovania je uvedené v oddiele 4.3.4.

Krok č. 5: Prevádzkovateľ vám, t. j. dovozcom (dovozcom) v EÚ s oznamovacou povinnosťou v zmysle nariadenia o mechanizme CBAM, musí sprostredkovať údaje o viazaných emisiách. Keďže svoj tovar môžete nakupovať od viacerých dodávateľov, môže ísť o veľký počet prevádzkovateľov, od ktorých musíte požadovať tieto informácie. Aby táto komunikácia prebiehala čo možno najefektívnejšie, Európska komisia poskytuje spoločný vzor, ktorý možno použiť na tento účel.

Jeho použitie je síce dobrovoľné, treba však zdôrazniť, že používanie **spoločného vzoru značne zjednodušuje komunikáciu** na oboch stranách. Vaši dodávatelia môžu byť usadení v rôznych krajinách a môžu hovoriť rôznymi jazykmi. Spoločným vzorom sa zaisťuje spoločný formát oznamovania, vďaka čomu možno ten istý druh informácií vždy nájsť v rovnakom poli vzoru a význam každého poľa bude takisto jasný.

Na konci každého obdobia oznamovania musí prevádzkovateľ **zostaviť monitorované údaje za celé obdobie oznamovania**, určiť priradené emisie z každého výrobného procesu a vydeliť ich zodpovedajúcou „úrovňou činnosti“ (t. j. celkovými tonami tovaru v rámci súvisiacej kategórie CBAM vyrobeného počas obdobia oznamovania) s cieľom získať **špecifické viazané emisie tovaru**. Ide o hlavný parameter, ktorý potrebujete získať od prevádzkovateľa, spolu s dodatočnými kvalifikačnými parametrami uvedenými v krokoch č. 2 a 3.

Vzor možno nájsť na osobitnom webovom sídle Európskej komisie venovanom mechanizmu CBAM. Pri jeho návrhu sa vychádzalo z pravidiel stanovených v prílohe IV k vykonávaciemu nariadeniu, ktorá sa týka obsahu odporúčaného oznámenia prevádzkovateľov zariadení oznamujúcim deklarantom. Podrobnejšie usmernenie týkajúce sa zostavovania relevantných informácií pre dovozcov a používania vzoru je uvedené v oddiele 6.3 tohto dokumentu a priamo vo vzore.

Čo nastane po prechodnom období?

Od roku 2026 sa bude uplatňovať konečné obdobie CBAM. To znamená, že od 1. januára 2026 budú musieť dovozcovia za každý tovar CBAM dovezený do EÚ znášať „povinnosť CBAM“ v podobe certifikátov, ktoré nakúpia za priemernú cenu emisných kvót systému EU ETS. Od roku 2026 dôjde k postupnému zvyšovaniu pokrytia viazaných emisií povinnosťou CBAM. Všetky viazané emisie budú pokryté až od roku 2034¹².

¹² Podrobný vzorec výpočtu Európska komisia vypracuje a uverejní v neskoršej fáze.

4 MECHANIZMUS KOMPENZÁCIE UHLÍKA NA HRANICIACH

4.1 Úvod k mechanizmu CBAM

Mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach (CBAM) je nástroj environmentálnej politiky určený na podporu klimatických ambícií EÚ do roku 2030 dosiahnuť čisté zníženie emisií skleníkových plynov aspoň o 55 % a najneskôr do roku 2050 dosiahnuť klimatickú neutralitu.

CBAM dopĺňa systém EÚ na obchodovanie s emisiami (EU ETS), ktorý bol nedávno posilnený v rámci legislatívneho balíka EÚ „Fit for 55“. V rámci EU ETS prevádzkovatelia zariadení vyrábajúcich tovar s vysokou intenzitou emisií odovzdávajú emisné kvóty za každú tonu emisií CO₂e. Keďže sa na aukciách alebo na sekundárnom trhu nakupuje (čoraz väčšie) množstvo týchto kvót, daní výrobcovia za svoje emisie skleníkových plynov znášajú „cenu uhlíka“¹³. Výrobcovia v mnohých krajinách mimo EÚ však takúto povinnosť nemajú, pričom táto konkurenčná výhoda vystavuje európske výrobky riziku úniku uhlíka, t. j. presunu výroby mimo EÚ.

S cieľom zmierniť riziko úniku uhlíka pred zavedením mechanizmu CBAM relevantné priemyselné odvetvia dostávali v rámci EU ETS časť kvót bezodplatne (tzv. bezodplatné pridelovanie). Vzhľadom na vytvorenie mechanizmu CBAM sa bezodplatné pridelovanie bude postupne rušiť počas toho, ako sa bude postupne zavádzať CBAM. Týmto mechanizmom sa namiesto zmiernenia nákladov na emisie oxidu uhličitého pre výrobcov z EÚ zabezpečuje, aby dovozcovia tovaru z krajín mimo EÚ znášali podobné náklady na emisie oxidu uhličitého v prípade „viazaných emisií“ dovážaného tovaru. Cieľom tejto všeobecnej hlavnej zásady systému EU ETS, ako aj mechanizmu CBAM je motivovať k znižovaniu emisií na rovnocennom základe medzi výrobcami z EÚ a výrobcami z krajín mimo EÚ vyvážajúcimi do EÚ.

CBAM sa nezameriava na krajiny, ale na viazané emisie uhlíka výrobkov dovážaných do EÚ v prípade konkrétnych odvetví, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti EU ETS a ktoré sú najviac vystavené riziku úniku uhlíka. Ide o tieto výrobky: cement, železo a oceľ, hliník, hnojivá, vodík a elektrina. Zahŕňa aj niektoré prekurzory a niektoré výrobky v ďalších článkoch výrobného/distribučného reťazca v uvedených odvetviach (ďalej len „tovar CBAM“). Úplný zoznam tovaru CBAM podľa jednotlivých odvetví je uvedený v oddiele 5 tohto dokumentu.

CBAM sa bude zavádzať v týchto fázach:

- **Prechodné obdobie** (od 1. októbra 2023 do 31. decembra 2025):
Koncipované ako „fáza získavania poznatkov“, počas ktorej dovozcovia CBAM budú oznamovať súbor údajov vrátane emisií viazaných v ich tovare *bez toho, aby platili finančnú kompenzáciu za viazané emisie*. Možno však ukladať pokuty, napríklad za nepredloženie požadovaných *štvrtročných správ o CBAM*.
- **Konečné obdobie** (počnúc 1. januárom 2026):
 - medzi rokmi 2026 a 2033 sa povinnosť CBAM bude vzťahovať na postupne rastúci počet viazaných emisií pre tovar CBAM počas toho, ako sa bude postupne rušiť bezodplatné pridelovanie kvót v rámci EU ETS,

¹³ Presnejšie cenu za CO₂ alebo emisie iných ekvivalentných skleníkových plynov.

- od roku 2034 sa certifikáty CBAM budú vzťahovať na 100 % viazaných emisií tovaru CBAM a v prípade tohto tovaru sa v rámci EU ETS nebude poskytovať žiadne bezodplatné pridelovanie kvót.

Konečné obdobie mechanizmu CBAM je koncipované tak, aby kopíroval náklady na emisie v rámci systému EU ETS:

- prevádzkovatelia v EÚ budú platiť cenu CO₂ za svoje emisie a odovzdávať (európske emisné) kvóty v rámci EU ETS a
- dovozcovia v EÚ dovážajúci tovar CBAM do EÚ budú odovzdávať certifikáty CBAM, ktoré sa veľmi podobajú situácii EU ETS, a to tak z hľadiska pravidiel monitorovania, oznamovania a overovania, ako aj z hľadiska ceny certifikátov.

CBAM je navrhnutý v súlade s pravidlami Svetovej obchodnej organizácie (WTO) a inými medzinárodnými záväzkami EÚ a uplatňuje sa rovnako na dovoz zo všetkých krajín mimo EÚ¹⁴.

Tento dokument sa zaoberá výlučne požiadavkami počas prechodného obdobia.

Toto obdobie je určené na získavanie poznatkov a vytvorenie príslušných prístupov k monitorovaniu, oznamovaniu a overovaniu mimo EÚ, ako aj zriadenie inštitúcií a systémov informačných technológií v rámci EÚ.

4.2 Vymedzenie pojmov a rozsah emisií, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus CBAM

V nasledujúcom textovom rámčeku sú vyznačené kľúčové oddiely vykonávacieho nariadenia, v ktorých sa vymedzujú pojmy používané na účely mechanizmu CBAM.

Odkazy na vykonávacie nariadenie:

nariadenie (EÚ) 2023/956 o mechanizme CBAM, kapitola I článok 3 Vymedzenie pojmov a príloha IV Výklad pojmov,

príloha II oddiel 1 Vymedzenie pojmov.

Zoznam použitých skratiek a vymedzených pojmov je uvedený aj v prílohách na konci tohto usmerňovacieho dokumentu.

V tomto usmerňovacom dokumente sa často používajú tieto pojmy:

- **„tona CO₂e“** je jedna metrická tona oxidu uhličitého („CO₂“) alebo množstvo akéhokolvek iného skleníkového plynu uvedeného v prílohe I prispôbené rovnocennému potenciálu globálneho otepľovania CO₂,
- **„priame emisie“** sú emisie z výrobných procesov tovaru vrátane emisií z výroby tepla a chladu, ktoré sa spotrebúvajú počas výrobných procesov, bez ohľadu na miesto výroby tepla a chladu,

¹⁴ Jedinou výnimkou je tovar z krajín, ktoré buď uplatňujú EU ETS (v súčasnosti Island, Nórsko a Lichtenštajnsko), alebo svoj ETS majú plne prepojený s EU ETS (v súčasnosti Švajčiarsko). Výrobcovia v týchto krajinách teda znášajú rovnakú cenu uhlíka ako v EÚ.

- **„nepriame emisie“** sú emisie z výroby elektriny, ktorá sa spotrebúva počas výrobných procesov tovaru bez ohľadu na miesto výroby spotrebovanej elektriny,
- **„viazané emisie“** sú emisie uvoľnené počas výroby tovaru vrátane viazaných emisií relevantných prekurzorových materiálov spotrebovaných vo výrobnom procese,
- **„relevantný prekurzorový materiál“** je jednoduchý alebo zložitý tovar, ktorý má viazané emisie nerovnajúce sa nule a ktorý je identifikovaný ako tovar v rámci systémových hraníc na účely výpočtu viazaných emisií zložitého tovaru,
- **„jednoduchý tovar“** je tovar vyrobený vo výrobnom procese, ktorý vyžaduje výhradne vstupné materiály a palivá s nulovými viazanými emisiami,
- **„zložitý tovar“** je iný tovar ako jednoduchý tovar,
- **„špecifické viazané emisie“** sú viazané emisie jednej tony tovaru, vyjadrené ako tony emisií CO_{2e} na tonu tovaru,
- **„špecifické viazané emisie“** sú viazané emisie jednej tony tovaru, vyjadrené ako tony emisií CO_{2e} na tonu tovaru,
- **„výrobný proces“** sú časti zariadenia, v ktorých sa vykonáva chemický alebo fyzikálny proces na výrobu tovaru v rámci súhrnnej kategórie tovaru vymedzenej v oddiele 2 tabuľke 1 prílohy II k vykonávaciemu nariadeniu a jeho špecifické systémové hranice týkajúce sa vstupov, výstupov a zodpovedajúcich emisií,
- **„súhrnná kategória tovaru“** je *implicitne* vymedzená vo vykonávacom nariadení uvedením zoznamu relevantných súhrnných kategórií tovaru a všetkého tovaru označeného číselnými znakmi KN v tabuľke 1 v oddiele 2 prílohy II,
- **„spôsob výroby“** je konkrétna technológia, ktorá sa používa vo výrobnom procese na výrobu tovaru v rámci súhrnnej kategórie tovaru. Jeden výrobný proces sa zvyčajne týka jednej skupiny vyrobeného tovaru CBAM (tzv. súhrnné kategórie tovaru). V niektorých prípadoch však existuje viac ako jeden spôsob výroby tohto tovaru.

4.3 Prechodné obdobie

V Tabuľka 4-1 je uvedené zhrnutie kľúčových prvkov prechodného obdobia.

Tabuľka 4-1 Prechodné obdobie – kľúčové body

Trvanie	1. október 2023 až 31. december 2025
Pravidlá monitorovania, oznamovania a overovania	vykonávacie nariadenie (EÚ) 2023/1773
Oznamovanie nepriamych emisií	Vyžaduje sa za všetok tovar CBAM.
Štandardné hodnoty na oznamovanie viazaných emisií	globálne hodnoty (okrem elektriny) Možno použiť v prípade prekurzorov zložitého tovaru, ktorých príspevok predstavuje až 20 % celkového množstva za daný zložitý tovar.

	Použitie je povinné v prípade dovozu elektriny a nepriamych emisií, pokiaľ nie sú splnené určité kritériá.
Flexibilita v súvislosti s pravidlami monitorovania, oznamovania a overovania	Prevádzkovatelia zariadení môžu do konca roka 2024 používať pravidlá iných systémov stanovovania cien uhlíka alebo oznamovania (mimo EÚ), ak pokrývajú rovnaké emisie a poskytujú podobnú presnosť. Dovozcovia môžu do 31. júla 2024 používať iné metódy (odhadu).
Pravidelnosť oznamovania	každý štvrťrok (dovozcovia)
Overovanie oznámených údajov	Nevyžaduje sa. Prevádzkovatelia a dovozcovia by sa mali snažiť oznamovať čo najpresnejšie a najúplnejšie údaje. Ak sa overenie vykonalo, malo by sa to uviesť v podaní.
Odovzdávanie certifikátov CBAM	Nevyžaduje sa.

4.3.1 Kľúčové úlohy a povinnosti v súvislosti s oznamovaním

„**Oznamujúci deklarant**“¹⁵ je subjekt, ktorý je zodpovedný za oznamovanie viazaných emisií dovážaného tovaru. V zásade ide o „**dovozcu**“. V praxi však existujú rôzne možnosti v závislosti od osoby podávajúcej colné vyhlásenie. Ak sú do procesu dovozu zapojení rôzni aktéri, je dôležité pamätať na to, že za každú tonu dovezeného tovaru je *zodpovedný presne jeden oznamujúci deklarant*, t. j. že tovar sa neoznamuje dvakrát ani sa z oznamovania nevynecháva.

V súlade s možnosťami uvedenými v Colnom kódexe Únie (CKÚ¹⁶) môže byť oznamujúcim deklarantom buď¹⁷:

- **dovozca, ktorý podáva colné vyhlásenie** na prepustenie tovaru do voľného obehu vo vlastnom mene a na vlastný účet,
- **osoba, ktorá je držiteľom povolenia** na podanie colného vyhlásenia uvedeného v článku 182 ods. 1 CKÚ, ktorá deklaruje dovoz tovaru, alebo
- **nepriamy colný zástupca**, ak colné vyhlásenie podáva nepriamy colný zástupca určený v súlade s článkom 18 CKÚ, keď je dovozca usadený mimo Únie alebo keď nepriamy colný zástupca súhlasil s oznamovacími povinnosťami v súlade s článkom 32 nariadenia o mechanizme CBAM.

Oznamujúci deklarant musí Európskej komisii prostredníctvom **prechodného registra CBAM** štvrťročne podávať „správy o CBAM“¹⁸, a to najneskôr do konca mesiaca nasledujúceho po skončení daného štvrťroka. Zámerom je oznámiť informácie uvedené

¹⁵ Vo vykonávacom nariadení sa tento pojem používa na zahrnutie oboch situácií, keď je za oznamovanie CBAM zodpovedný buď dovozca, alebo jeho nepriamy colný zástupca.

¹⁶ Nariadenie (EÚ) č. 952/2013, konsolidované znenie: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/2022-12-12>.

¹⁷ Článok 2 bod 1 vykonávacieho nariadenia.

¹⁸ Článok 35 nariadenia o mechanizme CBAM.

v oddiele 6.3.2 o tovare dovezenom do EÚ počas daného štvrťroka. Dbajte na osobitné požiadavky vrátane požiadaviek týkajúcich sa dátumu dovozu v prípade tzv. colného režimu aktívny zušľacht'ovací styk (pozri oddiel 4.3.6).

Vzhľadom na administratívne požiadavky mechanizmu CBAM sa očakáva, že mnohí dovozcovia pravdepodobne využijú colných zástupcov, t. j. dovozcovia môžu delegovať svoje povinnosti. Ak dovozca nie je usadený v členskom štáte EÚ, oznamovacie povinnosti CBAM sa vzťahujú na nepriameho colného zástupcu. Ak si dovozca usadený v EÚ určí nepriameho colného zástupcu, oznamovacie povinnosti môže plniť tento nepriamy colný zástupca.

Druhou kľúčovou úlohou pre fungovanie mechanizmu CBAM je **prevádzkovateľ zariadenia** vyrábajúceho tovar CBAM mimo EÚ. Prevádzkovatelia zariadení sú osoby, ktoré majú priamy prístup k informáciám o emisiách svojich zariadení. Sú preto zodpovední za **monitorovanie a oznamovanie viazaných emisií tovaru**, ktorý vyrobili a ktorý vyvážajú do EÚ.

V konečnom období budú dôležitú úlohu zohrávať **overovatelia, ktorí sú tretími stranami**. Počas prechodného obdobia je však overovanie úplne dobrovoľným opatrením, ktoré si prevádzkovatelia zariadení môžu zvoliť ako prostriedok na zlepšenie kvality svojich údajov a na prípravu na požiadavky konečného obdobia.

Ďalej dôležitú úlohu zohráva **príslušný orgán v členskom štáte EÚ**, v ktorom je oznamujúci deklaratant usadený. Je zodpovedný za presadzovanie určitých ustanovení nariadenia o mechanizme CBAM, ako je preskúvanie správ o CBAM, s cieľom zabezpečiť, aby oznamujúci deklaratanti predkladali úplné a správne štvrťročné správy o CBAM, a v prípade potreby ukladať pokuty v súlade s vykonávacím nariadením.

Európska komisia (v tomto dokumente označovaná aj ako „**Komisia**“) je zodpovedná za prevádzku prechodného registra CBAM, posudzovanie celkového vykonávania CBAM počas prechodného obdobia kontrolou informácií obsiahnutých v štvrťročných správach o CBAM, za ďalší rozvoj právnych predpisov so zreteľom na konečné obdobie a za koordináciu príslušných orgánov v členských štátoch EÚ. Okrem toho Európska komisia poskytuje osobitné webové sídlo venované mechanizmu CBAM s ďalšími usmerňovacími dokumentmi, so vzormi na oznamovanie, s materiálmi odbornej prípravy a portálom na prístup k prechodnému registru CBAM (ktorý sa bude ďalej aktualizovať do podoby registra CBAM v konečnom období).

4.3.2 Čo majú monitorovať prevádzkovatelia

Prvým prvkom je monitorovanie **priamych emisií** zariadenia. Vždy, keď zariadenie produkuje viacero rôznych výrobkov, emisie sa musia zároveň **riadne priradiť jednotlivým výrobkom**.

Prevádzkovatelia musia takisto monitorovať a oznamujúcim deklaratantom oznamovať množstvá špecifických vstupných materiálov, ktoré majú samy osebe viazané emisie (tzv. relevantné prekurzory, ktoré sú samy osebe tovarom CBAM), používaných vo výrobnom procese a určiť **viazané emisie týchto prekurzorových materiálov**. Ak prevádzkovatelia nakupujú prekurzory na výrobu iného tovaru CBAM, musia získať údaje o viazaných emisiách od dodávateľa týchto prekurzorov.

Nepriame emisie uvoľnené pri výrobe elektriny spotrebovanej počas výroby všetkého tovaru CBAM sa musia monitorovať na účely CBAM¹⁹ a priradiť k vyrobenému tovaru. Opäť sa v relevantných prípadoch musia zahrnúť emisie viazané v prekurzoroch.

Treba poznamenať, že v prípade elektriny dovážanej do EÚ ako špecifického tovaru sú relevantné len priame emisie. Prístup k elektrine ako k tovaru CBAM sa podrobnejšie rozoberá v usmerňovacom dokumente pre prevádzkovateľov.

Vysvetlenia, ako určiť tieto viazané emisie a vymedziť systémové hranice, sú rozpracované v usmerňovacom dokumente pre prevádzkovateľov. V nasledujúcom oddiele 5 sú identifikované relevantné prekurzory za každé odvetvie.

Napokon prevádzkovatelia musia **spostredkovať dovozcom prípadnú cenu uhlíka splatnú za výrobu tovaru v rámci vlastnej jurisdikcie**. Zahŕňa to cenu uhlíka za tonu CO_{2e} a množstvo bezodplatne pridelených kvót alebo akúkoľvek inú finančnú podporu, kompenzáciu alebo zľavu za tonu výrobku relevantnú na účely mechanizmu CBAM. Najmä v prípade zložitého tovaru by sa mali zohľadňovať aj náklady na emisie oxidu uhličitého splatné výrobcami prekurzorových materiálov.

4.3.3 Čo majú oznamovať oznamujúci deklaránti

Počas prechodného obdobia **majú dovozcovia štvrt'ročne podávať správy o viazaných emisiách v tovare dovezenom počas daného štvrt'roka kalendárneho roka**, v ktorých podrobne uvedú priame a nepriame emisie a každú cenu uhlíka, ktorá je skutočne splatná v zahraničí.

Keďže dovozca len využíva údaje o emisiách získané inde, **hlavnou úlohou je zabezpečiť úplnosť zoznamu dovozov a ďalších relevantných faktorov**, ktoré sa majú oznámiť v správe o CBAM.

Simplified!

Dovozcovia musia v správe o CBAM oznámiť tieto informácie:

- **celkové množstvo každého druhu tovaru** vyjadrené v megawatthodinách (MWh) v prípade elektriny a v tonách pri ostatnom tovare, špecifikované za každé zariadenie vyrábajúce tovar v krajine pôvodu,
- skutočné **celkové viazané emisie** vyjadrené v tonách emisií CO_{2e} na MWh elektriny alebo v prípade iného tovaru v tonách emisií CO_{2e} na tonu každého druhu tovaru,
- **celkové nepriame emisie** vrátane množstva spotrebovanej elektriny a príslušného emisného faktora,
- **cenu uhlíka splatnú v krajine pôvodu v prípade viazaných emisií v dovezenom tovare**, a to s prihliadnutím na relevantné zľavy alebo iné formy kompenzácie.

Na získanie týchto informácií je nevyhnutné zaviesť jasné postupy v záujme monitorovania dovozu. Navrhované najlepšie postupy sú tieto:

¹⁹ Počas prechodného obdobia sa majú monitorovať a oznamovať nepriame emisie *všetkého* tovaru CBAM vrátane viazaných nepriamych emisií prekurzorov. V konečnom období sa však nepriame emisie budú zahŕňať len v prípade určitých výrobkov (tovar obsiahnutý v prílohe II k nariadeniu o mechanizme CBAM).

- Ak číselný znak KN dovážaného tovaru patrí do zoznamu tovaru uvedeného v prílohe I k nariadeniu o mechanizme CBAM, oznamovacia povinnosť v rámci mechanizmu CBAM sa musí uplatniť. Najefektívnejším spôsobom pre dovozcov, ako riešiť CBAM, by mohlo byť nainštalovanie nástroja, ktorý vygeneruje zoznam všetkého dovážaného tovaru v rozsahu pôsobnosti CBAM. Mohlo by sa to urobiť napríklad automaticky prostredníctvom softvéru na vedenie účtovníctva.
- Dovozca by takisto mohol do kúpnej zmluvy s výrobcom dovážaného tovaru zahrnúť osobitnú doložku o poskytovaní informácií.

Ak prevádzkovateľ použije na vypracovanie svojho vyhlásenia CBAM poskytnutý jednoduchý tabuľkový procesor, oznamujúci deklarant bude musieť vynaložiť len obmedzené úsilie na vyplnenie správy v prechodnom registri CBAM za predpokladu, že zoznam dovážaného tovaru sa pravidelne aktualizuje a viazané emisie na tonu výrobku sú známe. Používanie tohto tabuľkového nástroja však nie je povinné, v dôsledku čoho môžu dovozcovia dostávať požadované údaje od prevádzkovateľov v iných formátoch. Je preto dôležité, aby oznamujúci deklaranti poznali parametre, ktoré sa majú oznamovať, aby si boli istí, že od prevádzkovateľov dostávajú potrebné údaje. Obsah správy o CBAM je stanovený v prílohe I k vykonávaciemu nariadeniu.

4.3.4 *Obdobia oznamovania v prípade prevádzkovateľov a dovozcov*

Obdobie oznamovania je referenčným obdobím na určenie viazaných emisií. Prevádzkovatelia a dovozcovia majú rôzne obdobia oznamovania.

Prevádzkovatelia zariadení

V prípade prevádzkovateľov je štandardné obdobie oznamovania dvanásť mesiacov, počas ktorých môžu zhromaždiť reprezentatívne údaje, ktoré odrážajú ročnú prevádzku zariadenia.

Dvanásťmesačné obdobie oznamovania môže byť buď:

- **kalendárny rok** – ktorý je štandardnou možnosťou na účely oznamovania, alebo alternatívne
- **finančný rok** – ak to možno odôvodniť na základe toho, že údaje za finančný rok oznamovania sú presnejšie, prípadne aby sa predišlo vzniku neprímeraných nákladov, napríklad ak sa koniec finančného roka zhoduje s ročnou inventúrou palív a materiálov.

Obdobie dvanástich mesiacov sa považuje za reprezentatívne, pretože sú v ňom zohľadnené sezónne výkyvy v prevádzke zariadenia, ako aj akékoľvek obdobia prerušenia procesu v dôsledku plánovaného ročného odstavenia prevádzky (napr. v prípade údržby) a nábehu do prevádzky. Jeden celý rok takisto pomáha zmenšiť prípadné medzery v údajoch, napr. tým, že sa zohľadnia namerané hodnoty na každej strane prípadných chýbajúcich pravidelne zaznamenávaných údajových bodov.

Prevádzkovatelia si však môžu zvoliť aj alternatívne obdobie oznamovania v trvaní najmenej troch mesiacov, ak sa zariadenie zúčastňuje na oprávnenom systéme monitorovania, oznamovania a overovania a ak je obdobie oznamovania v súlade s požiadavkami daného systému. Napríklad:

- povinný systém stanovovania cien uhlíka (systém obchodovania s emisiami alebo uhlíková daň, odvod alebo poplatok) alebo systém oznamovania emisií skleníkových plynov s povinnosťou dodržiavať súlad. V tomto prípade možno

použiť obdobie oznamovania daného systému, ak sa vzťahuje aspoň na tri mesiace, alebo

- monitorovanie a oznamovanie na účely iného systému monitorovania (napr. projektu znižovania emisií skleníkových plynov, ktorý zahŕňa overovanie akreditovaným overovateľom). V tomto prípade možno použiť obdobie oznamovania podľa uplatniteľných pravidiel monitorovania, oznamovania a overovania, ak trvá aspoň tri mesiace.

Vo všetkých uvedených prípadoch by sa priame a nepriame viazané emisie tovaru mali vypočítavať ako **priemer** zvoleného **obdobia oznamovania**.

S cieľom umožniť oznamovanie reprezentatívnych údajov od začiatku prechodného obdobia by sa prevádzkovatelia mali v januári 2024 zamerať na poskytnutie údajov dovozcom za celý rok 2023 na účely prvej štvrťročnej správy. V záujme toho by prevádzkovatelia mali:

- zhromaždiť údaje o emisiách a údaje o činnosti od začiatku prechodného obdobia, a to podľa dostupnosti za čo najväčšiu časť roka 2023. Pokiaľ ide o obdobie pred začatím monitorovania skutočných emisií²⁰, prevádzkovatelia budú musieť urobiť odhady na základe najlepších dostupných údajov (napr. použitím výrobných protokolov, spätným výpočtom založeným na známych koreláciách medzi známymi údajmi a príslušnými emisiami atď.),
- začať zhromažďovať údaje za posledný štvrťrok 2023 v rámci prípravy na oznámenie údajov dovozcom za celý rok podľa možnosti čo najskôr na začiatku januára 2024.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti by prevádzkovatelia preto mali začať pripravovať svoju metodiku monitorovania čo najskôr a zamerať sa na začatie samotného monitorovania čo najskôr po 1. októbri 2023. Svoje údaje o viazaných emisiách by mali poskytnúť dovozcom hneď, ako budú k dispozícii po skončení každého štvrťroka.

Dovozcovia

Počas prechodného obdobia je obdobie oznamovania v prípade dovozcov („oznamujúcich deklarantov“) štvrťročné, pričom správy sa majú predkladať do jedného mesiaca.

- Prvá štvrťročná správa je za obdobie od októbra do decembra 2023 s lehotou na predloženie v prechodnom registri CBAM do 31. januára 2024.
- Posledná štvrťročná správa bude za obdobie od októbra do decembra 2025 s lehotou na predloženie v prechodnom registri CBAM do 31. januára 2026.

V štvrťročnej správe by sa mali zhrnúť viazané emisie v tovare dovezenom počas predchádzajúceho štvrťroka kalendárneho roka s rozdelením priamych a nepriamych emisií a každá cena uhlíka splatná v zahraničí. Pri rozhodovaní o dátume, kedy bol tovar dovezený, je relevantné „**prepustenie do daňového voľného obehu**“ (t. j. odbavenie colnými orgánmi). Je to dôležité najmä v prípade tovaru prepusteného do „**colného režimu aktívny zušľacht'ovací styk**“ (pozri oddiel 4.3.6).

Keďže prevádzkovatelia a dovozcovia majú rôzne lehoty na oznamovanie, dovozcovia budú musieť na účely svojich štvrťročných správ o CBAM používať najnovšie údaje

²⁰ Toto bude najčastejším prípadom s výnimkou situácií, keď už je oprávnený systém monitorovania, oznamovania a overovania zavedený.

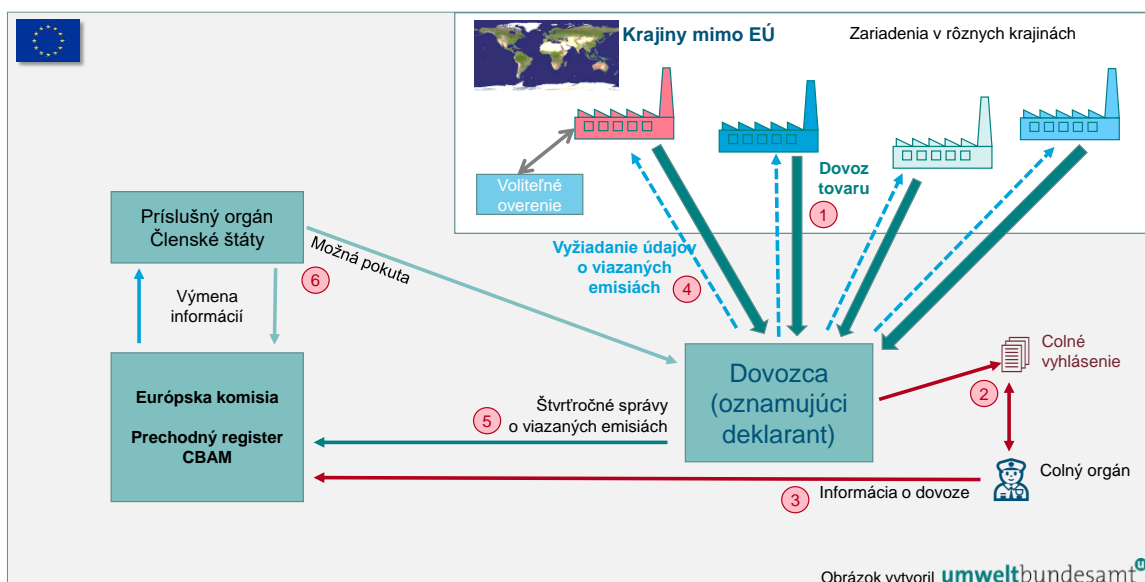
o viazaných emisiách, ktoré im sprostredkovali prevádzkovatelia zariadení. Napríklad ak prevádzkovateľ používa ako obdobie oznamovania kalendárny rok, dovozca vyplňajúci štvrťročnú správu o CBAM za ktorýkoľvek (prvý až štvrtý) štvrťrok 2025 by musel na účely oznamovania použiť informácie o špecifických viazaných emisiách tovaru za kalendárny rok 2024 tak, ako mu ich sprostredkoval prevádzkovateľ. Ak teda prevádzkovateľ vyrobil tovar v decembri 2024 a dovozca ho do EÚ doviezol v januári 2025, v správe dovozcu o CBAM za prvý štvrťrok by sa použili špecifické viazané emisie tohto tovaru za kalendárny rok 2024. Ak údaje za rok 2024 ešte nebudú k dispozícii ku koncu januára 2025, na účely správy o CBAM za prvý štvrťrok by sa mohli použiť údaje o špecifických viazaných emisiách z roku 2023.

Inak by to bolo v prípade, keď má prevádzkovateľ povinnosť dodržiavať súlad v rámci oprávneného systému monitorovania, oznamovania a overovania a obdobie oznamovania je kratšie ako kalendárny rok, ale trvá aspoň tri mesiace. Napríklad ak je obdobie oznamovania tri mesiace, dovozca môže vo svojej správe o CBAM za druhý štvrťrok použiť údaje prevádzkovateľa za prvý štvrťrok atď.

Treba poznamenať, že správu o CBAM, ktorá už bola predložená, možno ešte opraviť²¹ do dvoch mesiacov od skončenia oznamovacieho štvrťroka. K tomu môže dôjsť napríklad vtedy, keď sa dovozcomi sprístupnia presnejšie údaje o viazaných emisiách po uplynutí lehoty na oznamovanie. Berúc do úvahy náročnosť včasného zavedenia systémov monitorovania, oznamovania a overovania sa vo vykonávacom nariadení umožňuje dlhšia lehota na opravy v prípade prvých dvoch štvrťročných správ, a to až do uplynutia lehoty pre tretiu štvrťročnú správu. Znamená to, že správy, ktoré sa majú predložiť do 31. januára a 30. apríla 2024, možno následne opraviť do 31. júla 2024.

4.3.5 Riadenie CBAM

Obrázok 4-1: Prehľad oznamovacích povinností v prechodnom období CBAM

Vysvetlivky k číslam (v súvislosti s postupnosťou úkonov) nájdete v hlavnom texte.

²¹ Článok 9 vykonávacieho nariadenia.

Ako je schematicky znázornené na Obrázok 4-1, systém riadenia a postupnosť úkonov v prechodnom období CBAM sa riadia nasledujúcou sekvenciou krokov (čísla bodov zodpovedajú červeným číslam na obrázku):

1. Dovožca (oznamujúci deklarant) prijme tovar CBAM z rôznych zariadení, prípadne z rôznych krajín mimo EÚ.
2. Dovožca podá obvyklé colné vyhlásenie za každý dovoz. Colný orgán príslušného členského štátu EÚ ako obvykle skontroluje a odbaví dovoz.
3. Colný orgán (alebo použitý informačný systém) informuje Európsku komisiu (prostredníctvom prechodného registra CBAM) o tomto dovoze. Tieto informácie možno následne použiť na kontrolu úplnosti a presnosti štvrťročných správ o CBAM.
4. Oznamujúci deklarant požaduje relevantné údaje o špecifických viazaných emisiách dovážaného tovaru CBAM od prevádzkovateľov (v praxi môže ísť o obchodných sprostredkovateľov, ktorí by museli žiadosť postúpiť prevádzkovateľovi zariadenia, ktoré vyrobilo tovar CBAM). Prevádzkovateľ odpovie zaslaním požadovaných údajov, pričom podľa možnosti použije vzor, ktorý na tento účel poskytla Komisia. Údaje môže dobrovoľne overiť overovateľ, ktorý je treťou stranou.
5. Oznamujúci deklarant môže následne predložiť štvrťročnú správu o CBAM do prechodného registra CBAM.
6. Uskutoční sa výmena informácií medzi Komisiou a príslušnými orgánmi v členských štátoch EÚ. Komisia (na základe colných údajov) informuje o tom, od ktorých oznamujúcich deklarantov sa očakáva predloženie správ o CBAM. Komisia môže okrem toho urobiť skusmé kontroly samotných správ a skontrolovať ich úplnosť so zreteľom na colné údaje. Ak sa zistia nezrovnalosti, Komisia o tom informuje príslušný orgán. Príslušný orgán potom prijme následné opatrenia, zvyčajne tak, že sa skontaktuje s dovozcom a požiada ho o nápravu nezrovnalosti alebo predloženie chýbajúcej správy o CBAM. Ak oznamujúci deklarant neopraví chyby, príslušný orgán môže v konečnom dôsledku uložiť (finančnú) pokutu.
7. (Neuvádza sa na obrázku a nevyžaduje sa podľa právnych predpisov, ale vo vlastnom záujme dovozcu): Aby sa v budúcnosti predišlo podobným problémom, dovozca, ktorý dostal pokutu, by mal informovať prevádzkovateľa o problémoch zistených Komisiou alebo príslušným orgánom s cieľom vyriešiť ich v záujme budúcich podaní.

4.3.6 Aktívny zušľachtovací styk

V Colnom kódexe Únie sa vymedzuje niekoľko osobitných colných režimov. „Aktívny zušľachtovací styk“²² znamená, že tovar sa dovezie do EÚ na zušľachtenie s pozastavením dovozných ciel a DPH. Po spracovateľských operáciách sa zušľachtené výrobky alebo pôvodný dovezený tovar môžu následne buď spätne vyviezť, alebo prepustiť do voľného obehu v EÚ. V druhom prípade by vznikla povinnosť zaplatiť dovozné clo a dane a uplatňovali by sa obchodnopolitické opatrenia.

Táto zásada sa rozširuje na mechanizmus CBAM, t. j. pri spätnom vývoze nevzniká žiadna oznamovacia povinnosť v rámci CBAM v prípade tovaru umiestneného do colného režimu

²² Pozri: https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/customs-procedures-import-and-export-0/what-impotation/inward-processing_en.

aktívny zušľacht'ovací styk. Ak sa však tovar CBAM prepustí na trh EÚ po aktívnom zušľacht'ovacom styku, buď ako pôvodný, alebo upravený tovar, vzniká oznamovacia povinnosť v rámci CBAM.

Pokiaľ ide o tovar, ktorý bol skutočne dovezený po prepustení do colného režimu aktívny zušľacht'ovací styk, obdobie, za ktoré sa musí zahrnúť do správy o CBAM, sa určuje k dátumu prepustenia do voľného obehu v rámci EÚ. Z tohto dôvodu môže byť v niektorých prípadoch potrebné oznámiť tovar v rámci CBAM, hoci bol prepustený do colného režimu aktívny zušľacht'ovací styk pred 1. októbrom 2023.

V článku 6 vykonávacieho nariadenia sa stanovujú niektoré osobitné požiadavky na oznamovanie v prípade tovaru prepusteného do voľného obehu po aktívnom zušľacht'ovacom styku na účely štvrťročných správ o CBAM:

- ak tovar nebol počas aktívneho zušľacht'ovacieho styku upravený, treba oznámiť množstvá prepusteného tovaru CBAM a viazané emisie týchto množstiev; hodnoty sú rovnaké ako v prípade tovaru umiestneného do colného režimu aktívny zušľacht'ovací styk. Správa musí obsahovať aj krajinu pôvodu a zariadenia, v ktorých bol tovar vyrobený, pokiaľ sú známe,
- ak bol tovar upravený a výrobok po aktívnom zušľacht'ovaní už nespĺňa kritériá na to, aby sa považoval za tovar CBAM, v takom prípade stále treba oznámiť množstvá pôvodného tovaru a viazané emisie týchto pôvodných množstiev. Správa musí obsahovať aj krajinu pôvodu a zariadenia, v ktorých bol tovar vyrobený, pokiaľ sú známe,
- ak bol tovar upravený a výrobok po aktívnom zušľacht'ovaní je tovarom CBAM, v takom prípade treba oznámiť množstvá a viazané emisie tovaru prepusteného do daňového voľného obehu. Ak sa aktívny zušľacht'ovací styk uskutočňuje v zariadení EU ETS, treba oznámiť aj splatnú cenu uhlíka. Správa musí obsahovať aj krajinu pôvodu a zariadenia, v ktorých bol tovar vyrobený, pokiaľ sú známe,
- ak pôvod tovaru použitého pri aktívnom zušľacht'ovacom styku nemožno stanoviť, viazané emisie sa vypočítajú ako vážený priemer viazaných emisií všetkého tovaru umiestneného do colného režimu aktívny zušľacht'ovací styk za tú istú súhrnnú kategóriu tovaru.

5 TOVAR CBAM A SPÔSOBY VÝROBY

5.1 Predslov k oddielom týkajúcim sa jednotlivých odvetví

V nasledujúcich oddieloch sa uvádza prehľad rôznych spôsobov výroby tovaru uvedeného v zozname v prílohe I k nariadeniu o mechanizme CBAM v odvetviach výroby cementu, vodíka, hnojív, železa a ocele a hliníka. Tento oddiel sa zaoberá špecifikáciou výrobkov, na ktoré sa vzťahuje CBAM, a príslušných spôsobov výroby. Cieľom je pomôcť vám ako oznamujúcemu deklarantovi identifikovať dovezený tovar CBAM a pochopiť základ pre špecifické viazané emisie v prípade tohto tovaru, ktoré vám oznamuje výrobca.

Diagramy použité v nasledujúcich oddieloch.

V grafických znázorneniach systémových hraníc uvedených v ďalšom texte platia tieto pravidlá:

- Výrobné procesy (v prípade ktorých by sa uskutočňovalo monitorovanie priamych emisií) sú zobrazené ako obdĺžniky; materiály sú zobrazené v rámečkoch so zaoblenými rohmi.
- Voliteľné procesy (napr. CCS/CCU) sú zobrazené v modrých rámečkoch. Konkrétne CCS/CCU by sa nezohľadnili pri vypracúvaní štandardných hodnôt, ale ak ich ako prevádzkovateľ používate, pri určovaní skutočných viazaných emisií by sa mali zohľadniť súvisiace emisie alebo úspory emisií.
- Materiály, ktoré sa považujú za materiály bez viazaných emisií, sú zobrazené v červených rámečkoch, materiály s viazanými emisiami (relevantné prekurzorové materiály a konečné výrobky, t. j. tovar v rámci CBAM) zasa v zelených rámečkoch. Jednoduchý tovar je zobrazený normálnym typom písma, zložitý tovar tučným písmom.
- Pri uvádzaní vstupných materiálov nie je cieľom ich úplnosť. Znamená to, že dôraz sa kladie na materiály, ktoré sú relevantné na preukázanie rozdielov medzi rôznymi spôsobmi výroby. V dôsledku toho sú menej dôležité vstupné materiály, a najmä palivá, zvyčajne vynechané, aby grafy zostali jednoduché.
- Poznámka: Procesy CCS/CCU sú na nasledujúcom Obrázok 5-1 uvedené ako príklad pre hodnotový reťazec cementu. Aby grafy zostali primerane jednoduché, pri iných odvetviach sa neuvádzajú, hoci sú rovnako uplatniteľné.

Elektrina ako vstup je zobrazená len v prípadoch, keď je hlavným „prekurzorom“ procesu (t. j. najmä v prípade elektrických oblúkových pecí a procesov elektrolýzy).

5.2 Identifikácia tovaru CBAM

V tomto oddiele sa vysvetľuje, ako sa v nariadení vymedzuje a identifikuje tovar, na ktorý sa vzťahuje mechanizmus CBAM. V nasledujúcom textovom rámečku sú vyznačené kľúčové oddiely týkajúce sa vymedzenia a oznamovania tovaru CBAM, ktoré sú relevantné pre prechodné obdobie mechanizmu CBAM.

Odkazy na vykonávacie nariadenie:

príloha II oddiel 2 tabuľka 1 Priradenie číselných znakov KN k súhrnným kategóriám tovaru,

príloha III oddiel F Pravidlá priradovania emisií zariadenia k tovaru.

5.2.1 Špecifikácie výrobkov

V systéme kombinovanej nomenklatúry (KN)^{23, 24} na zatriedenie tovaru sa vymedzujú základné vlastnosti tovaru a nomenklatúra sa používa na identifikáciu odvetvového tovaru, ktorý patrí do rozsahu pôsobnosti CBAM.

Systém KN na zatriedenie tovaru podľa „špecifikácie výrobku“ sa skladá z dvoch častí, po prvé zo systému číslovania so 4, 6 alebo 8 ciframi, ktorý vyjadruje rôzne úrovne členenia výrobkov, a po druhé z krátkeho textového opisu každej kategórie výrobkov s uvedením jej základných vlastností. Prvých šesť číslic je totožných s klasifikáciou harmonizovaného systému (HS) používanou v medzinárodnom obchode a zvyšné dve číslice sú dodatky špecifické pre EÚ.

V prílohe I k nariadeniu o mechanizme CBAM sú pri tovare uvedené obe časti špecifikácie výrobku, ale inde v texte môžu byť v záujme stručnosti odkazu skrátene len na číselný znak.

5.2.2 Identifikácia tovaru v rozsahu pôsobnosti nariadenia o mechanizme CBAM

Ako oznamujúci deklarant by ste mali najprv určiť, ktorý dovážaný tovar patrí do rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM. Na tento účel by ste mali skontrolovať a porovnať celú škálu dovážaného tovaru vo vzťahu k špecifikáciám výrobkov uvedeným v prílohe I k nariadeniu o mechanizme CBAM.

Nasledujúce oddiely vám na pomoc pri tomto procese poskytujú podrobnejšie informácie uvedením príslušného tovaru CBAM za každé odvetvie. Takisto sú identifikované relevantné prekursory v snahe uľahčiť vám kontroly údajov, ktoré vám oznamujú výrobcovia tovaru, ktorý dovážate do EÚ. Ak prevádzkovateľ oznámi informácie týkajúce sa prekursorov, ktoré nie sú identifikované vo vzťahu k tovaru CBAM tak, ako je uvedené v tomto usmerňovacom dokumente, odporúčame vám požiadať prevádzkovateľa o objasnenie, či boli informácie oznámené správne²⁵.

Podrobnejšie vysvetlenie príslušných výrobných procesov a systémových hraníc tovaru sa uvádza v usmerňovacích dokumentoch pre prevádzkovateľov zariadení z krajín mimo EÚ vyrábajúcich tovar CBAM.

Hranice výrobných procesov, pri ktorých sa vyrába tovar

S cieľom určiť viazané emisie skleníkových plynov tovaru CBAM musí prevádzkovateľ²⁶ vymedziť hranice výrobných procesov, pri ktorých sa tento tovar vyrába. Na tento účel musí prevádzkovateľ identifikovať, ktoré toky materiálov a energie s možným vplyvom na emisie tvoria súčasť výrobného procesu CBAM. Po vymedzení systémových hraníc výrobného procesu možno následne monitorovať emisie spojené s výrobou tovaru.

Zároveň je dôležité objasniť, aké procesy v predchádzajúcich článkoch výrobného/distribučného reťazca (napr. výroba prekursorového tovaru) a činnosti v ďalších článkoch výrobného/distribučného reťazca (napr. valcovanie alebo odlievanie,

²³ Nariadenie Rady (EHS) č. 2658/87 z 23. júla 1987 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku (Ú. v. ES L 256, 7.9.1987, s. 1).

²⁴ Ďalšie informácie o vymedzeniach tovaru v rámci KN sú uvedené v databáze Eurostatu RAMON za rok 2022 na adrese: https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=CN_2022.

²⁵ Treba poznamenať, že je možné, aby sa tá istá kategória tovaru vzťahovala na vyrobený tovar, ako aj na prekursor použitý na výrobu tohto tovaru. Týka sa to tovaru z odvetví železa a ocele, hliníka a hnojív.

²⁶ „Prevádzkovateľ“ je každá osoba, ktorá prevádzkuje alebo kontroluje zariadenie v tretej krajine.

čistenie a poťahovanie výrobkov z ocele) sa uskutočňujú v tom istom zariadení. Dôvodom je, že na tieto činnosti sa môžu vzťahovať odlišné pravidlá monitorovania a môže byť nutné vymedziť samostatný výrobný proces.

Ak zariadenie vyrába viac ako jednu kategóriu súhrnného tovaru CBAM, prevádzkovateľ by mal rozdeliť zariadenie na samostatné výrobné procesy tak, aby sa emisie z každého výrobného procesu monitorovali samostatne. Súčet viazaných emisií priradených tovaru vyrobenému rôznymi výrobnými procesmi by mal v konečnom dôsledku stále predstavovať 100 % relevantných celkových emisií zariadenia.

5.3 Odvetvie cementu

V nasledujúcom textovom ráme sú vyznačené oddiely špecifické pre dané odvetvie vo vykonávacom nariadení, ktoré sú relevantné pre prechodné obdobie mechanizmu CBAM.

Odkazy na vykonávacie nariadenie:

- **príloha II** oddiel 2 tabuľka 1 Priradenie číselných znakov KN k súhrnným kategóriám tovaru,
 - **príloha II** oddiel 3 Spôsoby výroby, systémové hranice a relevantné prekursor, presnejšie v pododdieloch: 3.2. – Kalcinovaný íl, 3.3. – Cementové slinky, 3.4. – Cement, 3.5. – Cement hlinitanový.
-

5.3.1 Výrobná jednotka a viazané emisie pre priemyselné odvetvie

Množstvo deklarovaného cementového tovaru dovezeného do EÚ by sa malo vyjadrovať v metrických tonách. Ako oznamujúci deklarant by ste mali oznamovať množstvo tovaru CBAM dovezeného do EÚ.

Priemyselné odvetvie	cement
Výrobná jednotka tovaru	(metrické) tony oznámené samostatne za každý druh vyrobeného tovaru CBAM podľa zariadenia alebo výrobného procesu v krajine pôvodu
Súvisiace činnosti	výroba cementových slinkov a kalcinovaných ílov, mletie a miešanie cementového slinku na výrobu cementu
Relevantné emisie skleníkových plynov	oxid uhličitý (CO ₂)
Priame emisie	(metrické) tony CO _{2e}
Nepriame emisie	množstvo spotrebovanej elektriny (MWh), zdroj a emisný faktor použitý na výpočet nepriamych emisií v (metrických) tonách CO ₂ alebo CO _{2e} <i>Počas prechodného obdobia sa majú oznamovať samostatne.</i>

Priemyselné odvetvie	cement
Jednotka viazaných emisií	tony emisií CO _{2e} na tonu tovaru oznámené samostatne za každý druh tovaru CBAM podľa zariadenia alebo výrobného procesu v krajine pôvodu

Odvetvie cementu musí v prechodnom období zohľadňovať priame aj nepriame emisie. Nepriame emisie sa majú oznamovať samostatne. Emisie by sa mali oznamovať v metrických tonách emisií ekvivalentu CO₂ (tCO_{2e}) na tonu vyprodukovaného tovaru. Tento údaj by sa mal vypočítať za konkrétne zariadenie alebo výrobný proces v krajine pôvodu.

V nasledujúcich oddieloch sú identifikované prvky výrobného procesu, ktoré by sa mali zahrnúť na účely monitorovania a oznamovania.

5.3.2 Vymedzenie a vysvetlenie tovaru v rozsahu pôsobnosti

V nasledujúcej tabuľke je uvedený zoznam relevantného tovaru v rozsahu pôsobnosti na účely prechodného obdobia CBAM v priemyselnom odvetví cementu. V súhrnnej kategórii tovaru v ľavom stĺpci sú vymedzené skupiny, v prípade ktorých sa majú vymedziť spoločné „výrobné procesy“ na účely monitorovania.

Tabuľka 5-1: Tovar CBAM v odvetví cementu

Súhrnná kategória tovaru	Číselný znak KN	Opis
Kalcinovaný íl	2507 00 80	Ostatné kaolínové íly
Cementové slinky	2523 10 00	Slinky cementové ²⁷
Cement	2523 21 00	Cement portlandský biely, tiež umelo farbený
	2523 29 00	Ostatný cement portlandský
	2523 90 00	Ostatné cementy hydraulické
Cement hlinitanový	2523 30 00	Cement hlinitanový ²⁸

Zdroj: Príloha I k nariadeniu o mechanizme CBAM; príloha II k vykonávaciemu nariadeniu.

Súhrnné kategórie tovaru uvedené v tabuľke zahŕňajú hotový tovar v podobe cementu, ako aj prekursorový tovar (medziprodukty), ktorý sa spotrebúva pri výrobe cementu.

Zohľadnené majú byť len vstupné materiály uvedené ako relevantné prekursor pre systémové hranice výrobného procesu, ako sa stanovuje vo vykonávacom nariadení. V nasledujúcej tabuľke 5-2 je uvedený zoznam prekursorov podľa súhrnnej kategórie tovaru a spôsobu výroby.

Tabuľka 5-2: Súhrnné kategórie tovaru, spôsoby ich výroby a relevantné prekursor

²⁷ Medzi rôznymi druhmi slinky sa nerozlišuje, t. j. šedý a biely cementový slinok sú na účely CBAM rovnaké.

²⁸ Označuje sa aj ako „hlinitano-vápenatý cement“.

Súhrnná kategória tovaru <i>Spôsob výroby</i>	Relevantné prekurzory
Kalcinovaný íl	žiadne
Cementové slinky	žiadne
Cement	cementové slinky, kalcinovaný íl (ak sa v procese používa)
Cement hlinitanový	žiadne

Relevantným prekursorovým tovarom sú „cementové slinky²⁹“ (číselný znak KN 2523 10 00), ktorý zahŕňa biely slinok (používaný na výrobu bieleho cementu) a šedý slinok, ako aj „kalcinovaný íl“ (číselný znak KN 2507 00 80), ktorý je náhradou slinky a môže sa použiť na zmenu vlastností vyrobeného cementu.

Tieto prekurzory sú vymedzené ako jednoduchý tovar, keďže surovinové zložky a palivá (fosílna, ako aj akékoľvek alternatívne palivá) použité pri ich výrobe sa samy osebe považujú za zložky a palivá s nulovými viazanými emisiami.

Hotový cementový tovar uvedený v Tabuľka 5-1 zahŕňa cement portlandský biely i cement portlandský šedý, ostatné cementy hydraulické a cement hlinitanový. Tento tovar je vymedzený ako zložitý tovar (s výnimkou cementu hlinitanového), keďže zahŕňa viazané emisie z prekursorového tovaru.

Ostatné zložky používané pri výrobe cementu, najmä granulovaná vysokopecná troska, popolček a prírodný puzolán, ktoré sa používajú pri výrobe ostatného hydraulického cementového tovaru (vrátane zmiešaného alebo „kompozitného“ cementu), sa nepovažujú za zložky s akýmkoľvek viazanými emisiami a nepatria do rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM.

Tovar v odvetví cementu sa vyrába niekoľkými rôznymi spôsobmi spracovania, ktoré sú načrtnuté v ďalšom texte.

5.3.3 *Vymedzenie a vysvetlenie relevantných výrobných procesov a spôsobov výroby*

Systémové hranice v prípade prekursorov a cementového tovaru sa líšia a za určitých podmienok ich možno spojiť tak, aby zahŕňali všetky procesy priamo alebo nepriamo súvisiace s výrobnými procesmi v prípade tohto tovaru vrátane vstupných činností do procesu a výstupných činností z procesu.

5.3.3.1 *Proces výroby kalcinovaného ílu*

Kalcinovaný íl možno použiť ako náhradu slinky. Kaolínový íl, ktorý je kalcinovaný (metakaolín), sa môže pridať do cementu namiesto slinky v rôznych pomeroch s cieľom zmeniť vlastnosti cementovej zmesi.

Treba poznamenať, že číselný znak KN pre kalcinovaný íl (číselný znak KN 2507 00 80) zahŕňa aj ostatné íly, ktoré nie sú kalcinované, a preto nepodliehajú mechanizmu CBAM; v tomto prípade sa množstvá dovezeného nekalcinovaného ílu stále oznamujú, ale s nulovými viazanými emisiami a bez požiadaviek na monitorovanie pre výrobcu.

²⁹ Medzi šedým a bielym slinkom sa nerozlišuje, prevádzkovateľ by mal uplatniť relevantné viazané emisie príslušného použitého prekursorového slinky.

V prípade kalcinovaného ílu neexistujú žiadne relevantné prekurzory.

5.3.3.2 *Proces výroby cementových slinkov*

Cementový slinok sa vyrába v príslušných továrňach (peciach) tepelným rozkladom uhličitanu vápenatého za vzniku oxidu vápenatého, po čom nasleduje proces slinkovania, pri ktorom oxid vápenatý reaguje pri vysokých teplotách s oxidom kremičitým, hlinitým a železitým, pričom vzniká slinok. Možno vyrábať šedé a biele slinky v závislosti od teploty procesu a čistoty surovín.

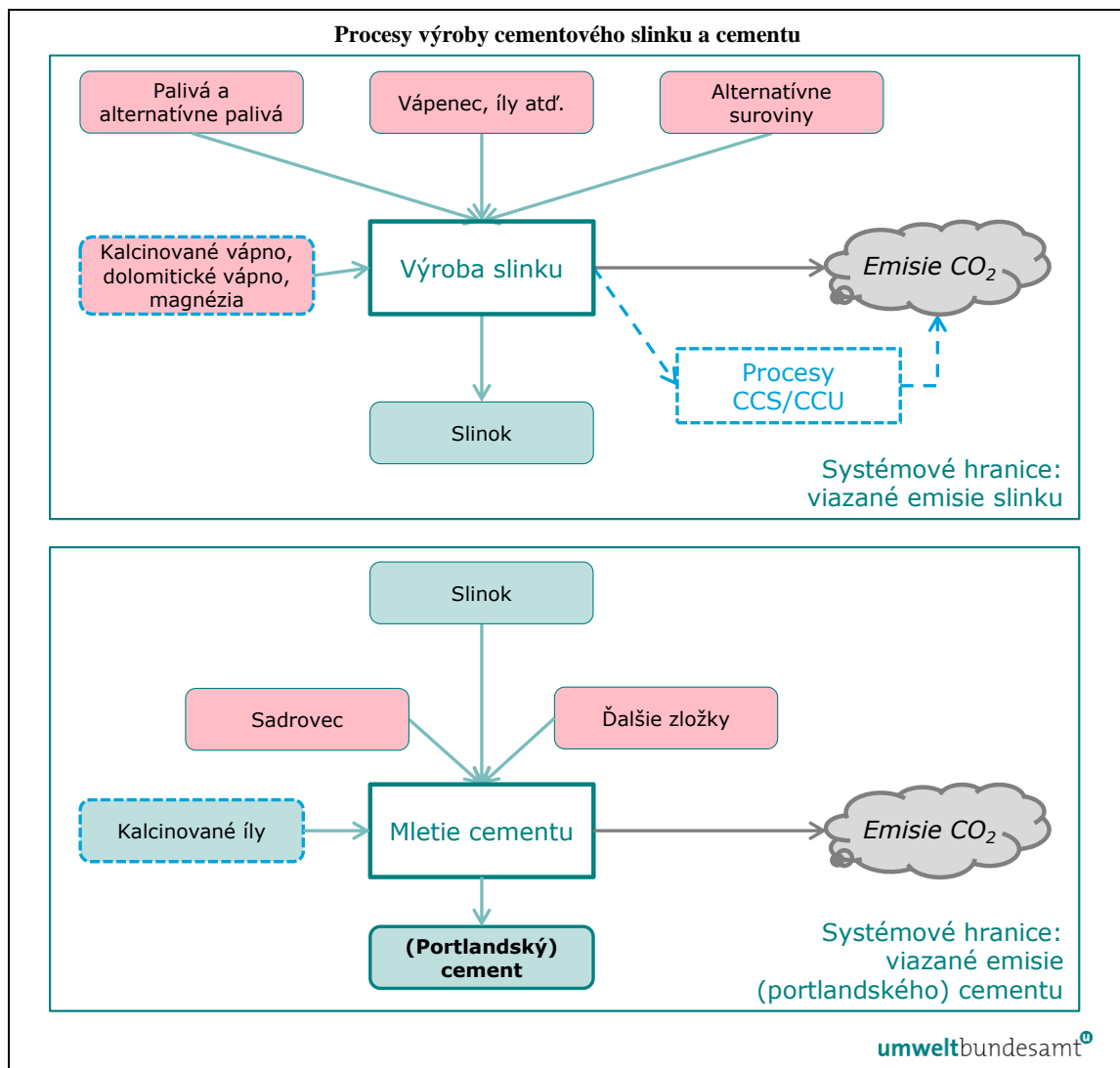
V prípade cementových slinkov neexistujú žiadne relevantné prekurzory.

5.3.3.3 *Proces výroby cementu*

Cement (okrem cementu hlinitanového) je vymedzený ako zložitý tovar, keďže sa vyrába z relevantného prekurzorového cementového slinku a prípadne kalcinovaného ílu. Cementové slinky sa zomelú a zmiešajú s určitými ďalšími zložkami na výrobu hotového cementového výrobku. V závislosti od zmesi rôznych zložiek môže ísť o portlandský cement, zmiešaný cement (obsahujúci zmes portlandského cementu a iných hydraulických zložiek) alebo ostatné hydraulické cementy.

Na nasledujúcom Obrázok 5-1 je znázornené, ako sú procesy výroby cementového slinku a cementu navzájom prepojené.

Obrázok 5-1: Systémové hranice procesov výroby cementového slínku a cementu

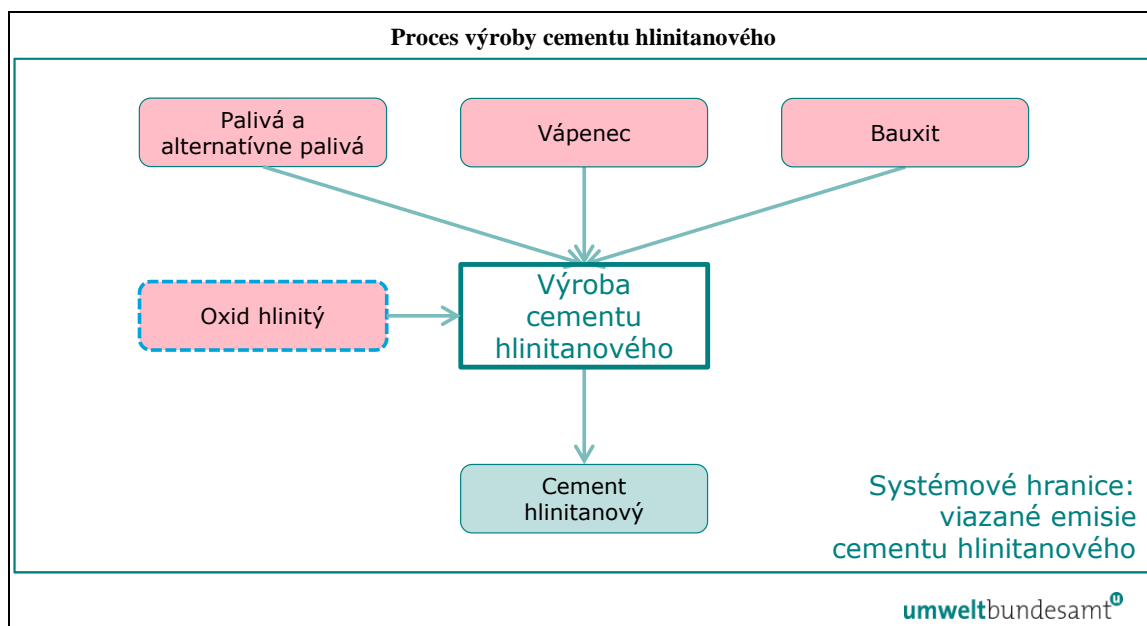
Priame emisie z procesu výroby slínku sú výsledkom spaľovania palív a surovín použitých pri tomto procese, ako je vápenec. Priame emisie môžu vznikáť aj z palív použitých na sušenie materiálov používaných na výrobu konečného cementového výrobku. Nepriame emisie sú výsledkom elektriny spotrebovanej pri týchto procesoch.

5.3.3.4 Proces výroby cementu hlinitanového

Cement hlinitanový sa považuje za jednoduchý tovar, keďže sa vyrába priamo z hlinitanového slínku v kontinuálnom výrobnom procese a melie sa bez pridania ďalších prísad. Akékoľvek emisie súvisiace s výrobou zložiek cementu hlinitanového, ako je oxid hlinitý (z bauxitu), sa považujú za emisie mimo rozsahu pôsobnosti CBAM.

V prípade cementu hlinitanového neexistujú žiadne relevantné prekurzory.

Obrázok 5-2: Systémové hranice procesu výroby cementu hlinitanového

Priame emisie sú výsledkom spaľovania fosílnych palív a alternatívnych palív a surovín, ako je vápenec. Nepriame emisie sú výsledkom elektriny spotrebovanej pri tomto procese.

5.3.4 Dodatočné parametre oznamovania

V nasledujúcej tabuľke je uvedený zoznam dodatočných informácií, ktoré by vám ako dovozcovi mal prevádzkovateľ poskytovať spolu s údajmi týkajúcimi sa viazaných emisií vo svojom oznámení s údajmi o emisiách.

Tabuľka 5-3: Dodatočné parametre v odvetví cementu požadované v správe o CBAM

Súhrnná kategória tovaru	Parameter oznamovania
Kalcinovaný íl ³⁰	– či je íl kalcinovaný
Cementové slinky	– žiadny
Cement	– obsah slinky v cemente vyjadrený ako percentuálny podiel
Cement hlinitanový	– žiadny

Tieto dodatočné parametre závisia od vyrábaného tovaru. Napríklad v prípade dovážaného cementu treba oznamovať celkový obsah slinky.

³⁰ Treba poznamenať, že ílom patriacim pod číselný znak KN 2507 00 80, ktoré nie sú kalcinované, sú priradené nulové viazané emisie. Napriek tomu sa majú oznamovať, no od výrobcu ílu netreba požadovať žiadne ďalšie informácie.

Tieto dodatočné parametre budete musieť oznámiť vo svojej správe o CBAM, keď sa konečný tovar dovezie do EÚ v rámci mechanizmu CBAM.

Treba poznamenať, že íly patriace pod číselný znak KN 2507 00 80 sa majú oznamovať, aj keď nie sú kalcinované (sú im priradené nulové viazané emisie), no od výrobcu ílu netreba požadovať žiadne ďalšie informácie.

5.4 Odvetvie chemických látok – vodík

V nasledujúcom textovom ráme sú vyznačené oddiely špecifické pre dané odvetvie vo vykonávacom nariadení, ktoré sú relevantné pre prechodné obdobie mechanizmu CBAM.

Odkazy na vykonávacie nariadenie:

- **príloha II** oddiel 2 tabuľka 1 Priradenie číselných znakov KN k súhrnným kategóriám tovaru,
- **príloha II** oddiel 3 Spôsoby výroby, systémové hranice a relevantné prekuzory, presnejšie v pododdieloch: 3.6. – Vodík.

5.4.1 Výrobná jednotka a viazané emisie

Množstvo vodíka dovezeného do EÚ by sa malo vyjadrovať v metrických tonách (ako čistý vodík). Ako oznamujúci deklarant by ste mali zaznamenávať množstvo vodíka dovezeného do EÚ.

Priemyselné odvetvie	Chemické látky – vodík
Výrobná jednotka tovaru	(metrické) tony čistého vodíka oznámené samostatne podľa zariadenia alebo výrobného procesu v krajine pôvodu
Súvisiace činnosti	výroba vodíka parným reformovaním alebo čiastočnou oxidáciou uhl'ovodíkov, elektrolyzou vody, chl'oroalkalickej elektrolyzou alebo výrobou chlorečnanu sodného
Relevantné skleníkové plyny	oxid uhličitý (CO ₂)
Priame emisie	(metrické) tony CO _{2e}
Nepriame emisie	množstvo spotrebovanej elektriny (MWh), zdroj a emisný faktor použitý na výpočet nepriamych emisií v (metrických) tonách CO ₂ alebo CO _{2e} <i>Počas prechodného obdobia sa majú oznamovať samostatne.</i>
Jednotka viazaných emisií	tony emisií CO _{2e} na tonu tovaru oznámené samostatne za každý druh tovaru podľa zariadenia v krajine pôvodu

Odvetvie vodíka musí v prechodnom období zohľadňovať priame aj nepriame emisie. Nepriame emisie sa majú oznamovať samostatne³¹. Emisie by sa mali oznamovať v metrických tonách emisií ekvivalentu CO₂ (tCO_{2e}) na tonu vyprodukovaného tovaru. Tento údaj by sa mal vypočítať za konkrétne zariadenie alebo výrobný proces v krajine pôvodu.

V nasledujúcich oddieloch sú identifikované prvky výrobného procesu, ktoré by sa mali zahrnúť na účely monitorovania a oznamovania.

5.4.2 Vymedzenie a vysvetlenie odvetvového tovaru CBAM v rozsahu pôsobnosti

V nasledujúcej tabuľke je uvedený zoznam relevantného tovaru v rozsahu pôsobnosti na účely prechodného obdobia CBAM v priemyselnom odvetví vodíka. V súhrnnej kategórii tovaru v ľavom stĺpci sú vymedzené skupiny, v prípade ktorých sa majú vymedziť spoločné „výrobné procesy“ na účely monitorovania.

Tabuľka 5-4: Tovar CBAM v odvetví chemických látok – vodík

Súhrnná kategória tovaru	Číselný znak KN výrobku	Opis
Vodík	2804 10 000	Vodík

Zdroj: Príloha I k nariadeniu o mechanizme CBAM; príloha II k vykonávaciemu nariadeniu.

Vodík je vymedzený ako jednoduchý tovar, keďže suroviny a palivá použité pri jeho výrobe sa považujú za suroviny a palivá s nulovými viazanými emisiami.

V prípade vodíka neexistujú **žiadne relevantné prekurzory**. Vodík ako taký však môže byť relevantným prekurzorom pre iné procesy, ak sa vyrába samostatne na použitie ako chemická surovina na výrobu amoniaku, surového železa alebo priamo redukovaného železa (*direct reduced iron*, ďalej len „DRI“).

Výroba vodíka prebieha niekoľkými rôznymi spôsobmi spracovania, ktoré sú načrtnuté v ďalšom texte.

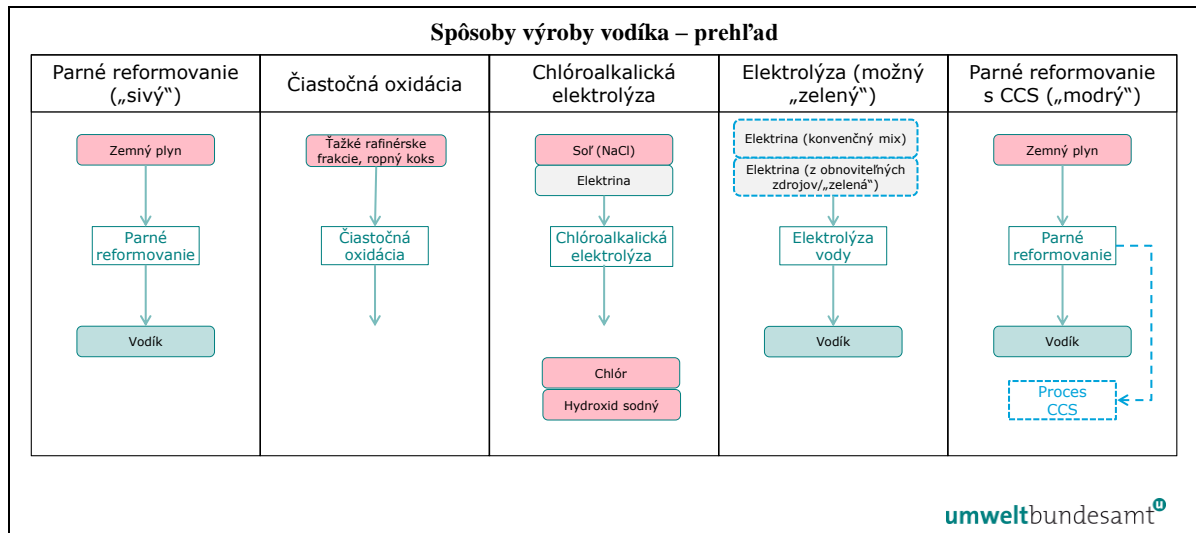
5.4.3 Vymedzenie a vysvetlenie relevantných výrobných procesov a spôsobov výroby

Vodík možno vyrábať z rôznych surovín vrátane plastového odpadu, v súčasnosti sa však získava najmä z fosílnych palív. Jednotky na výrobu vodíka sú zvyčajne začlenené do väčších priemyselných procesov, napr. v prípade zariadenia vyrábajúceho amoniak.

V nasledujúcom diagrame sú znázornené rôznorodé spôsoby, akými možno vyrábať vodík.

³¹ Treba poznamenať, že v prípade tohto odvetvia sa nepriame emisie oznamujú len počas prechodného obdobia (a nie počas konečného obdobia).

Obrázok 5-3: Systémové hranice rôznych spôsobov výroby vodíka – prehľad

Systémové hranice na účely monitorovania priamych emisií v prípade vodíka zahŕňajú všetky procesy priamo alebo nepriamo spojené s výrobou vodíka a všetky palivá použité pri jeho výrobe.

Treba poznamenať, že sú možné aj iné spôsoby výroby vodíka, napr. vodík vznikajúci ako vedľajší produkt pri výrobe etylénu, do úvahy sa však berie len výroba čistého vodíka alebo zmesí vodíka s dusíkom použiteľných pri výrobe amoniaku. Nepatrí sem výroba syntéznych plynov alebo vodíka v rafinériách alebo organických chemických zariadeniach, kde sa vodík používa výlučne v týchto zariadeniach a nepoužíva sa na výrobu tovaru v zmysle nariadenia o mechanizme CBAM.

5.4.3.1 Vodík – spôsob výroby parným reformovaním

Pri tomto procese sa zemný plyn ako surovina premieňa na oxid uhličitý a vodík prostredníctvom primárneho a sekundárneho parného reformovania. Celková reakcia je vysoko endotermická a procesné teplo sa dodáva spaľovaním zemného plynu alebo iného plynného paliva. Takmer všetok vzniknutý oxid uhoľnatý sa týmto procesom premieňa na oxid uhličitý.

Prúd oxidu uhličitého, ktorý vznikol procesom parného reformovania, je veľmi čistý a oddeľuje sa a zachytáva na ďalšie použitie, napr. na výrobu močoviny. Obmenou tohto procesu je parné reformovanie so zachytávaním a sekvestráciou CO₂ (CCS).

5.4.3.2 Vodík – spôsob výroby čiastočnou oxidáciou uhl'ovodíkov (splyňovaním)

Vodík vzniká čiastočnou oxidáciou (splyňovaním) uhl'ovodíkov, zvyčajne z ťažkých surovín, ako sú reziduálne ťažké oleje alebo uhlie a dokonca aj odpadové plasty. Oxid uhoľnatý, ktorý vznikol týmto procesom, sa takmer všetok premieňa na oxid uhličitý.

Priame emisie v prípade spôsobov výroby spočívajúcich v parnom reformovaní a čiastočnej oxidácii sú výsledkom spaľovania paliva a procesných materiálov používaných na čistenie spalín. Prúd oxidu uhličitého, ktorý vznikol pri procese, má vysokú čistotu a oddeľuje sa a zachytáva na ďalšie použitie. Nepriame emisie sú výsledkom elektriny spotrebovanej pri tomto procese.

5.4.3.3 Vodík – spôsob výroby elektrolýzou vody

Elektrolýza vody je samostatný, neintegrovateľný výrobný proces, pri ktorom sa vytvára veľmi čistý prúd plynného vodíka. Priame emisie oxidu uhličitého z tohto procesu sú minimálne. Nepriame emisie sú výsledkom elektriny spotrebovanej pri tomto procese. V budúcnosti by mohol byť relevantný vodík vyrábaný elektrinou z obnoviteľných zdrojov.

5.4.3.4 Vodík – spôsob výroby chlóralkalickej elektrolýzou (a výroba chlorečnanov)

Vodík sa vyrába ako vedľajší produkt elektrolýzy soľanky pri súčasnej výrobe chlóru a hydroxidu sodného. Existujú tri základné chlóralkalické spracovateľské techniky: ortuťový článok, diafragmový článok a membránový článok. Pri technikách všetkých týchto troch článkov sa vyrába vodík, ktorý vzniká na katóde článku a ktorý sa z článku uvoľní vo veľmi čistej forme. Vzniknutý plynný vodík sa ochladí, vysuší a očistí s cieľom odstrániť vodnú paru a iné nečistoty, ktoré v niektorých prípadoch zahŕňajú kyslík, a následne sa stlačí a uskladní alebo sa odvezie z danej lokality.

Priame emisie zo spôsobu výroby spočívajúceho v chlóralkalickej elektrolýze sú výsledkom používania paliva priamo alebo nepriamo spojeného s výrobným procesom a procesných materiálov používaných na čistenie spalín. Nepriame emisie sú výsledkom elektriny spotrebovanej pri tomto procese.

5.4.4 Dodatočné parametre oznamovania

V nasledujúcej tabuľke je uvedený zoznam dodatočných informácií, ktoré by vám ako dovozcom mal prevádzkovateľ poskytovať spolu s údajmi týkajúcimi sa viazaných emisií vo svojom oznámení s údajmi o emisiách.

Tieto dodatočné parametre budete musieť oznámiť vo svojej správe o CBAM, keď sa konečný tovar dovezie do EÚ v rámci mechanizmu CBAM.

Tabuľka 5-5: Dodatočné parametre v odvetví chemických látok zahrnuté v správe o CBAM

Súhrnná kategória tovaru	Požiadavka na oznamovanie v štvrťročnej správe
Vodík	– žiadna

V prípade vyrobeného vodíka sa nevyžaduje žiadne dodatočné oznamovanie.

5.5 Odvetvie hnojív

V nasledujúcom textovom ráme sú vyznačené oddiely špecifické pre dané odvetvie vo vykonávacom nariadení, ktoré sú relevantné pre prechodné obdobie mechanizmu CBAM.

Odkazy na vykonávacie nariadenie:

- príloha II oddiel 2 tabuľka 1 Priradenie číselných znakov KN k súhrnným kategóriám tovaru,

- **príloha II** oddiel 3 Spôsob výroby, systémové hranice a relevantné prekurzory, presnejšie v pododdieloch: 3.7. – Amoniak, 3.8. – Kyselina dusičná, 3.9. – Močovina, 3.10. – Zmiešané hnojivá.

5.5.1 Výrobná jednotka a viazané emisie

Množstvo deklarovaného tovaru v odvetví hnojív s obsahom dusíka dovezeného do EÚ by sa malo vyjadrovať v metrických tonách. Ako oznamujúci deklarant by ste mali oznamovať množstvo tovaru CBAM dovezeného do EÚ.

Priemyselné odvetvie	Hnojivá
Výrobná jednotka tovaru	(metrické) tony ³² oznámené samostatne za každý druh odvetvového tovaru podľa zariadenia alebo výrobného procesu v krajine pôvodu
Súvisiace činnosti	výroba chemických prekursorov na výrobu dusíkatých hnojív, výroba dusíkatých hnojív fyzickým zmiešaním alebo chemickou reakciou a spracovanie do ich konečnej podoby
Relevantné emisie skleníkových plynov	oxid uhličitý (CO ₂) a oxid dusný (N ₂ O)
Priame emisie	(metrické) tony CO ₂ e
Nepriame emisie	množstvo spotrebovanej elektriny (MWh), zdroj a emisný faktor použitý na výpočet nepriamych emisií v (metrických) tonách CO ₂ alebo CO ₂ e <i>Počas prechodného obdobia sa majú oznamovať samostatne.</i>
Jednotka viazaných emisií	tony emisií CO ₂ e na tonu tovaru oznámené samostatne za každý druh tovaru podľa zariadenia v krajine pôvodu

Priemyselné odvetvie hnojív musí v prechodnom období zohľadňovať priame aj nepriame emisie. Nepriame emisie sa majú oznamovať samostatne. Emisie by sa mali oznamovať v metrických tonách emisií ekvivalentu CO₂ (tCO₂e) na tonu vyprodukovaného tovaru. Tento údaj by sa mal vypočítať za konkrétne zariadenie alebo výrobný proces v krajine pôvodu.

V nasledujúcich oddieloch sú identifikované prvky výrobného procesu, ktoré by sa mali zahrnúť na účely monitorovania a oznamovania.

³² V prípade určitého tovaru sa dovezené množstvá musia previesť na štandardizované tony, ktoré sa následne použijú na výpočet povinnosti v rámci CBAM. Napríklad v prípade kyseliny dusičnej, vodných roztokov amoniaku a hnojív s obsahom dusíka bude potrebné výslovne uviesť referenčnú koncentráciu/obsah dusíka (a formu dusíka).

5.5.2 Vymedzenie a vysvetlenie odvetvového tovaru CBAM v rozsahu pôsobnosti

V nasledujúcej tabuľke je uvedený zoznam relevantného tovaru v rozsahu pôsobnosti na účely prechodného obdobia CBAM v priemyselnom odvetví hnojív. V súhrnnej kategórii tovaru v ľavom stĺpci sú vymedzené skupiny, v prípade ktorých sa majú vymedziť spoločné „výrobné procesy“ na účely monitorovania.

Tabuľka 5-6: Tovar CBAM v odvetví hnojív

Súhrnná kategória tovaru	Číselný znak KN výrobku	Opis
Kyselina dusičná	2808 00 00	Kyselina dusičná; zmes kyseliny sírovej a dusičnej (nitričná zmes)
Močovina	3102 10	Močovina, tiež vo vodnom roztoku
Amoniak	2814	Amoniak (čpavok), bezvodý alebo vo vodnom roztoku
Zmiešané hnojivá	2834 21 00, 3102, 3105 – okrem 3102 10 (močovina) a 3105 60 00	2834 21 00 – Dusičnany draslíka 3102 – Minerálne alebo chemické hnojivá dusíkaté – okrem 3102 10 (močovina) 3105 – Minerálne alebo chemické hnojivá obsahujúce dva alebo tri z hnojivých prvkov dusík, fosfor a draslík; ostatné hnojivá – okrem: 3105 60 00 – Minerálne alebo chemické hnojivá obsahujúce dva hnojivé prvky fosfor a draslík ³³

Zdroj: Príloha I k nariadeniu o mechanizme CBAM; príloha II k vykonávaciemu nariadeniu.

Súhrnné kategórie tovaru uvedené v tabuľke zahŕňajú hotový tovar v podobe dusíkatého hnojiva, ako aj relevantný chemický prekursorový tovar (medziprodukty), ktorý sa spotrebúva pri výrobe dusíkatého hnojiva.

Zohľadnené majú byť len vstupné materiály uvedené ako relevantné prekursorov pre systémové hranice výrobného procesu, ako sa stanovuje vo vykonávacom nariadení, ktoré sa vyrábajú na použitie pri výrobe chemických hnojív³⁴. V nasledujúcej Tabuľka 5-7 je uvedený zoznam možných prekursorov podľa súhrnnej kategórie tovaru a spôsobu výroby.

³³ Značné viazané emisie majú len hnojivá s obsahom dusíka (N), preto sú do mechanizmu CBAM zahrnuté ich prekursorov.

³⁴ Približne 80 % všetkého vyrobeného amoniaku sa používa ako chemický prekursor na výrobu hnojív a približne 97 % hnojív s obsahom dusíka sa získava z amoniaku.

Tabuľka 5-7: Súhrnné kategórie tovaru, spôsoby ich výroby a prípadne relevantné prekursory

Súhrnná kategória tovaru <i>Spôsob výroby</i>	Relevantné prekursory
Amoniak <i>Haber-Bosch s parným reformovaním</i> <i>Haber-Bosch so splyňovaním</i>	vodík, ak sa vyrába samostatne na použitie v procese ³⁵
Kyselina dusičná	amoniak (ako 100 % amoniak)
Močovina	amoniak (ako 100 % amoniak)
Zmiešané hnojivo	ak sa používajú v procese: amoniak (ako 100 % amoniak), kyselina dusičná (ako 100 % kyselina dusičná), močovina, zmiešané hnojivá (najmä soli s obsahom amónia alebo dusičnanu)

Pokiaľ ide o výrobu zmiešaného hnojiva, nie vždy sa uplatnia všetky prekursory. Zmiešané hnojivo ako také sa takisto môže použiť ako prekursor pre svoju vlastnú kategóriu v závislosti od konečného zloženia požadovaného výrobku v podobe zmiešaného hnojiva.

Konečný tovar v podobe dusíkatých chemických hnojív vyrobený z relevantných prekursorov (hromadne v integrovaných továrňach) je vymedzený ako zložitý tovar, keďže zahŕňa viazané emisie z relevantného prekursorového tovaru.

Výroba tovaru v odvetví hnojív prebieha niekoľkými rôznymi spôsobmi spracovania, ktoré sú načrtnuté v ďalšom texte.

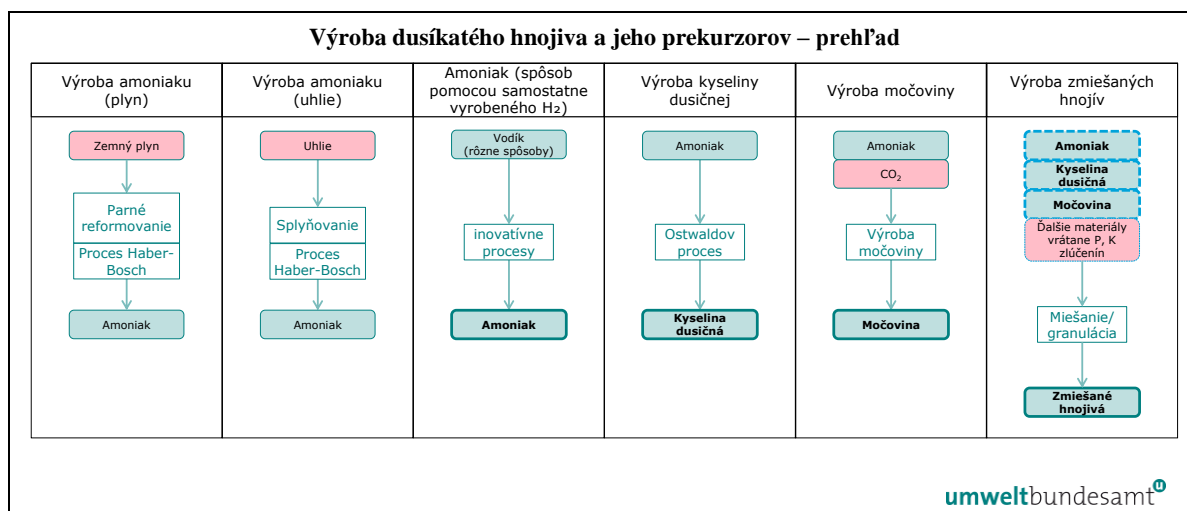
5.5.3 Vymedzenie a vysvetlenie relevantných výrobných procesov a spôsobov výroby

Systémové hranice v prípade chemických prekursorov a hnojív sa líšia a za určitých podmienok ich možno spojiť tak, aby zahŕňali všetky procesy priamo alebo nepriamo súvisiace s výrobnými procesmi v prípade tohto tovaru vrátane vstupných činností do procesu a výstupných činností z procesu.

Obrázok 5-4 poskytuje prehľad rôznych procesov a spôsobov spracovania v prípade výroby dusíkatého hnojiva a jeho relevantných prekursorov.

³⁵ Ak sa k procesu pridáva vodík z iných spôsobov výroby, považuje sa za prekursor s vlastnými viazanými emisiami.

Obrázok 5-4: Systémové hranice a hodnotový reťazec v prípade výroby dusíkatého hnojiva a jeho prekurzorov – prehľad

Močovina sa používa ako prekurzor pri výrobe zmiešaných hnojív, ale vzhľadom na jej vysoký obsah dusíka ju možno používať aj ako vhodné hnojivo samo osebe.

Zmiešané hnojivá sú zložené zo všetkých druhov hnojív s obsahom dusíka (N) vrátane dusičnanu amónneho, dusičnanu amónno-vápenatého, síranu amónneho, fosforečnanov amónnych, roztokov močoviny a dusičnanu amónneho, ako aj hnojív s obsahom dusíka a fosforu (NP), dusíka a draslíka (NK) a dusíka, fosforu a draslíka (NPK).

5.5.3.1 Proces výroby amoniaku

Amoniak sa syntetizuje z dusíka a vodíka procesom Haber-Bosch. Vodík pre tento proces sa získava jedným z dvoch spôsobov výroby, a to parným reformovaním zemného plynu (alebo bioplynu) alebo čiastočnou oxidáciou (splyňovaním) ťažších uhlíkovodíkov, ako je uhlie alebo ťažký vykurovací olej. Pri parnom reformovaní sa zemný plyn premieňa na vodík a oxid uhličitý (prostredníctvom primárneho a sekundárneho parného reformovania). Celková reakcia je vysoko endotermická a procesné teplo sa dodáva spaľovaním zemného plynu alebo iného plynného paliva. Pri čiastočnej oxidácii (splyňovaní) vzniká syntézny plyn obsahujúci vodík, ktorý sa musí vyčistiť pred tým, ako ho možno použiť v ďalšom kroku výroby. Amoniak sa potom syntetizuje z vodíka vyrobeného ktorýmkoľvek spôsobom výroby a z dusíka získaného zo vzduchu pri vysokej teplote a vysokom tlaku za prítomnosti katalyzátora. Prípadný oxid uhoľnatý, ktorý vzniká pri parnom reformovaní alebo splyňovaní, sa takmer všetok premieňa na oxid uhličitý.

Ak sa v tomto procese používa vodík, ktorý bol vyrobený samostatne (t. j. iným výrobným procesom), považuje sa za prekurzor s vlastnými viazanými priamymi a nepriamymi emisiami.

Priame emisie v prípade oboch spôsobov výroby sú výsledkom spaľovania palív, používania palív ako chemickej suroviny pre proces alebo procesných materiálov používaných na čistenie spalín. Nepriame emisie sú výsledkom elektriny spotrebovanej pri tomto procese.

Treba poznamenať, že vyrobený amoniak sa oznamuje ako 100 % amoniak bez ohľadu na to, či je vo vodnom roztoku, alebo bezvodý.

Takisto treba poznamenať, že prúd oxidu uhličitého z výroby amoniaku má vysokú čistotu a za určitých podmienok ho možno oddeliť, zachytiť a previesť na iné miesto na iné použitia, napr. na výrobu močoviny.

5.5.3.2 *Proces výroby kyseliny dusičnej (a zmesi kyseliny sírovej a dusičnej)*

Kyselina dusičná sa zväčša vyrába oxidáciou amoniaku Ostwaldovým procesom. Amoniak sa najprv oxiduje za prítomnosti katalyzátora, pričom vzniká oxid dusnatý, ktorý sa potom ďalej oxiduje na oxid dusičitý, po čom nasleduje absorpcia vo vode v absorpčnej kolóne za vzniku kyseliny dusičnej. Reakcia je exotermická, pričom teplo a energiu možno rekuperovať v rámci procesu.

Amoniak (ako 100 % amoniak) je relevantný prekursor s vlastnými priamymi a nepriamymi emisiami.

Priame emisie sú výsledkom spaľovania fosílnych palív, materiálov používaných na čistenie spalín a emisií N₂O z výrobného procesu (emisie N₂O zo spaľovania sú vylúčené). Nepriame emisie sú výsledkom elektriny spotrebovanej pri tomto procese.

Treba poznamenať, že vyrobená kyselina dusičná sa oznamuje ako 100 % kyselina dusičná.

5.5.3.3 *Proces výroby močoviny*

Močovina sa syntetizuje vzájomnou reakciou amoniaku a oxidu uhličitého pri vysokom tlaku, pričom vzniká karbamát amónny, ktorý sa následne dehydratuje za vzniku močoviny.

Amoniak (ako 100 % amoniak) je relevantný prekursor s vlastnými priamymi a nepriamymi emisiami.

Amoniak a CO₂ spotrebované v tomto výrobnom procese sa zvyčajne dodávajú z iných výrobných procesov v tej istej lokalite.

5.5.3.4 *Proces výroby zmiešaných hnojív*

Výroba všetkých druhov zmiešaných hnojív s obsahom dusíka (najmä amónnych solí a NP, NK a NPK) zahŕňa širokú škálu operácií, ako je zmiešavanie, neutralizácia³⁶, tvorba častíc (napríklad granulovaním alebo prillingom), bez ohľadu na to, či sa uskutočňuje len fyzické zmiešavanie alebo aj chemické reakcie.

Relevantnými prekursorami na výrobu zmiešaného hnojiva sú amoniak (ako 100 % amoniak), kyselina dusičná (ako 100 % kyselina dusičná), močovina a iné zmiešané hnojivá (najmä soli s obsahom amónia alebo dusičnanu), ak sa v procese používajú.

Priame emisie sú výsledkom spaľovania fosílnych palív používaných pri procese (napríklad v sušičkách a na ohrievanie vstupných materiálov) alebo procesných materiálov používaných na čistenie spalín. Nepriame emisie sú výsledkom elektriny spotrebovanej pri tomto procese.

³⁶ Chemické hnojivá s obsahom dusíka sa vyrábajú neutralizáciou kyseliny amoniakom za vzniku príslušnej amónnej soli. Medzi takto vyrábané hnojivá patrí dusičnan amónny, dusičnan amónno-vápenatý, síran amónny, fosforečnan amónny a roztok zmesi močoviny a dusičnanu amónneho.

5.5.4 Dodatočné parametre oznamovania

V nasledujúcej tabuľke je uvedený zoznam dodatočných informácií, ktoré by vám ako dovozcovi mal prevádzkovateľ poskytovať spolu s údajmi týkajúcimi sa viazaných emisií vo svojom oznámení s údajmi o emisiách.

Tabuľka 5-8: Dodatočné parametre v odvetví hnojív zahrnuté v správe o CBAM

Súhrnná kategória tovaru	Požiadavka na oznamovanie v štvrt'ročnej správe
Amoniak ³⁷	– koncentrácia v prípade vodného roztoku
Kyselina dusičná ³⁸	– koncentrácia (hmotnostné %)
Močovina	- čistota (hmotnostné % obsiahnutej močoviny, % obsiahnutého N)
Zmiešané hnojivá ^{39, 40}	obsah rôznych foriem dusíka v zmiešanom hnojive: - obsah N ako amónium (NH ₄ ⁺) - obsah N ako dusičnan (NO ₃ ⁻) - obsah N ako močovina - obsah N v iných (organických) formách

Tieto dodatočné parametre by sa mali oznámiť, ak sú relevantné pre vyrobený tovar. Tieto dodatočné parametre budete musieť oznámiť vo svojej správe o CBAM, keď sa konečný tovar dovezie do EÚ v rámci mechanizmu CBAM.

5.6 Odvetvie železa a ocele

V nasledujúcom textovom ráme sú vyznačené oddiely špecifické pre dané odvetvie vo vykonávacom nariadení, ktoré sú relevantné pre prechodné obdobie mechanizmu CBAM.

Odkazy na vykonávacie nariadenie:

- **príloha II** oddiel 2 tabuľka 1 Priradenie číselných znakov KN k súhrnným kategóriám tovaru,

³⁷ Hydroxid amónny aj bezvodý amoniak sa oznamujú spoločne ako 100 % amoniak.

³⁸ Množstvá vyrobenej kyseliny dusičnej sa monitorujú a oznamujú ako 100 % kyselina dusičná.

³⁹ Množstvá rôznych dusíkatých zlúčenín obsiahnutých v konečnom výrobku by sa mali zaznamenávať v súlade s nariadením (EÚ) 2019/1009, ktorým sa stanovujú pravidlá sprístupňovania EÚ produktov na hnojenie na trhu.

⁴⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1009, ktorým sa stanovujú pravidlá sprístupňovania EÚ produktov na hnojenie na trhu.
Pozri: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1009/2023-03-16>.

- **príloha II** oddiel 3 Spôsoby výroby, systémové hranice a relevantné prekurzory, presnejšie v pododdieloch: 3.11. – Spekaná ruda, 3.12. – FeMn (feromangán), FeCr (ferochróm) a FeNi (feronikel), 3.13. – Surové železo, 3.14. – DRI (Priamo redukované železo), 3.15. – Surová oceľ, 3.16. – Výrobky zo železa alebo z ocele.

5.6.1 Výrobná jednotka a viazané emisie

Množstvo deklarovaného tovaru v odvetví železa a ocele dovezeného do EÚ by sa malo vyjadrovať v metrických tonách. Ako oznamujúci deklarant by ste mali oznamovať množstvo tovaru CBAM dovezeného do EÚ.

Priemyselné odvetvie	Železo a oceľ
Výrobná jednotka tovaru	(metrické) tony oznámené samostatne za každý druh odvetvového tovaru podľa zariadenia alebo výrobného procesu v krajine pôvodu
Súvisiace činnosti	výroba, tavenie alebo rafinácia železa, ocele alebo ferozliatin; výroba polotovarov a základných výrobkov z ocele
Relevantný skleníkový plyn	oxid uhličitý (CO ₂)
Priame emisie	(metrické) tony CO ₂ e
Nepriame emisie	množstvo spotrebovanej elektriny (MWh), zdroj a emisný faktor použitý na výpočet nepriamych emisií v (metrických) tonách CO ₂ alebo CO ₂ e <i>Počas prechodného obdobia sa majú oznamovať samostatne.</i>
Jednotka viazaných emisií	tony emisií CO ₂ e na tonu tovaru oznámené samostatne za každý druh tovaru podľa zariadenia v krajine pôvodu

Odvetvie železa a ocele musí v prechodnom období zohľadňovať priame aj nepriame emisie. Nepriame emisie sa majú oznamovať samostatne⁴¹. Emisie by sa mali oznamovať v metrických tonách emisií ekvivalentu CO₂ (tCO₂e) na tonu vyprodukovaného tovaru. Tento údaj by sa mal vypočítať za konkrétne zariadenie alebo výrobný proces v krajine pôvodu.

V nasledujúcich oddieloch sú identifikované prvky výrobného procesu, ktoré by sa mali zahrnúť na účely monitorovania a oznamovania.

5.6.2 Vymedzenie a vysvetlenie odvetvového tovaru CBAM v rozsahu pôsobnosti

V nasledujúcej tabuľke je uvedený zoznam relevantného tovaru v rozsahu pôsobnosti na účely prechodného obdobia CBAM v priemyselnom odvetví železa a ocele. V súhrnnej kategórii tovaru v ľavom stĺpci sú vymedzené skupiny, v prípade ktorých sa majú vymedziť spoločné „výrobné procesy“ na účely monitorovania.

⁴¹ Treba poznamenať, že v prípade tohto odvetvia sa nepriame emisie oznamujú len počas prechodného obdobia (a nie počas konečného obdobia).

Tabuľka 5-9: Tovar CBAM v odvetví železa a ocele

Súhrnná kategória tovaru	Číselný znak KN výrobku	Opis
Spekaná ruda⁴²	2601 12 00	Aglomerované železné rudy a koncentráty, iné ako pražené pyrity
Surové železo	7201	Surové železo a vysokopecná zrkadlovina ⁴³ v bočníkoch, v blokoch alebo ostatných základných tvaroch
	7205 ⁴⁴	Do tejto kategórie môžu byť zahrnuté niektoré výrobky v rámci 7205 (Granuly a prášok, zo surového železa, vysokopecnej zrkadloviny, železa alebo ocele)
Ferozliatina: FeMn	7202 1	Feromangán (FeMn)
Ferozliatina: FeCr	7202 4	Ferochróm (FeCr)
Ferozliatina: FeNi	7202 6	Feronikel (FeNi)
DRI	7203	Výrobky zo železa získané priamou redukciou železnej rudy a ostatné hubovité železo
Surová oceľ	7206, 7207, 7218 a 7224	7206 – Železo a nelegovaná oceľ v ingotoch alebo ostatných základných tvaroch (okrem železa položky 7203) 7207 – Polotovary zo železa alebo z nelegovanej ocele 7218 – Nehrdzavejúca oceľ v ingotoch alebo v ostatných základných tvaroch; polotovary z nehrdzavejúcej ocele 7224 – Ostatná legovaná oceľ v ingotoch alebo v ostatných základných tvaroch; polotovary z ostatnej legovanej ocele
Výrobky zo železa alebo z ocele⁴⁵	Zahŕňa: 7205, 7208 – 7217, 7219 – 7223, 7225 – 7229, 7301 – 7311, 7318 a 7326	7205 – Granuly a prášok, zo surového železa, z vysokopecnej zrkadloviny, zo železa alebo z ocele (ak nepatria do kategórie surového železa)

⁴² Táto súhrnná kategória tovaru zahŕňa všetky druhy výroby peliet zo železnej rudy (na predaj peliet, ako aj na priame použitie v tom istom zariadení) a výrobu aglomerátu.

⁴³ Surové železo obsahujúce zliatinu feromangánu.

⁴⁴ Za „surové železo“ sa budú považovať len niektoré výrobky tohto číselného znaku KN, kým iný tovar v rámci neho sa zatrieduje ako „výrobky zo železa alebo z ocele“.

⁴⁵ Táto súhrnná kategória tovaru zahŕňa polotovary i hotové výrobky.

Súhrnná kategória tovaru	Číselný znak KN výrobku	Opis
		7208 – Ploché valcované výrobky zo železa alebo nelegovanej ocele, so šírkou 600 mm alebo väčšou, valcované za tepla, neplátované, nepokovované ani nepotiahnuté
		7209 – Ploché valcované výrobky zo železa alebo z nelegovanej ocele, so šírkou 600 mm alebo väčšou, valcované za studena (úberom za studena), neplátované, nepokovované alebo nepotiahnuté
		7210 – Ploché valcované výrobky zo železa alebo z nelegovanej ocele, so šírkou 600 mm alebo väčšou, plátované, pokovované alebo potiahnuté
		7211 – Ploché valcované výrobky zo železa alebo z nelegovanej ocele, so šírkou menšou ako 600 mm, neplátované, nepokovované ani nepotiahnuté
		7212 – Ploché valcované výrobky zo železa alebo z nelegovanej ocele, so šírkou menšou ako 600 mm, plátované, pokovované alebo potiahnuté
		7213 – Tyče a prúty, valcované za tepla, v nepravidelne navinutých zvitkoch, zo železa alebo z nelegovanej ocele
		7214 – Ostatné tyče a prúty zo železa alebo nelegovanej ocele, neupravené inak ako kovaním za tepla, valcovaním za tepla, ťahaním za tepla alebo pretláčaním za tepla, prípadne po valcovaní ešte krútené
		7215 – Ostatné tyče a prúty zo železa alebo nelegovanej ocele
		7216 – Uholníky, tvarovky a profily zo železa alebo z nelegovanej ocele
		7217 – Drôty zo železa alebo z nelegovanej ocele
		7219 – Ploché valcované výrobky z nehrdzavejúcej ocele so šírkou 600 mm alebo väčšou
		7220 – Ploché valcované výrobky z nehrdzavejúcej ocele so šírkou menšou ako 600 mm
		7221 – Tyče a prúty, valcované za tepla, v nepravidelne navinutých zvitkoch, z nehrdzavejúcej ocele

Súhrnná kategória tovaru	Číselný znak KN výrobku	Opis
		7222 – Ostatné tyče a prúty z nehrdzavejúcej ocele; uholníky, tvarovky a profily z nehrdzavejúcej ocele
		7223 – Drôty z nehrdzavejúcej ocele
		7225 – Ploché valcované výrobky z ostatnej legovanej ocele, so šírkou 600 mm alebo väčšou
		7226 – Ploché valcované výrobky z ostatnej legovanej ocele, so šírkou menšou ako 600 mm
		7227 – Tyče a prúty, valcované za tepla, v nepravidelne navinutých zvitkoch, z ostatnej legovanej ocele
		7228 – Ostatné tyče a prúty z ostatnej legovanej ocele; uholníky, tvarovky a profily, z inej legovanej ocele; duté vrtné tyče a prúty z legovanej alebo nelegovanej ocele
		7229 – Drôty z ostatnej legovanej ocele
		7301 – Štetovnice zo železa alebo z ocele, tiež vŕtané, razené alebo vyrobené zo zostavených prvkov; zvárané uholníky, tvarovky a profily zo železa alebo z ocele
		7302 – Konštrukčný materiál železničných alebo električkových tratí, zo železa alebo ocele: koľajnice, prídržné koľajnice a ozubnice, hrotnice, srdcovky, výhybky, prestavné tyče, výmeny a ostatné priecestné zariadenia, podvaly (priečne podvaly), koľajnicové spojky, koľajnicové stoličky a klíny koľajnicových stoličiek, podkladnice, prídržky, podperné dosky, klieštiny, ťahadlá a ostatný materiál špeciálne prispôsobený na kladenie, spájanie alebo upevňovanie koľajníc
		7303 – Rúry, rúrky a duté profily, z liatiny
		7304 – Rúry, rúrky a duté profily, bezšvové, zo železa (okrem liatiny) alebo z ocele
		7305 – Ostatné rúry a rúrky (napríklad zvárané, nitované alebo podobne uzavierané), s kruhovým prierezom, vonkajším priemerom presahujúcim 406,4 mm, zo železa alebo z ocele

Súhrnná kategória tovaru	Číselný znak KN výrobku	Opis
		7306 – Ostatné rúry, rúrky a duté profily [napríklad spájané sponou (open seam) alebo zvarané, nitované alebo podobne uzavierané], zo železa alebo z ocele
		7307 – Príslušenstvo na rúry alebo rúrky (napríklad spojky, kolená, nátrubky), zo železa alebo z ocele
		7308 – Konštrukcie (okrem montovaných stavieb položky 9406) a časti konštrukcií (napríklad mosty, časti mostov, stavidlá, veže, stožiare a priehradové stĺpy, strechy a strešné rámové konštrukcie, dvere a okná a ich rámy, zárubne, prahy dverí, okenice, stĺpikové zábradlie, piliere a stĺpiky), zo železa alebo z ocele; dosky, tyče, prúty, uholníky, tvarovky, profily, rúrky a podobné výrobky, pripravené na použitie v konštrukciách, zo železa alebo z ocele
		7309 – Nádrže, cisterny, sudy a podobné zásobníky na akýkoľvek materiál (iný ako stlačený alebo skvapalnený plyn), zo železa alebo z ocele, s objemom presahujúcim 300 l, tiež s vnútorným obložením alebo tepelnou izoláciou, ale bez mechanického alebo tepelného zariadenia
		7310 – Cisterny, sudy, barely, plechovky, škatule a podobné zásobníky, na akýkoľvek materiál (iný ako stlačený alebo skvapalnený plyn), zo železa alebo z ocele, s objemom nepresahujúcim 300 l, tiež s vnútorným obložením alebo tepelnou izoláciou, ale bez mechanického alebo tepelného zariadenia
		7311 – Zásobníky na stlačený alebo skvapalnený plyn, zo železa alebo z ocele
		7318 – Skrutky, svorníky (skrutky s maticou), matice, vrtule (do podvalov), háky so závitom, nity, priečne klíny, závlačky, podložky (vrátane pružných) a podobné výrobky, zo železa alebo z ocele
		7326 – Ostatné výrobky zo železa alebo z ocele

Zdroj: Príloha I k nariadeniu o mechanizme CBAM; príloha II k vykonávaciemu nariadeniu.

Súhrnné kategórie tovaru uvedené v tabuľke zahŕňajú hotový tovar, ako aj prekurzorový tovar (medziprodukty), ktorý sa spotrebúva pri výrobe výrobkov zo železa alebo z ocele.

Zohľadnené majú byť len vstupné materiály uvedené ako relevantné prekursorov pre systémové hranice výrobného procesu, ako sa stanovuje vo vykonávacom nariadení. V nasledujúcej Tabuľka 5-10 je uvedený zoznam možných prekursorov podľa súhrnnej kategórie tovaru a spôsobu výroby.

Tabuľka 5-10: Súhrnné kategórie tovaru, spôsoby ich výroby a prípadne relevantné prekursorov

Súhrnná kategória tovaru <i>Spôsob výroby</i>	Relevantné prekursorov
Spekaná ruda	žiadne
Ferozliatiny (FeMn, FeCr, FeNi)	spekaná ruda, ak sa v procese používa
Surové železo <i>výroba vo vysokej peci</i> <i>redukčné tavenie</i>	vodík, spekaná ruda, ferozliatiny, surové železo/DRI (posledné uvedené v prípade, že sa získavajú z iných zariadení alebo výrobných procesov, a ak sa v tomto procese používajú)
DRI (priamo redukované železo)	vodík, spekaná ruda, ferozliatiny, surové železo/DRI (posledné uvedené v prípade, že sa získavajú z iných zariadení alebo výrobných procesov, a ak sa v tomto procese používajú)
Surová oceľ <i>výroba ocele</i> <i>v kyslíkových</i> <i>konvertoroch</i> <i>elektrická oblúčková pec</i>	ferozliatiny, surové železo, DRI, surová oceľ (posledná uvedená v prípade, že sa získava z iných zariadení alebo výrobných procesov, a ak sa v tomto procese používa)
Výrobky zo železa alebo z ocele	ferozliatiny, surové železo, DRI, surová oceľ, výrobky zo železa alebo z ocele (ak sa v procese používajú)

Nie vždy sa uplatnia všetky prekursorov. Napríklad vodík sa môže stať relevantným až v budúcnosti.

Všimnite si, že v niektorých prípadoch môže byť súhrnná kategória tovaru prekursorom pre svoju vlastnú kategóriu. Najlepšie to možno vysvetliť na príklade:

Príklad: Ak zariadenie vyrába skrutky a matice z oceľových prútov, tieto prúty sú potom prekursorom, no v tej istej súhrnnej kategórii tovaru sú zahrnuté prúty, ako aj skrutky a matice.

Viazané emisie skrutiek a matíc bude tvoriť súčet emisií z výrobného procesu (dodané teplo, aby sa prúty dali upravovať, a na žiňanie konečného výrobku) a viazaných emisií oceľových prútov. Toto je dôležité, pretože hmotnosť prekursorových prútov a hmotnosť konečného výrobku v podobe skrutiek a matíc nebude rovnaká – ak sa napr. odreže (a zneškodní v podobe šrotu) 20 % pôvodnej hmotnosti, na 80 t konečného výrobku je potrebný prekursor s hmotnosťou 100 t.

Niektoré druhy výrobkov zo železa a z ocele boli vyňaté z rozsahu pôsobnosti CBAM. Konkrétne ide o určité iné druhy ferozliatin patriacich pod číselný znak KN 7202⁴⁶ a číselný znak KN 7204 – železný a oceľový odpad a šrot.

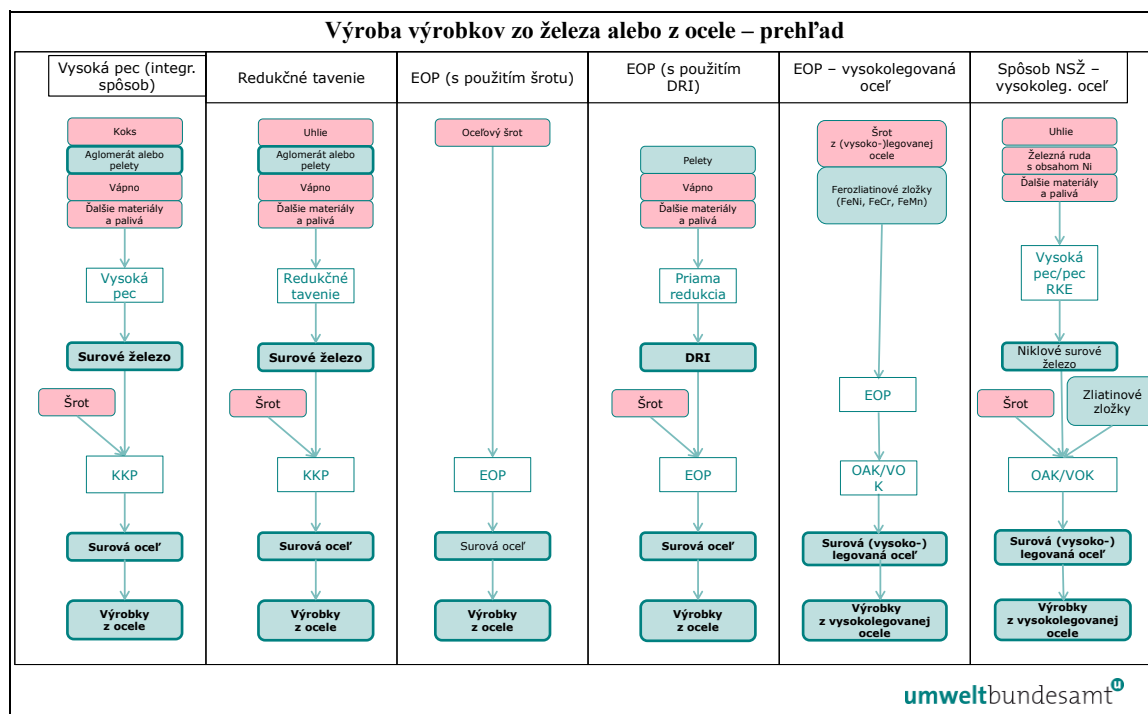
Výroba tovaru v odvetví železa a ocele prebieha niekoľkými rôznymi spôsobmi spracovania, ktoré sú načrtnuté v ďalšom texte.

5.6.3 Vymedzenie a vysvetlenie relevantných výrobných procesov a zahrnutých emisií

Systémové hranice v prípade prekursorov a hotových výrobkov zo železa a z ocele sa líšia a za určitých podmienok ich možno spojiť tak, aby zahŕňali všetky procesy priamo alebo nepriamo súvisiace s výrobnými procesmi v prípade tohto tovaru vrátane vstupných činností do procesu a výstupných činností z procesu.

Nasledujúci diagram znázorňuje typy rôznych spôsobov, pomocou ktorých možno vyrábať výrobky zo železa alebo z ocele.

Obrázok 5-5: Systémové hranice a hodnotový reťazec v prípade výroby výrobkov zo železa alebo z ocele

Výroba prekursorového a hotového tovaru prebieha niekoľkými rôznymi spôsobmi spracovania, ktoré sú načrtnuté v nasledujúcich oddieloch.

5.6.3.1 Proces výroby spekanej rudy

Táto súhrnná kategória tovaru zahŕňa všetky druhy výroby peliet zo železnej rudy (na predaj peliet, ako aj na priame použitie v tom istom zariadení) a výrobu aglomerátu. Peletizácia a sintrovanie sú doplnkové spôsoby spracovania na prípravu a aglomeráciu

⁴⁶ Iné ferozliatiny, na ktoré sa nevzťahuje CBAM, zahŕňajú ferosilicium, ferosilikomangán, ferosilikochróm, feromolybdén, ferovolfrám a ferosilikovolfrám atď.

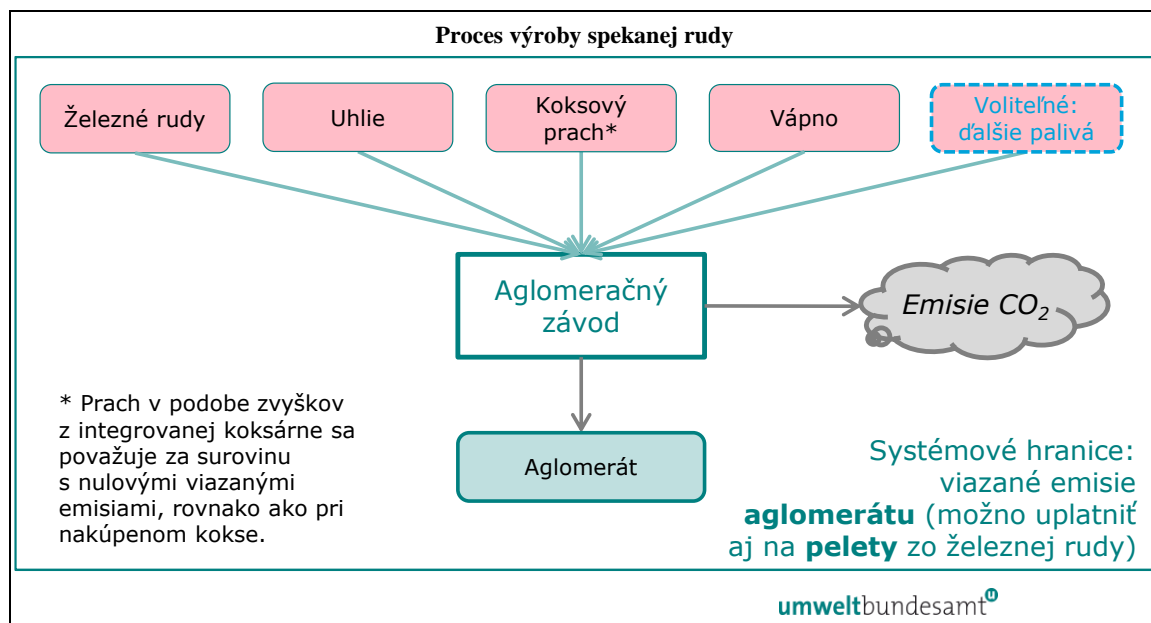
surovinových oxidov železa na použitie pri výrobe železa a ocele. Pri peletizácii sa surovinové oxidy železa zomelú a zlúčia s prísadami na vytvorenie peliet, ktoré sa potom tepelne upravujú. Pri výrobe spekanej rudy sa surovinové oxidy železa zmiešajú s koksovým prachom a ostatnými prísadami pred sintrovaním celej zmesi v peci, čím vzniká pórovitý materiál podobný slinku nazývaný „aglomerát“. Aglomerát sa zvyčajne vyrába a používa v oceliarnach. Pelety sa môžu vyrábať v oceliarnach alebo diaľkovo v banských lokalitách.

V prípade tohto výrobného procesu neexistujú žiadne relevantné prekurzory.

Treba poznamenať, že tento výrobný proces sa môže vzťahovať aj na ferozliatinové pelety a aglomerát vyrobené zo železných rúd (v rámci číselného znaku KN 2601 12 00).

Obrázok 5-6 znázorňuje systémové hranice pre viazané emisie aglomerátu alebo peliet zo železnej rudy.

Obrázok 5-6: Systémové hranice procesu výroby spekanej rudy

Priame emisie sú výsledkom spaľovania palív vrátane koksu, odpadových plynov (priamo z procesu alebo nepriamo z iných zdrojov odpadových plynov v oceliarnach). Nepriame emisie sú výsledkom elektriny spotrebovanej pri tomto procese.

5.6.3.2 Procesy výroby ferozliatin v prípade FeMn, FeCr a FeNi

Tento proces zahŕňa výrobu zliatin feromangán (FeMn), ferochróm (FeCr) a feronikel (FeNi), ktoré sú identifikované pod číselnými znakmi KN 7202 1, 7202 4 a 7202 6. Nepatria sem ostatné železné materiály s výrazným obsahom zliatin, ako je vysokopecná zrkadlovina (pozri oddiel 5.6.3.3). Niklové surové železo (NSŽ) je však zahrnuté, ak je obsah niklu vyšší ako 10 %. V opačnom prípade, ak je obsah menší ako 10 %, NSŽ je zahrnuté v rámci oddielu „Surové železo – spôsob výroby vo vysokej peci“.

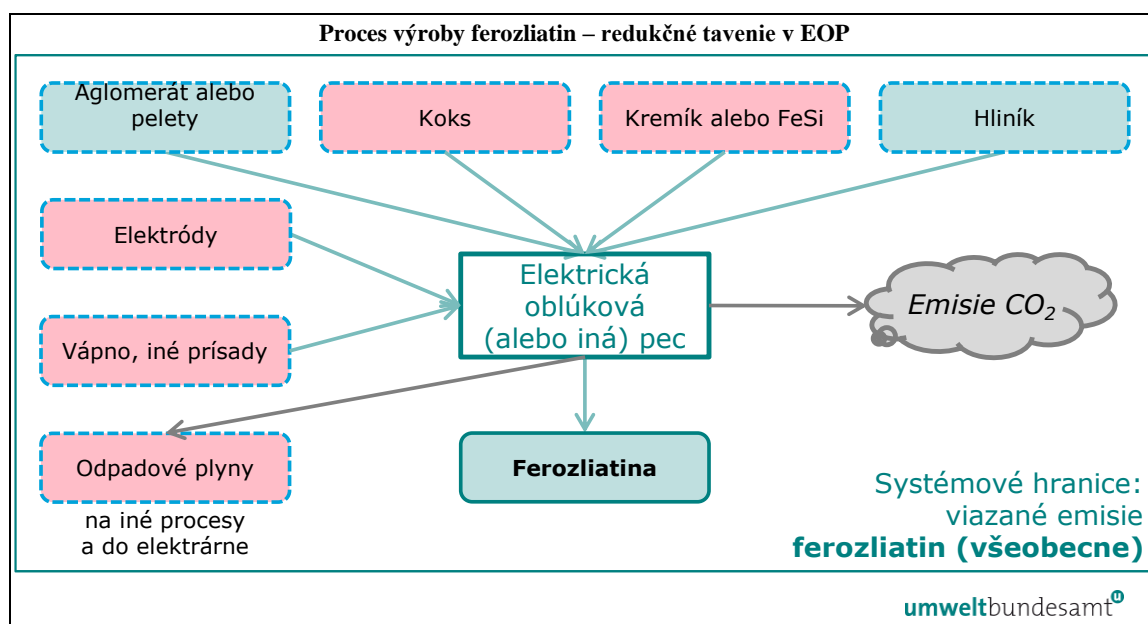
Tieto rozličné ferozliatiny sa vyrábajú redukčným tavením s pridaním redukčného činidla, ako je koks, do elektrickej oblúkovej pece (EOP) spolu s ďalšími prísadami. V závislosti od vyrábanej ferozliatiny sa používa niekoľko rôznych typov EOP. Po tavení v EOP sa tekutá kovová zliatina odpichuje a odlieva do foriem. Stuhnúť liatina sa potom v závislosti od požiadaviek zákazníka rozdrví alebo granuluje.

Relevantným prekursorom je spekaná ruda (ak sa v procese používa).

Treba poznamenať, že surovínové vstupy pre ferozliatiny zahŕňajú pelety a aglomerát, ktoré sa vyrábajú v rámci samostatného výrobného procesu (v rámci číselného znaku KN 2601 12 00) pre „Spekanú rudu“.

Obrázok 5-7 znázorňuje systémové hranice príslušných procesov výroby ferozliatin.

Obrázok 5-7: Systémové hranice procesu výroby ferozliatin

Priame emisie sú výsledkom vstupov v podobe fosílnych palív (uhlie, koks) používaných na spaľovanie a ako redukčné činidlo, emisií z procesov vrátane emisií z grafitových elektród a elektródových pást, procesných materiálov, ako je vápno, vápenec a iné prísady. Pôvodcom nepriamych emisií je elektrina.

5.6.3.3 Surové železo – spôsob výroby vo vysokej peci

Spôsobom výroby vo vysokej peci sa vyrába tekuté surové železo („horúci kov“), ktoré môže byť legované (napr. vysokopecná zrkadlovina a niklové surové železo alebo NSŽ⁴⁷) alebo nelegované. Hlavnou výrobnou jednotkou tohto výrobného procesu je vysoká pec. Vstupy do vysokej pece zahŕňajú pelety železnej rudy alebo spekanú rudu, palivá a iné suroviny. Vnútri vysokej pece sa oxid železa redukuje na železný kov. Vyrobený horúci kov sa potom odpichuje a buď sa odlieva, alebo sa v následnom kroku v základnom kyslíkovom konvertore priamo

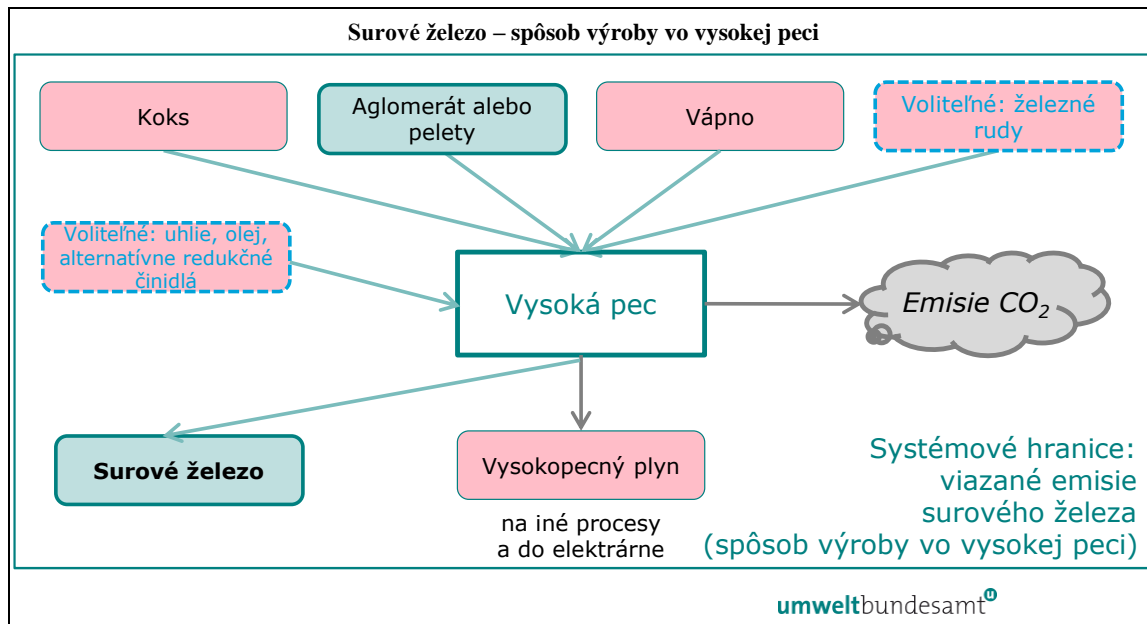
⁴⁷ Tento výrobný proces sa vzťahuje na NSŽ, ak je obsah niklu menší ako 10 %, v opačnom prípade, ak je obsah väčší ako 10 %, NSŽ je zahrnuté v rámci procesu výroby ferozliatin.

premieňa na surovú oceľ. Tento krok je zahrnutý v rámci iného výrobného procesu, a to surová oceľ – spôsob výroby ocele v kyslíkových konvertoroch.

Relevantnými prekurzormi (ak sa v procese používajú) sú: spekaná ruda, surové železo alebo DRI z iných zariadení alebo výrobných procesov, ferozliatiny FeMn, FeCr, FeNi a vodík.

Obrázok 5-8 znázorňuje systémové hranice spôsobu výroby surového železa vo vysokej peci.

Obrázok 5-8: Systémové hranice spôsobu výroby surového železa vo vysokej peci

Priame emisie sú výsledkom vstupov v podobe fosílnych palív (koks, uhlie, vykurovacie oleje, zemný plyn, uhlie) používaných na spaľovanie a ako redukčné činidlo, iných palív (biomasy), emisií z procesov vrátane procesných materiálov, ako je vápenec a iné uhličitany. Pôvodcom nepriamych emisií je elektrina.

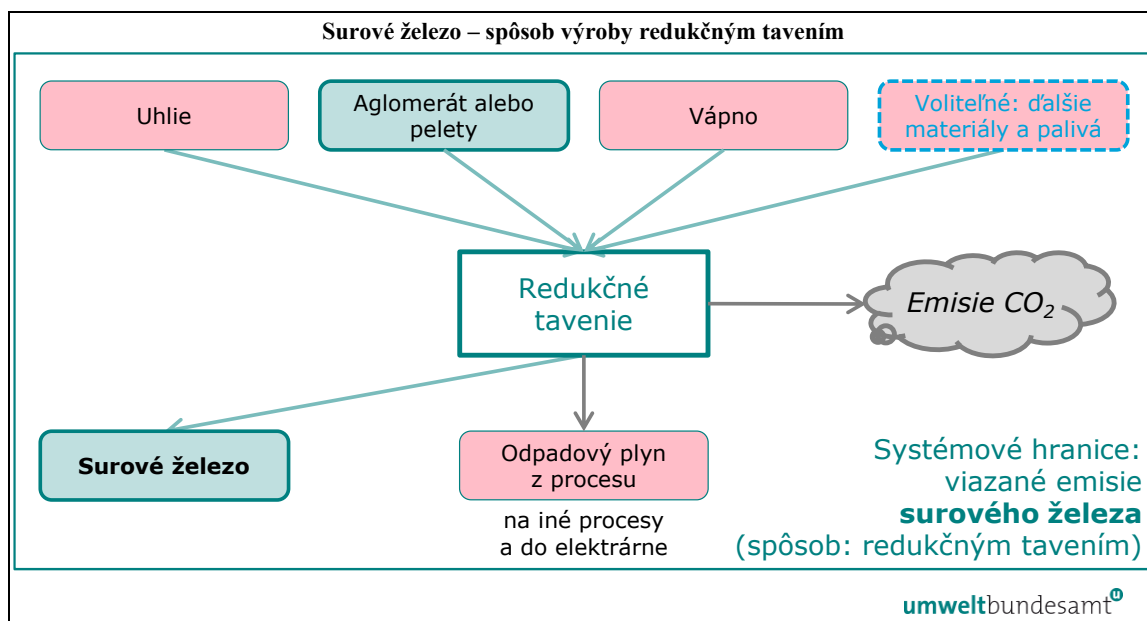
5.6.3.4 Surové železo – spôsob výroby redukčným tavením

Redukčným tavením sa vyrába surové železo z prekurzorovej spekanej rudy, peliet železnej rudy (alebo zvyškov z výroby železa) s použitím uhlia (nie koksu) ako redukčného prostriedku. Proces pozostáva z dvoch krokov, a to redukcie železnej rudy, po ktorej nasleduje tavenie za vzniku surového železa/horúceho kovu.

Relevantnými prekurzormi (ak sa v procese používajú) sú: spekaná ruda, surové železo alebo DRI z iných zariadení alebo výrobných procesov, ferozliatiny FeMn, FeCr, FeNi a vodík.

Tabuľka 5-9 znázorňuje systémové hranice spôsobu výroby surového železa redukčným tavením.

Obrázok 5-9: Systémové hranice spôsobu výroby surového železa redukčným tavením

Priame emisie sú výsledkom vstupov v podobe fosílnych palív (zemný plyn, uhlie) používaných na spaľovanie a ako redukčné činidlo, iných palív (biomasy alebo bioplynu), emisií z procesov vrátane procesných materiálov, ako je vápenec. Nepriame emisie pochádzajú z elektriny.

5.6.3.5 Proces výroby priamo redukovaného železa (DRI)

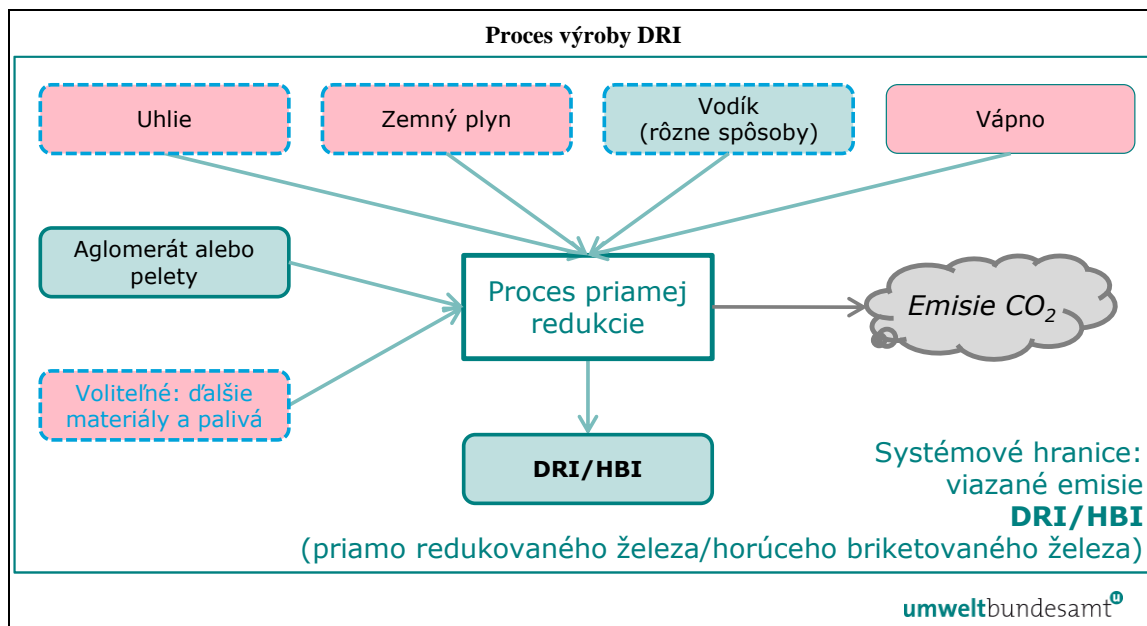
Pri priamej redukcii dochádza k výrobe tuhého primárneho železa zo železných rúd vysokej kvality (pelety, aglomerát alebo koncentráty) s použitím zemného plynu, uhlia alebo vodíka ako redukčného činidla. Tuhý výrobok sa nazýva priamo redukované železo (DRI) rôznych druhov, napríklad „hubovité železo“ a horúce briketované železo (*hot briquetted iron*, ďalej len „HBI“). Niektoré DRI sa používa ako surovina priamo v EOP alebo pri iných procesoch v ďalších článkoch výrobného/distribučného reťazca. Očakáva sa, že v nasledujúcich rokoch budú spôsoby výroby využívajúce vodík zohrávať významnú úlohu pri dekarbonizácii oceliarskeho priemyslu.

Relevantnými prekurzormi (ak sa v procese používajú) sú: spekaná ruda, vodík, surové železo alebo DRI z iných zariadení alebo výrobných procesov a ferozliatiny FeMn, FeCr, FeNi.

Hoci sa v praxi používa niekoľko rôznych procesov, systémové hranice na vysokej úrovni si sú veľmi podobné, a preto ich možno znázorniť na jednom diagrame.

Tabuľka 5-10 znázorňuje systémové hranice príslušných procesov výroby DRI.

Obrázok 5-10: Systémové hranice procesu výroby DRI

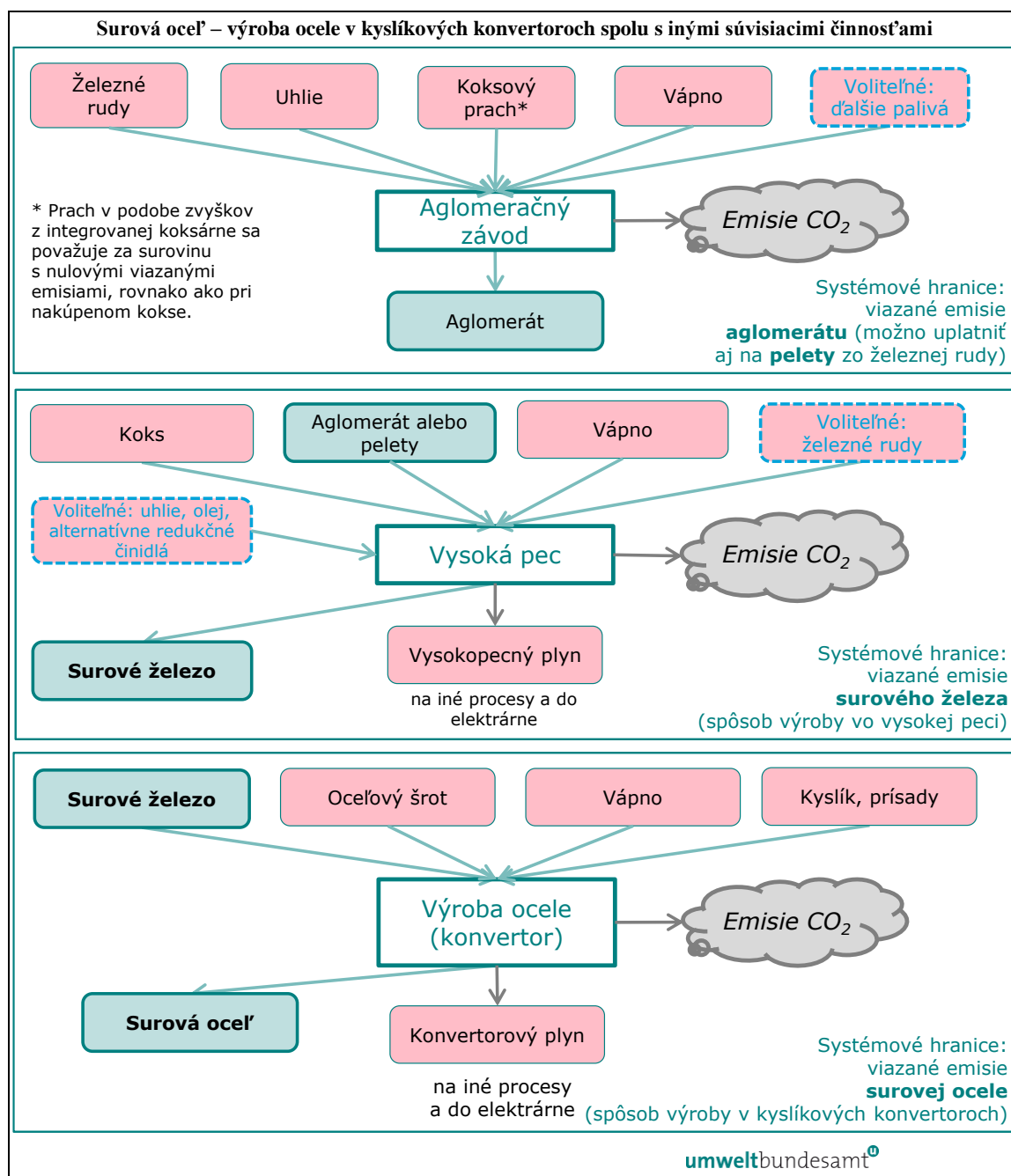
Priame emisie sú výsledkom vstupov v podobe fosílnych palív (zemný plyn, uhlie) používaných na spaľovanie a ako redukčné činidlo, iných palív (biomasy alebo bioplynu), emisií z procesov vrátane procesných materiálov, ako je vápenec. Pôvodcom nepriamych emisií je elektrina.

5.6.3.6 Surová oceľ – spôsob výroby ocele v kyslíkových konvertoroch

Ak sa spôsob výroby ocele v kyslíkových konvertoroch začína horúcim kovom (tekuté surové železo), tento horúci kov sa priamo premieňa na surovú oceľ v základnom kyslíkovom konvertore alebo peci (KKP) ako súčasť kontinuálneho procesu. Po konvertore možno uskutočniť proces oduhličenia ocele argónom s fúkaním kyslíka (OAK) alebo vákuovým oduhličением s fúkaním kyslíka (VOK), po čom nasledujú rôzne sekundárne metalurgické procesy, ako je vákuové odplynovanie, s cieľom odstrániť rozpustené plyny. Surová oceľ sa potom odlieva do primárnych foriem kontinuálnym liatím alebo odlievaním ingotov, po čom môže nasledovať valcovanie za tepla alebo kovanie s cieľom získať polotovary zo surovej ocele (pod číselnými znakmi KN 7207, 7218 a 7224).

Relevantnými prekurzormi (ak sa v procese používajú) sú: surové železo, DRI, ferozliatiny FeMn, FeCr, FeNi a surová oceľ z iných zariadení alebo výrobných procesov, ak sa používa.

Obrázok 5-11: Systémové hranice procesu výroby ocele v kyslíkových konvertoroch – znázornené spolu so systémovými hranicami pre spôsob výroby tekutého surového železa vo vysokej peci a iné súvisiace procesy

V integrovaných oceliarnach je tekuté surové železo priamo vsádzané do kyslíkového konvertora produktom, ktorým sa oddeľuje výrobný proces surového železa (dole vľavo na Obrázok 5-11) od výrobného procesu surovej ocele (na obrázku dole vpravo).

Integrovaný proces výroby ocele vo vysokej peci/kyslíkovej konvertorovej peci (VP/KKP) je zďaleka najkomplexnejším procesom výroby ocele a vyznačuje sa sieťami vzájomne závislých materiálových a energetických tokov medzi rôznymi výrobnými jednotkami. Treba poznamenať, že koks (na obrázku hore vľavo) sa považuje za surovinu bez viazaných emisií.

5.6.3.7 Surová oceľ – spôsob výroby ocele v EOP

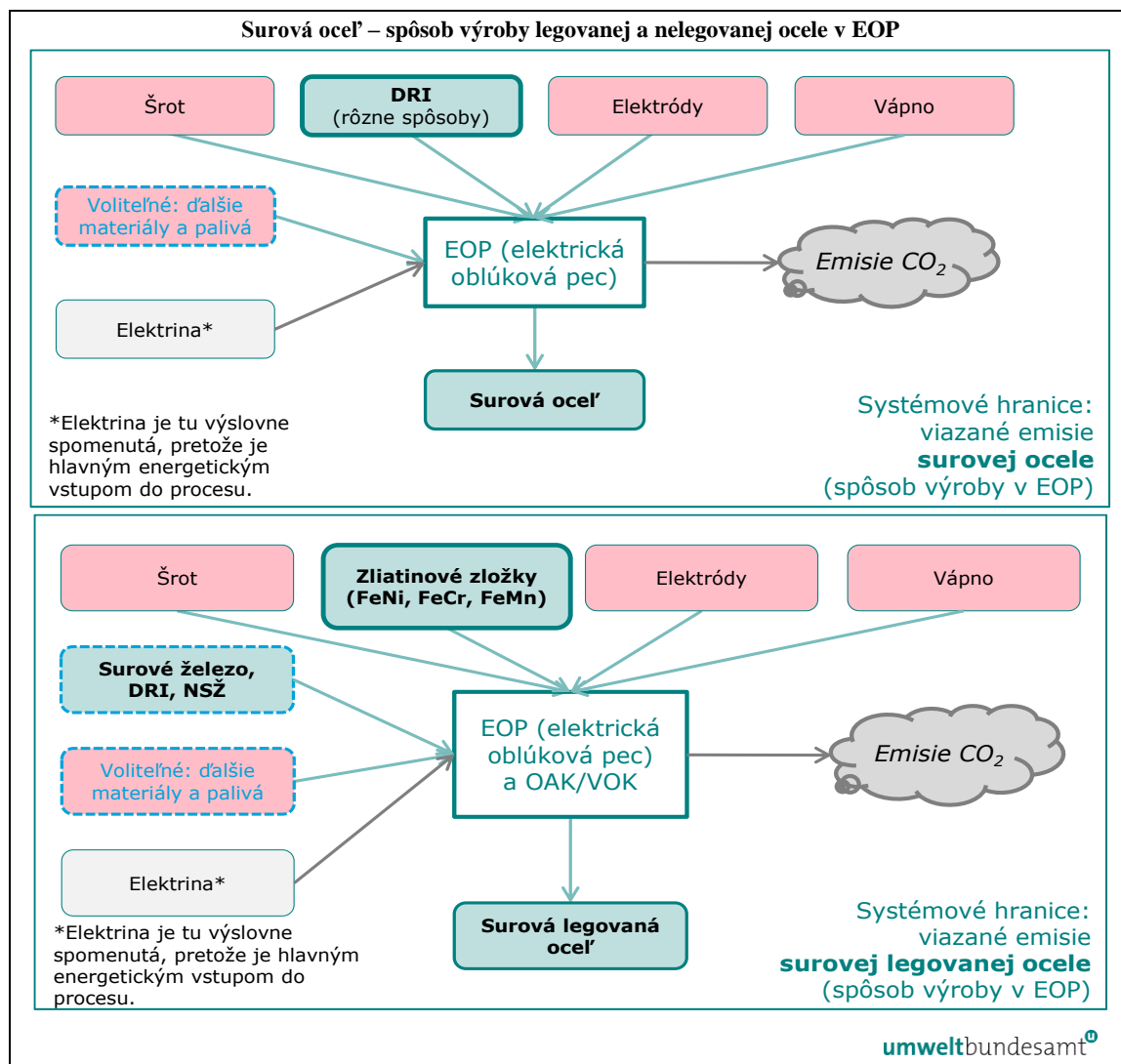
Priame tavenie materiálov, ktoré obsahujú železo, sa zvyčajne vykonáva v elektrickej oblúčovej peci (EOP). Surovinami pre spôsoby s využitím EOP sú kovové železo, najmä železný šrot⁴⁸, a/alebo priamo redukované železo (DRI). Ak sa používajú značné množstvá DRI, uplatňuje sa jeden z rôznych spôsobov EOP-DRI. Po tavení v EOP možno uskutočniť proces oduhlíčenia ocele argónom s fúkaním kyslíka (OAK) alebo vákuovým oduhlíčením s fúkaním kyslíka (VOK), po čom nasledujú rôzne sekundárne metalurgické procesy, ako je odsírovanie a odplyňovanie, s cieľom odstrániť rozpustené plyny. Hlavným energetickým vstupom pre EOP je elektrina.

Relevantnými prekurzormi (ak sa v procese používajú) sú: surové železo, DRI, ferozliatiny FeMn, FeCr, FeNi a surová oceľ z iných zariadení alebo výrobných procesov, ak sa používa.

Treba poznamenať, že do tejto súhrnnej kategórie tovaru je zahrnuté iba primárne valcovanie za tepla a tvarovanie kovaním nahrubo s cieľom získať polotovary pod číselnými znakmi KN 7207, 7218 a 7224. Všetky ostatné procesy valcovania a kovania sú zahrnuté v súhrnnej kategórii tovaru „výrobky zo železa alebo z ocele“.

Pokiaľ ide o surovú oceľ a surovú legovanú oceľ, existuje niekoľko rôznych spôsobov výroby s využitím EOP, ktoré sú vo všeobecnosti podobné a na Obrázok 5-12 sú uvedené spoločne.

Obrázok 5-12: Systémové hranice spôsobu výroby surovej ocele v EOP

⁴⁸ Ak sa používa len šrot po použití spotrebiteľom, predpokladá sa, že má nulové viazané emisie.

Priame emisie sú výsledkom fosílnych palív (zemný plyn, uhlie, vykurovací olej), odpadových plynov z iných procesov a emisií z procesov vrátane emisií z grafitových elektród a elektródových pást, procesných materiálov, ako je vápno, a uhlíka obsiahnutého v železnom šrote a zliatinách vstupujúcich do procesu. Pôvodcom nepriamych emisií je elektrina.

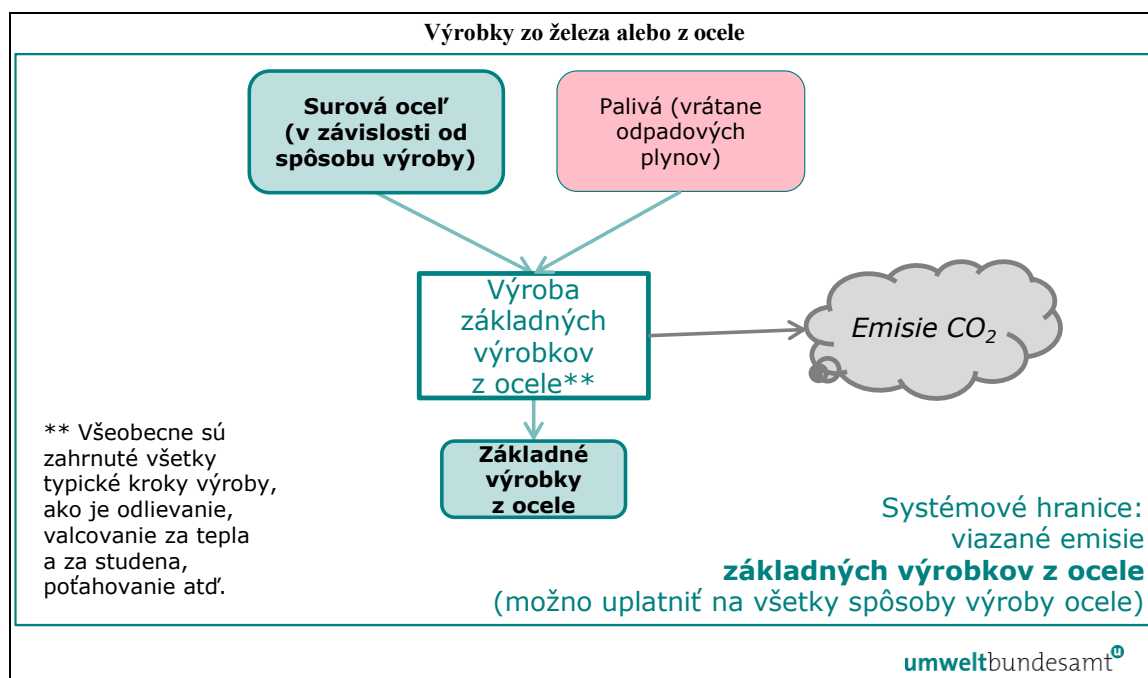
5.6.3.8 Proces výroby výrobkov zo železa alebo z ocele

Výrobky zo železa alebo z ocele sa vyrábajú ďalším spracovaním surovej ocele, polotovarov, ako aj ostatných konečných výrobkov z ocele, a to všetkými typmi krokov tvarovania a konečnej úpravy vrátane: opätovného zahriatia, pretavenia, odlievania, valcovania za tepla, valcovania za studena, kovania, morenia, žihania, pokovovania, poťahovania, zinkovania, ťahania drôtov, rezania, zvarovania, konečnej úpravy.

Relevantnými prekurzormi (ak sa v procese používajú) sú: surová oceľ, surové železo, DRI, ferozliatiny FeMn, FeCr, FeNi a ostatné výrobky zo železa alebo z ocele.

Obrázok 5-13 znázorňuje systémové hranice v prípade výrobkov zo železa alebo z ocele.

Obrázok 5-13: Systémové hranice procesu výroby výrobkov zo železa alebo z ocele

Priame emisie sú výsledkom spaľovania palív a emisií z procesov z čistenia spalín v závislosti od rôznych kombinácií výrobných krokov uskutočnených pri výrobe konečného tovaru zo železa alebo z ocele. Pôvodcom nepriamych emisií je elektrina.

Treba poznamenať, že v prípade konečných výrobkov zo železa alebo z ocele, ktoré obsahujú viac ako 5 hmotnostných % iných materiálov, napr. izolačných materiálov v rámci číselného znaku KN 7309 00 30 [nádrže, cisterny, sudy a podobné zásobníky na akýkoľvek materiál (iný ako stlačený alebo skvapalnený plyn), zo železa alebo ocele, s objemom presahujúcim 300 l, tiež s vnútorným obložením alebo tepelnou izoláciou], sa ako hmotnosť vyrobeného tovaru oznamuje len hmotnosť železa alebo ocele.

5.6.4 Dodatočné parametre oznamovania

V nasledujúcej tabuľke je uvedený zoznam dodatočných informácií týkajúcich sa tovaru CBAM, ktoré by vám ako dovozcovi mal prevádzkovateľ poskytovať spolu s údajmi týkajúcimi sa viazaných emisií vo svojom oznámení s údajmi o emisiách.

Tabuľka 5-11: Dodatočné parametre v odvetví železa a ocele zahrnuté v správe o CBAM

Súhrnná kategória tovaru	Požiadavka na oznamovanie
Spekaná ruda	– žiadna
Surové železo	– hlavné použité redukčné činidlo – hmotnostné % Mn, Cr, Ni, celkový podiel ostatných legovaných prvkov
FeMn – feromangán	– hmotnostné % Mn a uhlíka
FeCr – ferrochróm	– hmotnostné % Cr a uhlíka
FeNi – feronikel	– hmotnostné % Ni a uhlíka
DRI (priamo redukované železo)	– hlavné použité redukčné činidlo – hmotnostné % Mn, Cr, Ni, celkový podiel ostatných legovaných prvkov
Surová oceľ	– hlavné redukčné činidlo prekursora, ak je známe – obsah zliatin v oceli – vyjadrený ako: – hmotnostné % Mn, Cr, Ni, celkový podiel ostatných legovaných prvkov – tony šrotu použité na výrobu 1 t surovej ocele – % šrotu, ktorý je šrotom pred použitím spotrebiteľom
Výrobky zo železa alebo z ocele	– hlavné redukčné činidlo používané pri výrobe prekursorov, ak je známe – obsah zliatin v oceli – vyjadrený ako: – hmotnostné % Mn, Cr, Ni, celkový podiel ostatných legovaných prvkov – hmotnostné % obsiahnutých materiálov, ktoré nie sú železom ani oceľou, ak ich hmotnosť presahuje 1 % až 5 % celkovej hmotnosti tovaru

Súhrnná kategória tovaru	Požiadavka na oznamovanie
	<ul style="list-style-type: none"> – tony šrotu použité na výrobu 1 t výrobku – % šrotu, ktorý je šrotom pred použitím spotrebiteľom

Tieto dodatočné parametre budete musieť oznámiť vo svojej správe o CBAM, keď sa tovar zo železa alebo z ocele dovezie do EÚ v rámci mechanizmu CBAM.

5.7 Odvetvie hliníka

V nasledujúcom textovom ráme sú vyznačené oddiely špecifické pre dané odvetvie vo vykonávacom nariadení, ktoré sú relevantné pre prechodné obdobie mechanizmu CBAM.

Odkazy na vykonávacie nariadenie:

- **príloha II** oddiel 2 tabuľka 1 Priradenie číselných znakov KN k súhrnným kategóriám tovaru,
- **príloha II** oddiel 3 Spôsoby výroby, systémové hranice a relevantné prekursor, presnejšie v pododdieloch: 3.17. – Neopracovaný (surový) hliník a 3.18. – Hliníkové výrobky.

5.7.1 Výrobná jednotka a viazané emisie

Množstvo deklarovaného hliníkového tovaru dovezeného do EÚ by sa malo vyjadrovať v metrických tonách. Ako prevádzkovateľ by ste mali na účely oznamovania zaznamenávať množstvo vyrobeného tovaru CBAM podľa zariadenia alebo výrobného procesu.

Priemyselné odvetvie	Hliník
Výrobná jednotka tovaru	(metrické) tony oznámené samostatne za každý druh odvetvového tovaru podľa zariadenia alebo výrobného procesu v krajine pôvodu
Súvisiace činnosti	výroba neopracovaného (surového) hliníka z oxidu hlinitého alebo druhotných surovín (hliníkového šrotu) metalurgickými, chemickými alebo elektrolytickými prostriedkami; výroba polotovarov a základných hliníkových výrobkov
Relevantné skleníkové plyny	oxid uhličitý (CO ₂) a perfluórované uhľovodíky (CF ₄ a C ₂ F ₆)
Priame emisie	(metrické) tony CO ₂ e
Nepriame emisie	množstvo spotrebovanej elektriny (MWh), zdroj a emisný faktor použitý na výpočet nepriamych emisií v (metrických) tonách CO ₂ alebo CO ₂ e

Priemyselné odvetvie	Hliník
	<i>Počas prechodného obdobia sa majú oznamovať samostatne.</i>
Jednotka viazaných emisií	tony emisií CO ₂ e na tonu tovaru oznámené samostatne za každý druh tovaru podľa zariadenia v krajine pôvodu

Odvetvie hliníka by malo v prechodnom období zohľadňovať priame aj nepriame emisie. Nepriame emisie sa majú oznamovať samostatne⁴⁹. Emisie by sa mali oznamovať v metrických tonách emisií ekvivalentu CO₂ (tCO₂e) na tonu vyprodukovaného tovaru. Tento údaj by sa mal vypočítať za konkrétne zariadenie alebo výrobný proces v krajine pôvodu.

V nasledujúcich oddieloch sú identifikované prvky výrobného procesu, ktoré by sa mali zahrnúť na účely monitorovania a oznamovania.

5.7.2 Vymedzenie a vysvetlenie odvetvového tovaru v rozsahu pôsobnosti

V nasledujúcej tabuľke je uvedený zoznam relevantného tovaru v rozsahu pôsobnosti na účely prechodného obdobia CBAM v priemyselnom odvetví hliníka. V súhrnnej kategórii tovaru v ľavom stĺpci sú vymedzené skupiny, v prípade ktorých sa majú vymedziť spoločné „výrobné procesy“ na účely monitorovania.

Tabuľka 5-12: Tovar CBAM v odvetví hliníka

Súhrnná kategória tovaru	Číselný znak KN výrobku	Opis
Neopracovaný (surový) hliník	7601	Neopracovaný (surový) hliník
Hliníkové výrobky	7603 – 7608, 7609 00 00, 7610, 7611 00 00, 7612, 7613 00 00, 7614, 7616	7603 – Hliníkový prášok a hliníkové vločky 7604 – Hliníkové tyče, prúty a profily 7605 – Hliníkové drôty 7606 – Hliníkové dosky, plechy a pásy, s hrúbkou presahujúcou 0,2 mm 7607 – Hliníkové fólie (tiež potlačené alebo podložené papierom, lepenkou, plastmi alebo podobnými podkladovými materiálmi) s hrúbkou (bez podložky) nepresahujúcou 0,2 mm 7608 – Hliníkové rúry a rúrky 7609 00 00 – Hliníkové príslušenstvo k rúram a rúrkam (napríklad spojky, kolená, nátrubky)

⁴⁹ Treba poznamenať, že v prípade tohto odvetvia sa nepriame emisie oznamujú len počas prechodného obdobia (a nie počas konečného obdobia).

Súhrnná kategória tovaru	Číselný znak KN výrobku	Opis
		7610 – Hliníkové konštrukcie (okrem montovaných stavieb položky 9406) a časti konštrukcií, (napr. mosty, časti mostov, veže, stožiare, s'ťažne, stĺpy, piliere, strechy, strešné rámové konštrukcie, dvere, okná a ich rámy, zárubne, dverové prahy, stĺpové zábradlia, piliere a stĺpky); hliníkové dosky, tyče, profily, rúrky a podobné výrobky, pripravené na použitie ako konštrukcie
		7611 00 00 – Hliníkové nádrže, cisterny, sudy a podobné zásobníky na akýkoľvek materiál (iný ako stlačený alebo skvapalnený plyn), s objemom presahujúcim 300 l, tiež s vnútorným obložením alebo tepelnou izoláciou, ale bez mechanického alebo tepelného zariadenia
		7612 – Hliníkové sudy, barely, plechovky, škatule alebo podobné zásobníky (vrátane pevných alebo stlačiteľných valcovitých zásobníkov) na akýkoľvek materiál (iný ako stlačený alebo skvapalnený plyn), s objemom nepresahujúcim 300 l, tiež s vnútorným obložením alebo tepelnou izoláciou, ale bez mechanického alebo tepelného zariadenia
		7613 00 00 – Hliníkové zásobníky na stlačený alebo skvapalnený plyn
		7614 – Hliníkové spletané lanká, laná, káble, spletané pásy a podobné výrobky, elektricky neizolované
		7616 – Ostatné výrobky z hliníka

Zdroj: Príloha I k nariadeniu o mechanizme CBAM; príloha II k vykonávaciemu nariadeniu.

Súhrnné kategórie tovaru uvedené v tabuľke zahŕňajú hotové hliníkové výrobky, ako aj prekursor „neopracovaný (surový) hliník“, ktorý sa spotrebúva pri výrobe hliníkových výrobkov.

Zohľadnené majú byť len vstupné materiály uvedené ako relevantné prekursor pre systémové hranice výrobného procesu, ako sa stanovuje vo vykonávacom nariadení. V nasledujúcej Tabuľka 5-13 je uvedený zoznam možných prekursorov podľa súhrnnej kategórie tovaru a spôsobu výroby.

Tabuľka 5-13: Súhrnné kategórie tovaru, spôsoby ich výroby a prípadne relevantné prekursor

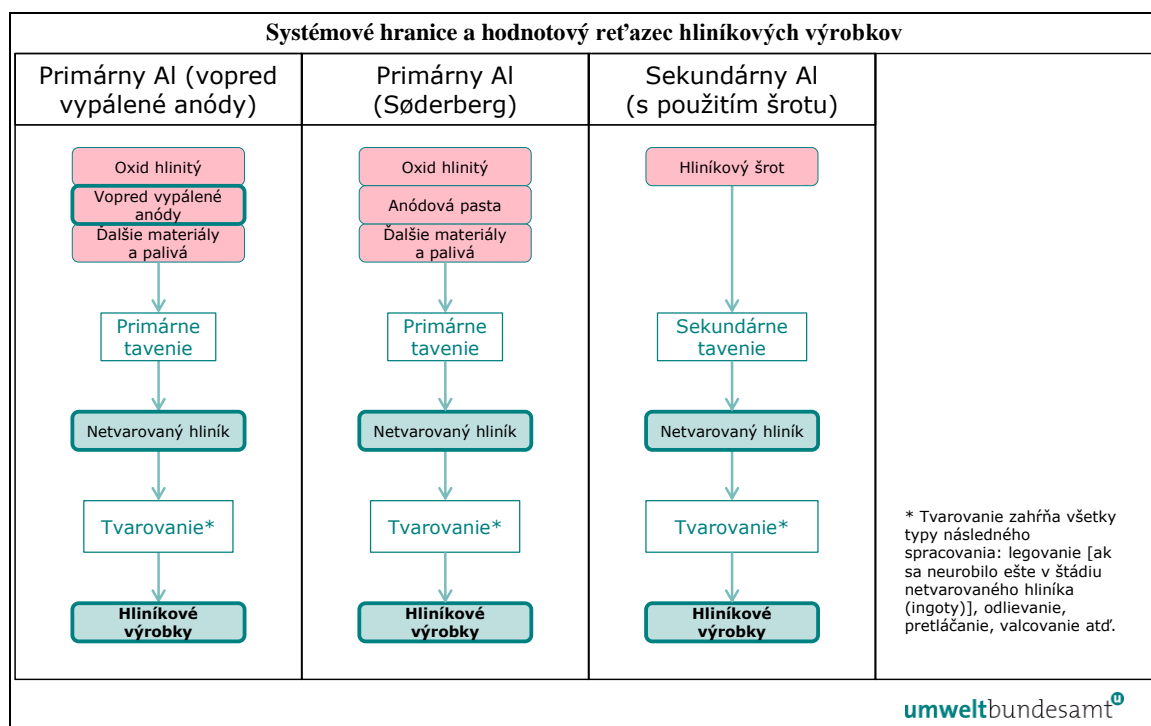
Súhrnná kategória tovaru	Relevantné prekursor
<i>Spôsob výroby</i>	
Neopracovaný (surový) hliník	
<i>primárny hliník</i>	

Súhrnná kategória tovaru <i>Spôsob výroby</i>	Relevantné prekursorzy
<i>sekundárny hliník</i>	v prípade primárneho hliníka žiadne v prípade sekundárneho hliníka – nepracovaný (surový) hliník z iných zdrojov, ak sa v procese používa ⁵⁰
Hliníkové výrobky	nepracovaný (surový) hliník (rozlíšený medzi primárnym a sekundárnym hliníkom, ak sú tieto informácie známe), ostatné hliníkové výrobky (ak sa vo výrobnom procese používajú)

Nepracovaný (surový) hliník sa vyrába niekoľkými spôsobmi („primárny hliník“ v prípade elektrolytického tavenia, „sekundárny hliník“ v prípade tavenia/recyklácie šrotu) v podobe kovových ingotov, blokov, sochorov, bramov alebo podobných tvarov. Je vymedzený ako „jednoduchý tovar“, keďže suroviny (uhlíkové anódy a oxid hlinitý v prípade primárneho hliníka, šrot v prípade sekundárneho hliníka) a palivá použité pri jeho výrobe sa považujú za suroviny s nulovými viazanými emisiami.

Hliníkový tovar uvedený v predchádzajúcom texte zahŕňa väčšinu druhov vyrábaných hliníkových výrobkov⁵¹. Hliníkové výrobky sú vymedzené ako zložitý tovar, keďže zahŕňajú viazané emisie z prekursorového nepracovaného (surového) hliníka.

Obrázok 5-14: Systémové hranice a hodnotový reťazec hliníkových výrobkov

⁵⁰ Treba poznamenať, že ak výrobok zo spôsobu výroby týkajúceho sa sekundárneho hliníka obsahuje viac ako 5 % legujúcich prvkov, viazané emisie výrobku sa vypočítajú tak, ako keby hmotnosť legujúcich prvkov predstavovala nepracovaný (surový) hliník z primárneho tavenia.

⁵¹ Nepatria sem kategórie KN 7615 týkajúce sa určitých výrobkov pre domácnosť a KN 7602 00 hliníkový šrot.

Rozdiel medzi spôsobmi tavenia primárneho hliníka v uvedenom diagrame je v dôsledku odlišných použitých elektródových materiálov, t. j. vopred vypálené anódy, resp. Söderbergove anódy.

5.7.3 Vymedzenie a vysvetlenie relevantných výrobných procesov a spôsobov výroby

Systémové hranice v prípade prekurzorového neopracovaného (surového) hliníka a v prípade hliníkových výrobkov sa líšia a za určitých podmienok ich možno spojiť tak, aby zahŕňali všetky procesy priamo alebo nepriamo súvisiace s výrobnými procesmi v prípade tohto tovaru vrátane vstupných činností do procesu a výstupných činností z procesu.

5.7.3.1 Neopracovaný (surový) hliník – spôsob výroby primárnym (elektrolytickým) tavením

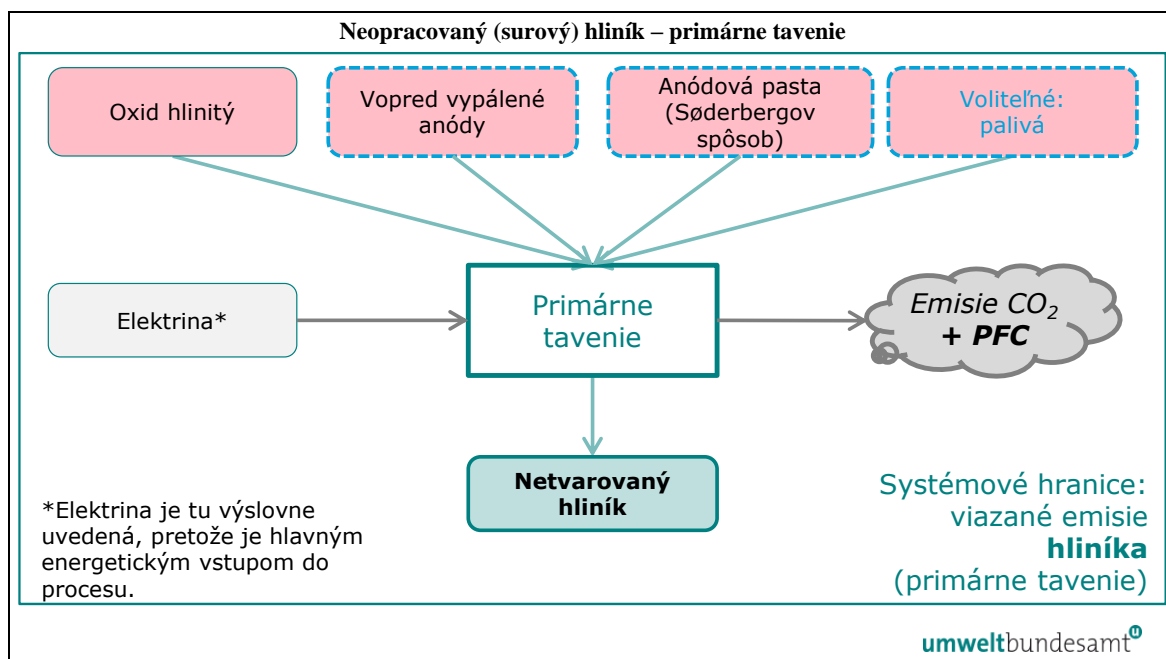
Primárny hliník sa vyrába elektrolýzou oxidu hlinitého⁵² v elektrolytických článkoch. Počas elektrolýzy sa hliník redukuje a kyslík z oxidu hlinitého sa uvoľňuje a reaguje s uhlíkovou anódou za vzniku oxidu uhličitého a oxidu uhoľnatého – uhlíkové anódy sa tak pri procese s primárnym hliníkom nepretržite opotrebovávajú.

Systémy článkov na výrobu primárneho hliníka sa líšia v závislosti od typu použitej anódy. Vo „vopred vypálenom“ elektrolytickom článku sa využíva viacero vopred vypálených uhlíkových anód, ktoré sa musia pravidelne vymieňať. V „Söderbergovom“ elektrolytickom článku sa využíva jediná súvislá uhlíková anóda, ktorá sa vypaľuje *in situ* v rámci článku pôsobením tepla uvoľneného počas elektrolytického procesu v tavnej peci; v hornej časti sa pridávajú briketové anódy zo „zelenej“ pasty, pričom anóda sa opotrebováva v spodnej časti. Roztavený hliník sa vylučuje na katóde a hromadí sa na dne článku, kde sa vákuovými sífónmi pravidelne odčerpáva do paniev pred prepravou do zlievarne. V zlievarni sa roztavený hliník uchováva v udržiavacích peciach na ďalšie spracovanie pred odlievaním kovových ingotov, blokov, sochorov, bramov alebo podobných tvarov; v tejto fáze sa môžu pridať aj malé množstvá čistého komerčného šrotu.

V prípade primárneho hliníka neexistujú žiadne relevantné prekurzory, keďže surovinové zložky používané v oboch typoch článkov – oxid hlinitý, vopred vypálené uhlíkové anódy, briketové anódy zo zelenej pasty, kryolit a ostatné prísady – sa považujú za základné suroviny, a preto majú nulové viazané emisie.

⁵² Oxid hlinitý je očistený oxid hliníka vyrobený obohatením bauxitovej rudy prostredníctvom Bayerovho procesu. Výroba oxidu hlinitého sa z logistických dôvodov a z dôvodov dodávok elektriny zvyčajne uskutočňuje v inej lokalite ako výroba primárneho hliníka.

Obrázok 5-15: Systémové hranice v prípade nepracovaného (surového) hliníka – spôsob výroby primárnym tavením

Priame emisie sú výsledkom všetkých fosílnych palív používaných na sušenie alebo predhrievanie surovínových vstupov, všetkých palív používaných zlievarňou alebo procesných materiálov, napr. opotrebovania elektród alebo elektródovej pasty, alebo čistenia spalín (bezvodej sódy alebo vápenca, ak sa používajú). Nepriame emisie sú výsledkom elektriny spotrebovanej pri tomto procese. Dochádza aj k emisiám PFC, ktoré sa musia zohľadniť.

5.7.3.2 Nepracovaný (surový) hliník – spôsob výroby sekundárnym tavením (recykláciou)

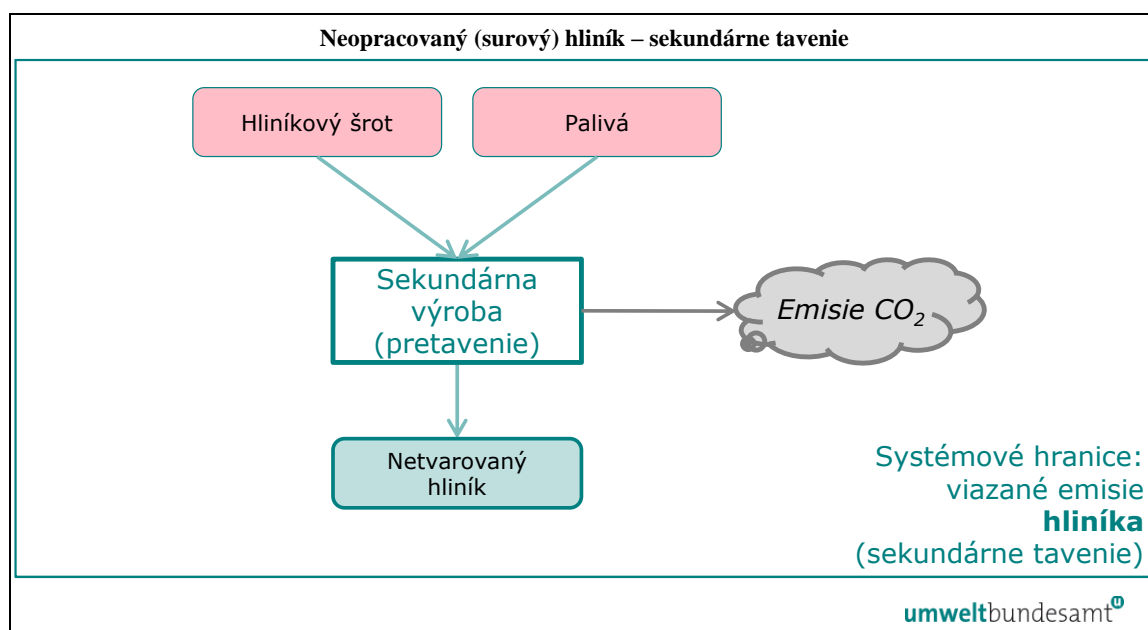
Sekundárny hliník sa vyrába hlavne z hliníkového šrotu po použití spotrebiteľom zozbieraného na recykláciu [i keď možno samostatne pridať aj nepracovaný (surový) hliník]. Šrot sa vytriedi podľa druhu (liata alebo tvarovaná zliatina) a typu potrebných opatrení v rámci predúpravy (napr. zbavenie povlaku, odmastenie). Potom sa pretaví vo vhodnom type pece (zvyčajne rotačná alebo plameňová nistejová pec, možno však použiť aj indukčné pece) pred ďalším spracovaním, ktoré zahŕňa: legovanie, úpravu taveniny (pridanie soli alebo chlórovanie) a napokon odlievanie kovových ingotov, blokov, sochorov, bramov alebo podobných tvarov. Zvyčajne používanými palivami sú zemný plyn, LPG alebo vykurovací olej.

Pri sekundárnom tavení (recyklácii) hliníka sa využíva hliníkový šrot ako hlavný vstupný materiál.

Relevantným prekurzorom je nepracovaný (surový) hliník z iných zdrojov, ak sa v procese používa.

Obrázok 5-16 znázorňuje systémové hranice príslušných procesov výroby sekundárneho hliníka.

Obrázok 5-16: Systémové hranice v prípade neopracovaného (surového) hliníka – spôsob výroby sekundárnym tavením

Priame emisie sú výsledkom všetkých fosílnych palív používaných na sušenie, predhrievanie alebo predúpravu (spaľovanie súvisiacich zvyškov, napr. ak je šrot natretý farbou) surovinového šrotu, všetkých palív používaných zlievarňou a palív používaných pri spracovaní sterov a trosky získaných z procesu. Priame emisie môžu vzniknúť aj pri čistení spalín (z bezvodnej sódy alebo vápenca, ak sa používajú). Nepriame emisie pochádzajú z elektriny spotrebovanej pri tomto procese vrátane elektriny spotrebovanej indukčnými pecami. Pri procese so sekundárnym hliníkom nedochádza k žiadnym emisiám PFC.

Treba poznamenať, že ak výrobok z tohto procesu obsahuje viac ako 5 % legujúcich prvkov, viazané emisie výrobku sa vypočítajú tak, ako keby hmotnosť legujúcich prvkov predstavovala neopracovaný (surový) hliník z primárneho tavenia.

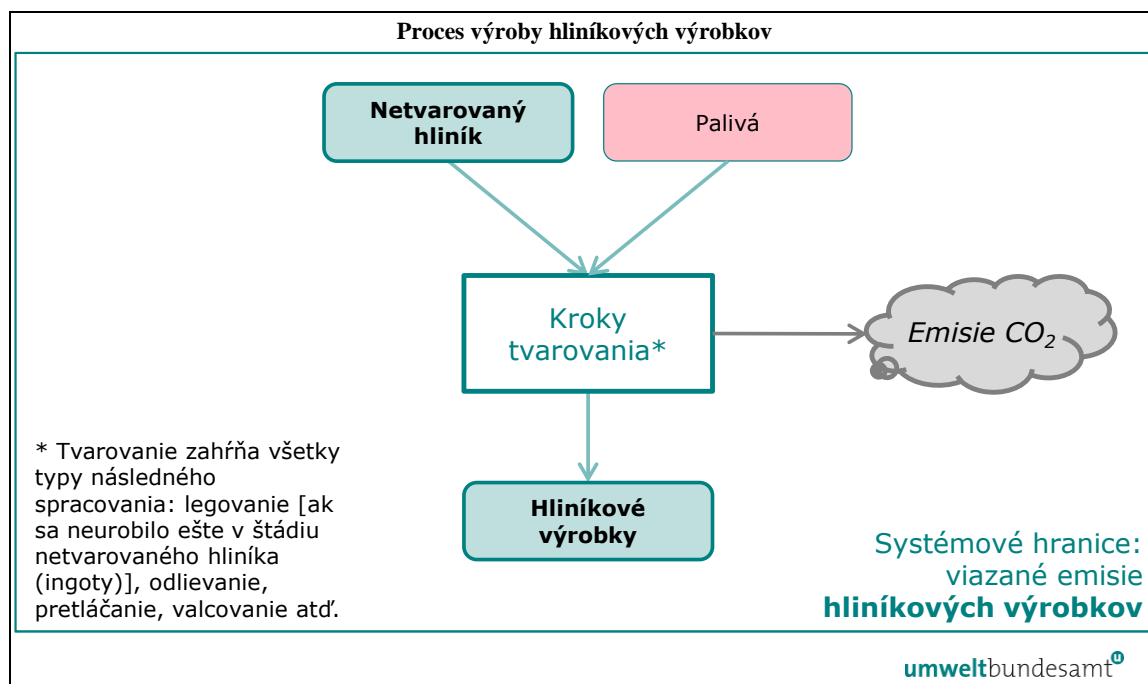
5.7.3.3 Proces výroby hliníkových výrobkov

Hliníkové výrobky sa vyrábajú ďalším spracovaním prekurzorového neopracovaného (surového) hliníka (legovaného alebo nelegovaného). Hliníkové výrobky sa vyrábajú rôznymi procesmi tvarovania vrátane pretláčania, odlievania, valcovania za tepla a za studena, kovania a ťahania. Pretláčanie je bežný proces, ktorý sa používa na výrobu hliníkových profilov. Valcovanie za tepla a za studena možno použiť na výrobu dosiek, plechov a fólií. Odlievanie sa dá použiť na výrobu komplexných foriem.

Relevantnými prekurzormi sú neopracovaný (surový) hliník, ak sa vo výrobnom procese používa (primárny a sekundárny hliník by sa mali uvádzať oddelene, ak sú tieto údaje známe, keďže každý z nich má odlišné viazané emisie), a hliníkové výrobky, ak sa vo výrobnom procese používajú.

Obrázok 5-17 znázorňuje systémové hranice príslušných procesov výroby hliníkových výrobkov.

Obrázok 5-17: Systémové hranice procesu výroby hliníkových výrobkov

Priame emisie sú výsledkom všetkých fosílnych palív používaných pri uskutočnených procesoch tvarovania (napr. zemný plyn používaný na predhriatie hliníkových sochorov v udržiavacích peciach pred kovaním). Priame emisie môžu vznikáť aj pri čistení spalín. Nepriame emisie sú výsledkom elektriny spotrebovanej pri tomto procese. Pri procesoch tvarovania hliníkových výrobkov nedochádza k žiadnym emisiám PFC.

Treba poznamenať, že ak výrobok tohto procesu obsahuje viac ako 5 % legujúcich prvkov, viazané emisie výrobku by sa mali vypočítavať tak, ako keby hmotnosť legujúcich prvkov predstavovala neopracovaný (surový) hliník z primárneho tavenia.

Takisto treba poznamenať, že v prípade výrobkov, ktoré obsahujú viac ako 5 hmotnostných % iných materiálov, napr. izolačných materiálov v rámci číselného znaku KN 7611 00 00, sa ako hmotnosť vyrobeného tovaru oznamuje len hmotnosť hliníka.

5.7.4 Dodatočné parametre oznamovania

V nasledujúcej tabuľke je uvedený zoznam dodatočných informácií týkajúcich sa tovaru CBAM, ktoré by vám ako dovozcovi mal prevádzkovateľ poskytovať spolu s údajmi týkajúcimi sa viazaných emisií vo svojom oznámení s údajmi o emisiách.

Tabuľka 5-14: Dodatočné parametre v odvetví hliníka zahrnuté v správe o CBAM

Súhrnná kategória tovaru	Požiadavka na oznamovanie v štvrťročnej správe
Neopracovaný (surový) hliník	<ul style="list-style-type: none"> – tony šrotu použité na výrobu 1 t výrobku v podobe neopracovaného (surového) hliníka, – % šrotu, ktorý je šrotom pred použitím spotrebiteľom, – obsah zliatin v hliníku: ak celkový obsah iných prvkov ako hliník presahuje 1 %, celkový percentuálny podiel týchto prvkov.
Hliníkové výrobky	<ul style="list-style-type: none"> – tony šrotu použité na výrobu 1 t výrobku v podobe neopracovaného (surového) hliníka, – % šrotu, ktorý je šrotom pred použitím spotrebiteľom, – obsah zliatin v hliníku: ak celkový obsah iných prvkov ako hliník presahuje 1 %, celkový percentuálny podiel týchto prvkov.

Tieto dodatočné parametre budete musieť oznámiť vo svojej správe o CBAM, keď sa konečný tovar dovezie do EÚ v rámci mechanizmu CBAM.

6 OZNAMOVACIE POVINNOSTI

6.1.1 Oznamovanie priamych a nepriamych viazaných emisií

Počas prechodného obdobia musíte oznamovať „priame emisie“⁵³ aj „nepriame emisie“⁵⁴.

Priame viazané emisie sú emisie priradené príslušnému výrobnému procesu, pri ktorom sa vyrába tovar, na základe priamych emisií výrobného zariadenia, emisií z príslušných tokov tepla, tokov materiálov, odpadových plynov (ak je to relevantné) a priamych viazaných emisií z každého relevantného prekurzora.

Nepriame viazané emisie sú nepriame emisie priradené príslušnému výrobnému procesu, pri ktorom sa vyrába tovar, vo výrobnom zariadení a nepriame viazané emisie zo všetkých relevantných prekurzorov.

Medziodvetvovým pravidlom je, že ak sa v tom istom zariadení používa niekoľko spôsobov výroby na výrobu tovaru patriaceho pod ten istý číselný znak KN a ak sú tieto spôsoby priradené samostatným výrobným procesom, viazané emisie tovaru by sa mali vypočítať samostatne za každý použitý spôsob výroby.

Viazané emisie v prekurzorovom tovare

Prevádzkovateľ by mal zahrnúť viazané emisie v prekurzorovom tovare (priame aj nepriame emisie, ako už bolo uvedené) do výpočtu celkových viazaných emisií konečného tovaru, ktorý teda predstavuje „zložitý tovar“. Viazané emisie relevantného prekurzorového tovaru⁵⁵ sa pripočítajú k viazaným emisiám zložitého tovaru.

6.1.2 Jednotky na oznamovanie viazaných emisií

Jednotka používaná na oznamovanie viazaných skleníkových plynov je „tona CO₂e“⁵⁶, čo predstavuje jednu metrickú tonu oxidu uhličitého („CO₂“) alebo množstvo akéhokoľvek iného skleníkového plynu uvedeného v prílohe I s ekvivalentným („e“) potenciálom globálneho otepľovania, t. j. v relevantných prípadoch by sa emisie N₂O a PFC mali prepočítavať na ich hodnotu „tCO₂e“.

Na účely oznamovania by sa údaje o viazaných emisiách počas obdobia oznamovania mali zaokrúhliť na celé tony CO₂e. Parametre použité na výpočet oznámených viazaných emisií by sa mali zaokrúhliť na maximálne päť desatinných miest tak, aby obsahovali všetky podstatné číslice. Úroveň zaokrúhľovania požadovaná v prípade parametrov použitých pri takýchto výpočtoch bude závisieť od presnosti a precíznosti použitého meracieho zariadenia.

⁵³ „Priame emisie“ sú emisie z výrobných procesov tovaru vrátane emisií z výroby tepla a chladu, ktoré sa spotrebúvajú počas výrobných procesov, bez ohľadu na miesto výroby tepla a chladu.

⁵⁴ „Nepriame emisie“ sú emisie z výroby elektriny, ktorá sa spotrebúva počas výrobných procesov tovaru bez ohľadu na miesto výroby spotrebovanej elektriny.

⁵⁵ Ak je prekurzor sám osebe zložitý tovar, tento proces sa rekurzívne opakuje, kým nebudú relevantné žiadne ďalšie prekurzory.

⁵⁶ „Tona CO₂e“ je jedna metrická tona oxidu uhličitého (CO₂) alebo množstvo akéhokoľvek iného skleníkového plynu uvedeného v prílohe I s ekvivalentným potenciálom globálneho otepľovania.

6.1.3 Viazané emisie

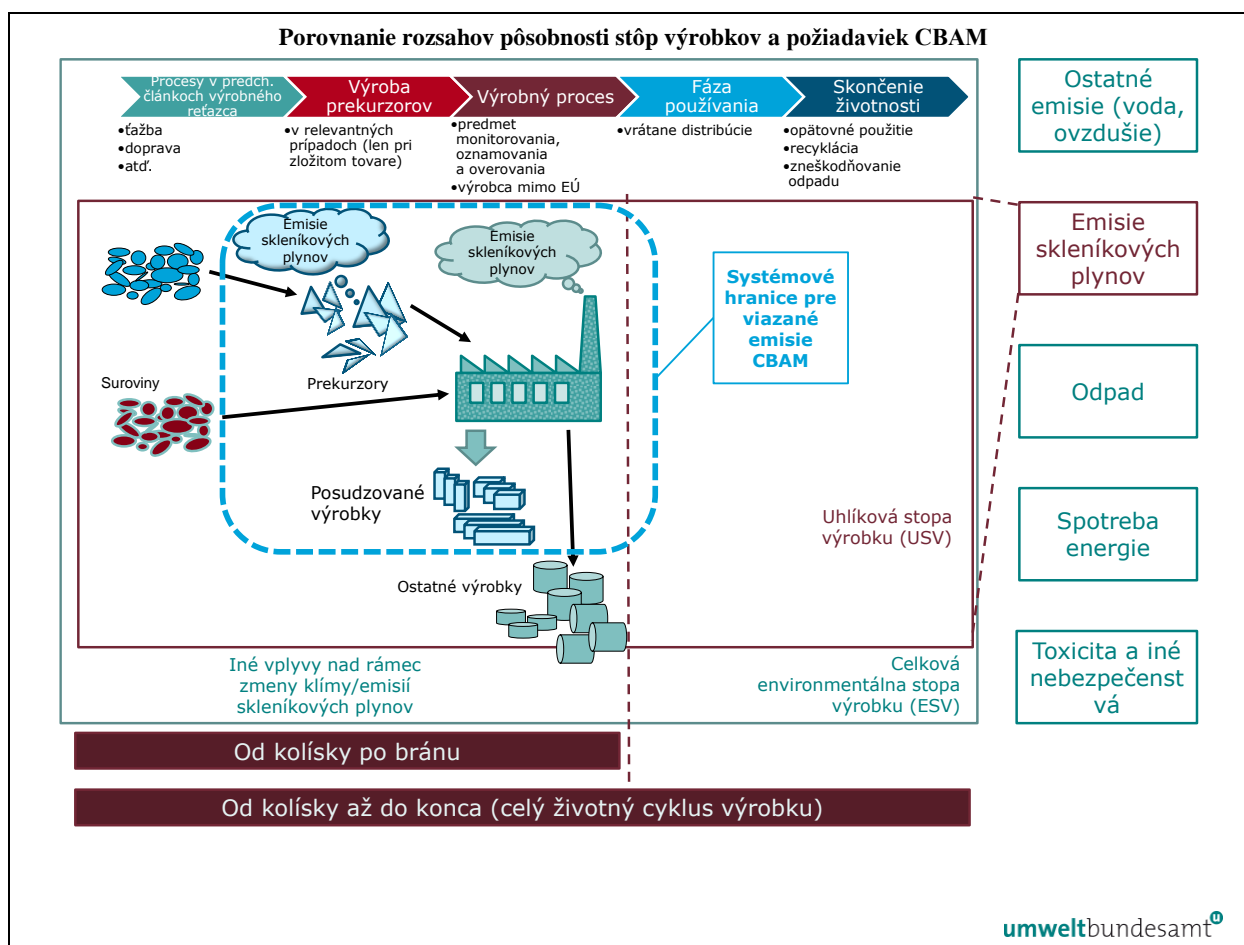
Koncepcia viazaných emisií na účely mechanizmu CBAM je založená na zásadách a požiadavkách týkajúcich sa uhlíkovej stopy výrobkov (USV), **ale** nie je s nimi úplne zosúladená. USV sa zvyčajne chápe ako množstvo emisií skleníkových plynov (vyjadrené ako kg alebo t CO₂e) na *deklarovanú jednotku* (napr. tonu tovaru) vychádzajúc z hľadiska životného cyklu, ktoré zahŕňa všetky významné emisie z procesov v predchádzajúcich i ďalších článkoch výrobného/distribučného reťazca (tzv. fázy životného cyklu) od ťažby a výroby až po dopravu, použitie a koniec životnosti.

Rozdiel v porovnaní s rozsahom pôsobnosti USV spočíva v tom, že účelom mechanizmu CBAM je pokryť rovnaké emisie, ktoré by boli pokryté systémom EU ETS, ak by sa výroba nachádzala v EÚ. Systémové hranice emisií, na ktoré sa vzťahuje EU ETS, a teda aj CBAM, sú **užšie ako hranice v prípade USV**. Emisie výrobkov v ďalších článkoch výrobného/distribučného reťazca (emisie z používania a pri skončení životnosti) nepatria do rozsahu pôsobnosti EU ETS a CBAM. Zahrnuté nie sú ani emisie z prepravy materiálov medzi lokalitami a z procesov v skorších predchádzajúcich článkoch výrobného/distribučného reťazca. Toto je graficky zhrnuté na Obrázok 6-1.

Na účely určenia viazaných emisií CBAM na úrovni výrobku sú východiskovým bodom emisie zariadenia. Emisie zariadenia sa rozdelia na emisie z jeho výrobných procesov (resp. sa im „priradia“). Potom sa pripočítajú všetky relevantné viazané emisie prekurzorových materiálov a výsledok sa vydolí úrovňou činnosti každého výrobného procesu, výsledkom čoho sú „špecifické viazané emisie“ tovaru vyplývajúce z daného výrobného procesu.

Tieto úvahy sú zohľadnené vo vymedzení pojmov priame a nepriame emisie, ako sa stanovuje v nariadení o mechanizme CBAM, a v prílohe IV k nemu, v ktorej sa stanovuje základný prístup k výpočtu, ktorý si vyžaduje najmä zohľadnenie prekurzorových materiálov.

Obrázok 6-1: Porovnanie environmentálnej stopy výroby, uhlíkovej stopy výroby a špecifickej čiastočnej uhlíkovej stopy, ktoré sa majú použiť na určenie viazaných emisií v rámci mechanizmu CBAM

6.1.4 Nepriame emisie

Na účely prechodného obdobia CBAM sa nepriame viazané emisie musia oznamovať oddelene od priamych viazaných emisií v prípade všetkého tovaru, na ktorý sa mechanizmus vzťahuje.

Nepriame emisie zariadenia alebo výrobného procesu sa rovnajú emisiám spôsobeným výrobou elektriny spotrebovanej v zariadení, resp. v rámci výrobného procesu tovaru, vynásobeným príslušným emisným faktorom pre elektrinu:

$$AttrEm_{indir} = Em_{el} = E_{el} \cdot EF_{el} \quad (\text{rovnice 49 a 44})^{57}$$

kde:

$AttrEm_{indir}$ sú nepriame priradené emisie výrobného procesu vyjadrené v t CO₂;

Em_{el} sú emisie súvisiace s vyrobenou alebo so spotrebovanou elektrinou vyjadrené v t CO₂;

⁵⁷ Treba poznamenať, že referenčné čísla rovníc uvedené v tomto usmerňovacom dokumente sú prevzaté z vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2023/1773.

E_{el} je spotrebovaná elektrina vyjadrená v MWh alebo TJ a

EF_{el} je použitý emisný faktor pre elektrinu vyjadrený v t CO₂/MWh alebo t CO₂/TJ.

Všeobecným pravidlom pre emisný faktor je použiť štandardnú hodnotu, ktorú na tento účel poskytla Európska komisia. V oddiele 6 prílohy IV sú však stanovené podmienky, za ktorých možno pre emisný faktor použiť skutočné údaje:

- ak existuje priamy technický súvis medzi zariadením, v ktorom sa dovážaný tovar vyrába, a zdrojom výroby elektriny alebo
- ak prevádzkovateľ tohto zariadenia uzatvoril zmluvu o nákupe elektriny s výrobcou elektriny, ktorý sa nachádza v tretej krajine, na množstvo elektriny, ktoré zodpovedá množstvu, pre ktoré sa požaduje použitie konkrétnej hodnoty [emisného faktora].

Ak teda prevádzkovateľ vyrába elektrinu vo svojom vlastnom zariadení, **môže určiť emisný faktor použitý na výpočet a oznámenie nepriamych emisií**. Ak prevádzkovateľ odoberá elektrinu z priamo technicky prepojeného zariadenia a ak toto zariadenie používa rovnaké prístupy k monitorovaniu, ako sa uvádza vo vykonávacom nariadení o mechanizme CBAM, prevádzkovateľ by mal použiť emisný faktor, ktorý poskytol prevádzkovateľ daného zariadenia. Okrem toho, ak vaše zariadenie uzatvorilo zmluvu o nákupe elektriny⁵⁸ so vzdialenejším zariadením, opäť by sa mal použiť emisný faktor, ktorý poskytol daný dodávateľ elektriny. Vo všetkých ostatných prípadoch, t. j. v prípade elektriny odoberanej zo sústavy, sa použije **štandardný emisný faktor pre elektrinu v krajine alebo regióne** poskytnutý Európskou komisiou. Tieto štandardné hodnoty vychádzajú z údajov IEA a sprístupňujú sa prostredníctvom prechodného registra CBAM zriadeného Komisiou.

6.1.5 *Pripočítanie emisií prekurzorov*

Ak je prekurzorom tovar CBAM, počas prechodného obdobia možno použiť štandardné hodnoty pre viazané emisie uvedené vo vykonávacom nariadení.

Štandardné hodnoty možno použiť na výpočet viazaných emisií prekurzorového tovaru, ktorý sa používa ako vstup a spotrebúva vo výrobnom procese v prípade iného tovaru CBAM, ak pre tento tovar nie sú dostupné intenzity skutočných emisií.

Štandardné hodnoty emisných faktorov vypočítala Európska komisia (v relevantných prípadoch pre priame, ako aj nepriame emisie) podľa číselného znaku KN. Uverejnené sú na osobitnom webovom sídle Európskej komisie venovanom mechanizmu CBAM:

- Štandardné hodnoty poskytnuté na úrovni štvormiestneho číselného znaku KN sa vzťahujú na všetok tovar patriaci do tejto kategórie štvormiestneho číselného znaku KN (t. j. nezávisle od nasledujúcich číslic za týmito prvými štyrmi číslicami).
- Štandardné hodnoty poskytnuté na úrovni šesťmiestneho číselného znaku KN sa vzťahujú na všetok tovar patriaci do tejto kategórie šesťmiestneho číselného znaku KN.
- Štandardné hodnoty poskytnuté na úrovni osemmiestneho číselného znaku KN sa vzťahujú len na tento konkrétny tovar patriaci pod osemmiestny číselný znak KN – vo väčšine prípadov sa tieto osemmiestne číselné znaky používajú

⁵⁸ V prílohe IV k nariadeniu o mechanizme CBAM je vymedzená takto: „zmluva o nákupe elektriny“ je zmluva, na základe ktorej sa osoba zaväzuje nakupovať elektrinu priamo od výrobcu elektriny.

v prípade oceľiarskeho priemyslu, pričom odrážajú škálu rôznych spôsobov výroby a použitých legujúcich prvkov.

- V mnohých prípadoch sa na viacero číselných znakov KN vzťahuje rovnaká štandardná hodnota.

Účastníci, ktorí chcú použiť štandardné hodnoty uvedené na osobitnom webovom sídle Európskej komisie venovanom mechanizmu CBAM, by mali mať na pamäti, že sú stanovené na pomerne vysokej úrovni intenzity emisií, a preto môže byť výhodnejšie použiť skutočné hodnoty v prípade prekurzorového tovaru, ak sú k dispozícii.

6.1.6 Štandardné emisné faktory v prípade prekurzorov

Štandardné emisné faktory možno použiť na výpočet viazaných priamych a nepriamych emisií prekurzorového tovaru, ak sa tento prekurzorový tovar používa ako vstup a spotrebúva vo výrobnom procese iného tovaru CBAM.

Faktory sú uverejnené na osobitnom webovom sídle Európskej komisie venovanom mechanizmu CBAM a uvedené v zozname podľa súhrnnej kategórie tovaru, spôsobu výroby a relevantného prekurzora. Tieto štandardné hodnoty sú samostatné faktory pre priame a nepriame špecifické viazané emisie (ŠVE) [$\text{tCO}_2(\text{e})/\text{t tovaru}$] za každý prekurzorový tovar.

Obmedzenia týkajúce sa používania štandardných hodnôt:

Ako dovozcovia v EÚ máte povolené používať tieto hodnoty na zabezpečenie súladu s požiadavkami CBAM v prípade, že od prevádzkovateľov zariadení vyrábajúcich tovar CBAM včas nedostanete relevantné údaje. Možno ich používať:

- bez kvantitatívneho obmedzenia do **31. júla 2024**, t. j. na použitie v prvých troch štvrtročných správach o CBAM,
- bez časového obmedzenia, ale s kvantitatívnym obmedzením: v prípade zložitého tovaru možno pomocou odhadov určiť až 20 % celkových viazaných emisií. Použitie štandardných hodnôt poskytnutých Komisiou by sa považovalo za „odhad“.

Pokiaľ ide o oznamujúcich deklarantov, štandardné hodnoty môžu slúžiť ako nástroj na kontrolu hodnovernosti údajov o viazaných emisiách, ktoré poskytujú prevádzkovatelia, keďže štandardné hodnoty sa určujú ako globálne priemerné hodnoty na základe verejne dostupných zdrojov. Ak sa hodnoty oznámené prevádzkovateľom podstatne líšia od štandardných hodnôt, odporúča sa overiť si u prevádzkovateľa, či v údajoch alebo pri výpočte viazaných emisií nedošlo k chybe.

Štandardné emisné faktory v prípade elektriny zo sústavy

Ak sa vo výrobnom procese spotrebúva elektrina zo sústavy, môžete použiť štandardnú hodnotu buď na základe:

- priemerného emisného faktora pre elektrinu zo sústavy (v krajine pôvodu elektriny) na základe údajov Medzinárodnej agentúry pre energiu (IEA) poskytnutých Európskou komisiou v prechodnom registri CBAM, alebo
- akéhokoľvek iného emisného faktora elektrizačnej sústavy krajiny pôvodu na základe **verejne dostupných údajov**, ktorý predstavuje buď priemerný emisný faktor⁵⁹, alebo emisný faktor CO₂.

Mali by ste pamätať na to, že určenie špecifických emisných faktorov pomocou trhovo orientovaných nástrojov, ako sú „potvrdenia o pôvode“ alebo „zelené certifikáty“ atď., nie je povolené.

6.2 Požiadavky na oznamovanie

V tomto oddiele je opísané, ako by ste mali oznamovať výrobu a viazané emisie počas prechodného obdobia mechanizmu CBAM. V nasledujúcom textovom rámcu sú vyznačené kľúčové oddiely vo vykonávacom nariadení týkajúce sa oznamovania, ktoré sú relevantné pre prechodné obdobie mechanizmu CBAM.

Odkazy na vykonávacie nariadenie:

príloha II oddiel 1 Vymedzenie pojmov,

príloha III oddiel F Pravidlá priradovania emisií zariadenia k tovaru,

príloha IV Obsah odporúčaného oznámenia prevádzkovateľov zariadení oznamujúcim deklarantom

štandardné hodnoty na výpočet viazaných emisií poskytnuté Európskou komisiou a uverejnené na jej osobitnom webovom sídle venovanom mechanizmu CBAM.

6.2.1 Oznamovanie množstva dovezeného tovaru

V danom období oznamovania sa oznamuje celkové množstvo dovezeného tovaru, ktorý spĺňa konkrétnu špecifikáciu výrobku podľa KN pre daný tovar, vyjadrené v tonách alebo MWh v prípade elektriny.

6.2.2 Oznamovanie kvality určitého dovezeného tovaru

Existuje niekoľko ďalších kvalifikačných parametrov, ktoré budete musieť ako dovozca v EÚ oznamovať v rámci CBAM. Tieto parametre závisia od dovezeného tovaru. Napríklad v prípade dovážaného cementu treba oznamovať celkový obsah slinku, v prípade zmiešaných hnojív zasa obsah rôznych foriem dusíka atď. Relevantné parametre sú uvedené v zozname v oddiele 2 prílohy IV k vykonávaciemu nariadeniu.

Musíte zaistiť získanie všetkých parametrov potrebných v prípade vášho tovaru CBAM od výrobcu (výrobcov) dovážaného tovaru.

⁵⁹ V nariadení o mechanizme CBAM je vymedzený takto: „emisný faktor pre elektrinu“ je štandardná hodnota vyjadrená v CO₂e, ktorá predstavuje intenzitu emisií elektriny spotrebovanej pri výrobe tovaru.

Tieto dodatočné požiadavky na oznamovanie sú uvedené za každé odvetvie v oddiele 5. Niektoré z týchto parametrov si vyžadujú kvalitatívne informácie o výrobkoch, ako je napríklad obsah slinku v cemente, obsah určitých legovaných prvkov v oceli, množstvo šrotu použitého na výrobu ocele a hliníka, koncentrácia kyseliny dusičnej alebo amoniaku vo vodnom roztoku alebo obsah rôznych foriem dusíka v zmiešaných hnojivách.

Všeobecným pravidlom je, že výrobcovia môžu použiť ročný priemer kvalitatívneho merania za celý výrobný proces na účely oznamovania pod rovnakým číselným znakom KN. Ak má prevádzkovateľ možnosti podrobnejšieho monitorovania, môže dobrovoľne monitorovať jednotlivé výrobky, čo sa aj odporúča.

Treba poznamenať, že potenciál rozlišovania tovaru podľa jeho kvality umožňuje dovozcom oznamovať údaje na podrobnejšej úrovni, než len na úrovni číselných znakov KN. Ak napríklad dovážate tri rôzne triedy kvality zmiešaných hnojív, mohli by ste ich oznamovať ako tri samostatné tovary s rovnakým číselným znakom KN s rôznymi viazanými emisiami a údajmi o zložení.

6.2.3 Oznamovanie priamych a nepriamych viazaných emisií

Počas prechodného obdobia musíte pri oznamovaní viazaných emisií dovážaného tovaru zohľadňovať „priame emisie“⁶⁰, ako aj „nepriame emisie“⁶¹.

Ak bolo použitých niekoľko spôsobov výroby na výrobu tovaru patriaceho pod ten istý číselný znak KN a ak sú tieto spôsoby výroby priradené rôznym výrobným procesom, viazané emisie tovaru sa vypočítajú a oznámia samostatne za každý použitý spôsob výroby.

Viazané emisie v prekurzorovom tovare

Prevádzkovateľ by mal zahrnúť viazané emisie v prekurzorovom tovare (priame aj nepriame emisie) do výpočtu celkových viazaných emisií konečného tovaru, ktorý teda predstavuje „zložitý tovar“. Viazané emisie relevantného prekurzorového tovaru⁶² sa pripočítajú k viazaným emisiám zložitého tovaru.

Zahrnutie viazaných emisií prekurzorového tovaru je nevyhnutné na zabezpečenie porovnateľnosti nákladov na emisie oxidu uhličitého v rámci systému EU ETS a v rámci mechanizmu CBAM. Relevantné emisie skleníkových plynov zodpovedajú emisiám tých skleníkových plynov⁶³, na ktoré sa vzťahuje aj príloha I k smernici 2003/87/ES o EU ETS, konkrétne⁶⁴ oxidu uhličitému (CO₂) vo všetkých odvetviach a dodatočne oxidu dusnému (N₂O) v prípade niektorých hnojív a perfluorovaným uhlíkovodíkom (PFC) v prípade niektorých hliníkových výrobkov.

⁶⁰ „Priame emisie“ sú emisie z výrobných procesov tovaru vrátane emisií z výroby tepla a chladu, ktoré sa spotrebúvajú počas výrobných procesov, bez ohľadu na miesto výroby tepla a chladu.

⁶¹ „Nepriame emisie“ sú emisie z výroby elektriny, ktorá sa spotrebúva počas výrobných procesov tovaru bez ohľadu na miesto výroby spotrebovanej elektriny.

⁶² Ak je prekurzor sám osebe zložitý tovar, tento proces sa rekurzívne opakuje, kým nebudú relevantné žiadne ďalšie prekurzory.

⁶³ „Skleníkové plyny“ sú skleníkové plyny uvedené v prílohe I v súvislosti s každým tovarom v zozname uvedenej prílohy.

⁶⁴ Smernica 2003/87/ES.

6.2.4 Jednotky na oznamovanie viazaných emisií

Jednotka používaná na oznamovanie viazaných skleníkových plynov je „tona CO₂e⁶⁵“, čo predstavuje jednu metrickú tonu oxidu uhličitého („CO₂“) alebo množstvo akéhokoľvek iného skleníkového plynu uvedeného v prílohe I s ekvivalentným („e“) potenciálom globálneho otepľovania, t. j. v relevantných prípadoch by sa emisie N₂O a PFC mali prepočítať na ich hodnotu „tCO₂e“.

Na účely oznamovania by sa údaje o viazaných emisiách počas obdobia oznamovania mali zaokrúhliť na celé tony CO₂e. Parametre použité na výpočet oznámených viazaných emisií by sa mali zaokrúhliť na maximálne päť desatinných miest tak, aby obsahovali všetky podstatné číslice. Úroveň zaokrúhľovania požadovaná v prípade parametrov použitých pri takýchto výpočtoch bude závisieť od presnosti a precíznosti použitého meracieho zariadenia.

6.2.5 Oznamovanie skutočnej splatnej ceny uhlíka

S cieľom zabezpečiť spravodlivé zaobchádzanie s tovarom vyrobeným v rôznych zariadeniach v rôznych jurisdikciách je nutné, aby dovozca oznamoval „**skutočnú splatnú cenu uhlíka**⁶⁶“ za výrobu tovaru CBAM. To možno uplatňovať na celoštátnej alebo nižšej ako celoštátnej úrovni.

„**Skutočná cena uhlíka**“ je reálna cena splatná za tonu CO₂e, pričom by mala zohľadňovať:

- skutočnú cenu tony CO₂e v systéme stanovovania cien uhlíka v danej jurisdikcii,
- pokrytie emisií z výrobných procesov v systéme stanovovania cien uhlíka (priame, nepriame, druhy skleníkových plynov atď.),
- akékoľvek uplatniteľné „zľavy“⁶⁷, t. j. množstvo bezodplatne pridelených kvót (v prípade ETS) alebo akákoľvek finančná podpora, kompenzácia alebo iná forma zľavy získaná v danej jurisdikcii za tonu výrobku, ktorý je relevantný pre mechanizmus CBAM, a
- v prípade zložitého tovaru splatnú cenu uhlíka (po uplatnení akýchkoľvek zliav) všetkých relevantných prekurzorových materiálov spotrebovaných vo výrobnom procese.

V prechodnom období ide o oznamovaciu povinnosť dovozcov; v konečnom období však dovozcovia poskytnutím týchto informácií získajú **zľavu vo výške, ktorú by inak mala zaplatiť zľavu vo výške, ktorú by inak mala zaplatiť** osoba zodpovedná za splnenie povinnosti CBAM.

Celková splatná cena uhlíka sa musí priradiť tovaru CBAM podobne ako špecifické viazané emisie.

⁶⁵ „Tona CO₂e“ je jedna metrická tonu oxidu uhličitého (CO₂) alebo množstvo akéhokoľvek iného skleníkového plynu uvedeného v prílohe I s ekvivalentným potenciálom globálneho otepľovania.

⁶⁶ V nariadení o mechanizme CBAM je vymedzená takto: „cena uhlíka“ je peňažná suma zaplatená v tretej krajine v rámci systému znižovania emisií uhlíka vo forme dane, odvodu alebo poplatku alebo vo forme emisných kvót v rámci systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov, vypočítaná na základe skleníkových plynov, na ktoré sa také opatrenie vzťahuje a ktoré sa uvoľnia počas výroby tovaru.

⁶⁷ Vo vykonávacom nariadení sú vymedzené takto: „zľava“ je každá suma, o ktorú sa znižuje suma splatná alebo zaplatená osobou zodpovednou za platbu ceny uhlíka, a to pred takouto platbou alebo po nej, v peňažnej forme alebo v akejkoľvek inej forme.

Splatnú cenu uhlíka možno priradiť výrobnému procesu a súhrnnej kategórii tovaru podobne, ako sa vypočítavajú špecifické viazané emisie, a mala by byť **vyjadrená v eurách na tonu tovaru CBAM**.

V prípade zložitého tovaru, ak sa vo výrobnom procese spotrebúvajú relevantné prekurzory, k cene stanovenej pre zložitý tovar CBAM by sa mala pripočítať cena uhlíka splatná dodávateľom, a tak vypočítať výsledná cena uhlíka.

Ak dodávateľ prekursora neposkytne požadované informácie, musíte predpokladať, že cena uhlíka splatná za prekursor je nulová.

Dva hlavné druhy systému stanovovania cien uhlíka zavedeného v praxi sú **systém obchodovania s emisiami (ETS)** alebo **cena uhlíka vo forme dane, odvodu alebo poplatku**. V týchto prípadoch by prevádzkovatelia mali oznamovať tento typ informácií:

- **Cena uhlíka v rámci systému obchodovania s emisiami (ETS):**
 - priemerná ročná cena kvót/certifikátov vzťahujúca sa na jednu metrickú tonu CO₂e v príslušnej mene,
 - podrobnosti o pravidlách ETS⁶⁸, napríklad či sa uplatňuje na priame a/alebo nepriame emisie,
 - celkové emisie, za ktoré ste museli odovzdať kvóty alebo certifikáty,
 - celkový počet kvót alebo certifikátov, ktoré ste dostali bezodplatne v rámci „bezodplatného pridelenia“,
 - výsledný rozdiel medzi emisiami a bezodplatne pridelenými kvótami. Ak bezodplatne pridelené kvóty presahujú emisie, splatná cena uhlíka sa oznámi ako nula.
- **Cena uhlíka vo forme dane, odvodu alebo poplatku:**
 - priemerná ročná výška dane, odvodu alebo poplatku vzťahujúca sa na jednu metrickú tonu CO₂e v príslušnej mene. Ak je ich výška odlišná napr. v prípade rôznych použitých palív, určí sa vážená priemerná sadzba zodpovedajúca palivovému mixu vášho zariadenia za každé obdobie oznamovania,
 - podrobnosti o pravidlách uplatniteľných⁶⁸ na daň, odvod alebo poplatok, napríklad či sa uplatňujú na priame a/alebo nepriame emisie alebo špecifické procesy, alebo palivá atď.,
 - celkové emisie, za ktoré ste museli zaplatiť cenu uhlíka v podobe dane, odvodu alebo poplatku,
 - akákoľvek zľava, ktorú ste mohli uplatniť na svoju platbu uhlíkovej dane, odvodu alebo poplatku,
 - výsledná celková zaplatená uhlíková daň. Ak zľava presahuje sadzbu dane pred uplatnením zľavy (alebo vrátením dane), splatná cena uhlíka sa oznámi ako nula.

⁶⁸ Dovozcovia budú musieť poskytnúť opis a označenie právneho aktu – t. j. uviesť odkaz na predpis, v ideálnom prípade v podobe internetového odkazu. Preto by ste mali poskytnúť aj tieto informácie.

Možné sú aj iné druhy systému stanovovania cien uhlíka, ako je financovanie opatrení v oblasti zmeny klímy založené na výsledkoch, ktoré však nie sú typické pre priemyselné odvetvia a nie sú oprávnené v zmysle právnych predpisov o mechanizme CBAM.

Výmenný kurz medzi príslušnou menou splatnej ceny uhlíka a eurami sa bude uplatňovať automaticky v prechodnom registri CBAM, keď oznamujúci deklarant vloží správu o CBAM, pričom sa použije priemerný ročný výmenný kurz za predchádzajúci rok.

6.2.6 Informácie relevantné pre dovozcov

Počas prechodného obdobia dovozcovia oznamujú podrobnosti o **splatnej cene uhlíka** (t. j. cene uhlíka v krajine pôvodu), ako aj o **výrobkoch CBAM, na ktoré sa vzťahuje daná cena uhlíka**, hoci konkrétne podrobnosti, ktoré sa majú oznamovať, sa budú líšiť v závislosti od druhu systému stanovovania cien uhlíka zavedeného v praxi (ETS, uhlíková daň, odvod alebo poplatok, prípadne iný systém, ako už bolo uvedené). Podrobnosti, ktoré by sa mali oznamovať, sú zhrnuté v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 6-1: Oznamovanie splatnej ceny uhlíka

Kategória štvrt'ročnej správy	Požadované podrobné informácie
Splatná cena uhlíka	<ul style="list-style-type: none"> – poradové číslo emisií (podľa prechodného registra CBAM), – druh ceny uhlíka (napr. ETS alebo cena uhlíka vo forme dane, odvodu alebo poplatku), získaná zľava (ktorá môže v prípade ETS predstavovať bezodplatnú kvótu) alebo akákoľvek iná forma kompenzácie (napríklad znížená sadzba dane v prípade energeticky náročného priemyselného odvetvia), – opis a označenie právneho aktu – t. j. poskytnite opis predpisu týkajúceho sa stanovovania cien uhlíka, ktorým sa zavádza systém ETS alebo uhlíková daň, odvod alebo poplatok v krajine pôvodu, a uveďte naň odkaz, – suma splatnej ceny uhlíka – v mene krajiny pôvodu, v ktorej je cena uhlíka splatná. Mena sa prepočíta na ekvivalent v eurách pomocou priemerného ročného výmenného kurzu za predchádzajúci rok, – podrobnosti o mene v krajine pôvodu a o uplatniteľnom výmennom kurze (pozri v ďalšom texte).
Výrobky, na ktoré sa vzťahuje splatná cena uhlíka	<ul style="list-style-type: none"> – poradové číslo emisií (podľa prechodného registra CBAM), – typ výrobku, na ktorý sa vzťahuje cena uhlíka, a príslušný číselný znak KN – splatná cena uhlíka by sa mala uvádzať samostatne v prípade prekursorov získaných z iných zariadení, – množstvo zahrnutých emisií – viazané priame alebo nepriame emisie,

	<ul style="list-style-type: none"> – množstvo emisií, na ktoré sa vzťahuje prípadná zľava alebo iná forma kompenzácie, – akékoľvek doplňujúce alebo dodatočné informácie požadované prechodným registrom CBAM.
--	--

Suma splatnej ceny uhlíka v mene krajiny pôvodu by sa mala prepočítať na ekvivalent v eurách pomocou priemerného ročného výmenného kurzu za rok predchádzajúci roku, v ktorom sa má správa predložiť; faktor je uvedený v prechodnom registri CBAM a vo väčšine prípadov ide o ročný konverzný faktor, ktorý uverejňuje Európska centrálna banka.

6.3 Vzor na oznamovanie

Počas prechodného obdobia majú oznamujúci deklaránti predkladať štvrtročné správy v prechodnom registri CBAM. Štruktúra správy je uvedená v prílohe I k vykonávaciemu nariadeniu. S cieľom vyplniť správu v prechodnom registri ako oznamujúci deklaránt potrebujete získať informácie o viazaných emisiách dovážaného tovaru od prevádzkovateľov zariadení vyrábajúcich tento tovar na vývoz.

6.3.1 Oznamovanie údajov o emisiách prevádzkovateľmi

Prevádzkovatelia môžu poskytovať informácie o viazaných emisiách oznamujúcim deklarántom prostredníctvom vzoru správy na „oznamovanie údajov o emisiách“, ktorý vypracovala Európska komisia a ktorý je uvedený v prílohe IV k vykonávaciemu nariadeniu. Používanie tohto vzoru nie je povinné, no môže značne uľahčiť výmenu informácií.

Vzor je rozdelený na dve časti: prvá časť vzoru zahŕňa všetky potrebné informácie o viazaných emisiách, ktoré ako oznamujúci deklaránt máte zostaviť na účely svojej správy o CBAM; druhá časť vzoru je voliteľný oddiel, ktorého **vyplnenie** sa prevádzkovateľom **odporúča**, keďže sa tým zabezpečí **väčšia transparentnosť** údajov oznámených v časti 1.

Oznamujúci deklaránti môžu použiť informácie v časti 2 na uskutočnenie vlastných kontrol kvality údajov v súvislosti s obsahom časti 1.

Obsah oznámenia prevádzkovateľa o emisiách je pre informáciu uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 6-2: Obsah oznámenia prevádzkovateľa s údajmi o emisiách pre oznamujúcich deklarántov

Vzor	Zhrnutie informácií požadovaných na účely prechodného obdobia
Časť 1 – všeobecné informácie	<p>Zahŕňa údaje, ktoré sa majú sprostredkovať oznamujúcemu deklarántovi.</p> <ul style="list-style-type: none"> – údaje o zariadení pozostávajúce z identifikačných údajov a údajov o lokalite zariadenia prevádzkovateľa a kontaktné údaje splnomocneného zástupcu prevádzkovateľa,

Vzor	Zhrnutie informácií požadovaných na účely prechodného obdobia
	<ul style="list-style-type: none"> – výrobné procesy a spôsoby výroby v rámci každej súhrnnej kategórie tovaru v zariadení, – pre každú súhrnnú kategóriu tovaru alebo samostatne pre každý tovar podľa číselného znaku KN: <ul style="list-style-type: none"> – priame a nepriame špecifické viazané emisie každého tovaru, a v prípade nepriamych špecifických viazaných emisií podrobnosti o spôsobe určenia emisného faktora a použitom zdroji informácií, – informácie o kvalite údajov a použitých metódach (založených na výpočtoch, meraniach a i.) na určenie viazaných emisií a o tom, či boli v plnom rozsahu založené na monitorovaní alebo či sa použili štandardné hodnoty, – ak sa použili štandardné hodnoty, krátky opis dôvodov ich použitia namiesto skutočných údajov, – informácie o dodatočných parametroch oznamovania špecifické pre dané odvetvie v prípade vyrobeného tovaru, ak je to relevantné, a – v prípade potreby informácie o splatnej cene uhlíka, a to samostatne za všetky prekurzory získané z iných zariadení a podľa krajiny pôvodu prekurzorov.
Časť 2 – voliteľné informácie	<p>Zabezpečuje väčšiu transparentnosť údajov v časti 1 a oznamujúcemu deklarantovi umožňuje overením skontrolovať časť 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> – celkové emisie zariadenia vrátane: údajov o činnosti a faktorov výpočtu pre každý použitý zdrojový prúd; emisií z každého monitorovaného zdroja emisií pomocou metodiky založenej na meraniach a emisií stanovených inými metódami a v relevantných prípadoch a z uvedených dôvodov akéhokolvek dovozu alebo vývozu CO₂ do iných zariadení, – „tepelná bilancia“ dovezeného, vyrobeného, spotrebovaného a vyvezeného merateľného tepla a podobne bilancie odpadových plynov a elektriny, – zoznam všetkých relevantných druhov tovaru podľa číselného znaku KN vyrobených zariadením vrátane prekurzorov, ktoré nie sú zahrnuté do samostatných výrobných procesov, – pokiaľ ide o prekurzorový tovar: <ul style="list-style-type: none"> – množstvo získané odinakiaľ,

Vzor	Zhrnutie informácií požadovaných na účely prechodného obdobia
	<ul style="list-style-type: none"> – jeho špecifické priame a nepriame viazané emisie (oznámené inými prevádzkovateľmi), – množstvo použité v každom výrobnom procese s výnimkou prekurzorového tovaru vyrobeného v tom istom zariadení, – pokiaľ ide o priradené priame a nepriame emisie: informácie o tom, ako sa vypočítali tieto priradené emisie každého výrobného procesu; úroveň činnosti a priradené emisie každého výrobného procesu, – stručný opis zariadenia, ktorý zahŕňa: relevantné a nerelevantné (mimo rozsahu pôsobnosti) výrobné procesy, <ul style="list-style-type: none"> – hlavné výrobné procesy, ktoré sa uskutočňujú v zariadení, a akékoľvek výrobné procesy, ktoré nie sú zahrnuté na účely CBAM, – hlavné prvky používanej metodiky monitorovania a – aké opatrenia na zlepšenie kvality údajov sa prijali, najmä či sa uplatnila akákoľvek forma overovania (v konečnom období), – informácie o emisnom faktore elektriny v zmluve o nákupe elektriny, ak je to vhodné.

Zdroj: Príloha IV k vykonávaciemu nariadeniu.

S cieľom pomôcť prevádzkovateľom poskytnúť vám ako oznamujúcemu deklarantovi informácie o viazaných emisiách bol vzor v prílohe IV prepracovaný do tabuľkového procesora „na dobrovoľné použitie“, v ktorom sú poskytnuté informácie podľa častí 1 a 2 tabuľky v predchádzajúcom texte. Obrázok 6-2 znázorňuje štruktúru tohto vzorového tabuľkového procesora.

Obrázok 6-2: Dobrovoľný vzor na elektronické oznamovanie údajov – stránka s obsahom

	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
2				Navigation Area:			Table of contents	Further Guidance	Summary Processes	Summary Products				
3	Table of contents													
4														
6	Sheet "Table of contents"													
7	0. Sheet "Version history"													
8	a. Sheet "Table of contents"													
10	b. Sheet "Guidelines & conditions"													
12	c. Sheet "Code Lists"													
14	A. Sheet "A_InstData" - General information, production processes and purchased precursors													
16	1 Reporting period													
17	2 About the installation													
18	3 Verifier of the report – only if available and not required during transitional period													
19	4 Aggregated goods categories and relevant production processes													
20	5 Purchased precursors													
21	B. Sheet "B_Emlnst" - Installation's emission at source stream and emission source level													
23	1 Source Streams (excluding PFC emissions)													
24	2 PFC Emissions													
25	3 Emissions Sources (Measurement-Based Approaches)													
26	C. Sheet "C_Emissions&Energy" - Installation-level GHG emissions and energy consumption													
28	1 Fuel balance													
29	2 Greenhouse gas emissions balance & information on data quality													
30	D. Sheet "D_Processes" - Production level and attributed emissions for SEE calculation													
32	1 Data input for the determination of the specific embedded emissions													
33	E. Sheet "E_PurchPrec" - Purchased precursors for SEE calculation													
35	1 Data input for the determination of the specific embedded emissions													
36	F. Sheet "F_Tools" - Tools for facilitating reporting													
38	1 Cogeneration Tool													
39	2 Tool to calculate the carbon price due													
40	G. Sheet "G_FurtherGuidance" - Further guidance on specific sections in this template													
42	1 General guidance													
43	2 Source streams and emission sources													
44	3 Attribution of emissions to production processes													
45	4 Summary of products													
46														
49	The following two sheets summarise the results at process and product level, respectively:													
50	Summary of production processes													
51	Summary of products													
53	The following sheet summarises the main information to be communicated to the reporting declarant:													
54	Communication with reporting declarants													
57														
58	Language version:						English Version (Original)							
59	Reference filename:						CBAM SEE Communication UBA_en_231023.xls							
60														
61	Information about this file:													
62	Installation name:													
63	Reporting period:						from:				to:			
64														

Vzor má tieto kľúčové prvky:

- používateľsky ústretová navigácia a automatický výpočet údajov o viazaných emisiách CBAM zo zadaných údajov so znázornením toho, ako boli vypočítané priradené emisie za každý výrobný proces,
- zahrňa informácie podľa oboch častí 1 a 2 uvedeného oznámenia prevádzkovateľov, určuje sa v ňom, ktoré údaje oznamujúci deklaranti vyžadujú na vyplnenie správy o CBAM a ktoré údaje sú nepovinné, a poskytuje usmernenia v súvislosti s tým, ako používať vzor, a s rôznymi vykonanými výpočtami,
- nástroje na uľahčenie oznamovania, na priradovanie emisií tepla a elektriny v prípade KVET/kogenerácie a na výpočet splatnej ceny uhlíka,
- súhrnné hárky poskytujúce hlavné informácie o výrobných procesoch a výrobkoch, ktoré sa majú sprostredkovať oznamujúcemu deklarantovi na účely jeho správ o CBAM.

Tabuľkový procesor je k dispozícii na osobitnom webovom sídle Európskej komisie venovanom mechanizmu CBAM.

6.3.2 Oznamovanie zo strany deklarantov

Obsah a oznamovacia štruktúra správy o CBAM, ktorú musia oznamujúci deklaranti vyplniť, sú uvedené v prílohe I k vykonávaciemu nariadeniu „Informácie, ktoré sa majú predkladať v správach o CBAM“. Správa o CBAM bola digitálne začlenená do prechodného registra, ako je zhrnuté v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 6-3: Obsah správy o CBAM v prechodnom registri

Štruktúra správy o CBAM v registri	Zhrnutie obsahu správy o CBAM v prílohe I
Oddiel 1 – záhlavie	<ul style="list-style-type: none">– dátum vydania správy, identifikačné číslo, obdobie oznamovania a rok,– celkové množstvo dovezeného tovaru a celkové emisie,– totožnosť a kontaktné údaje oznamujúceho deklaranta, zástupcu, dovozcu, prípadne príslušného orgánu,– proces schvaľovania na predloženie správy.
Oddiel 2 – dovezený tovar CBAM	<ul style="list-style-type: none">– opis tovaru vrátane podrobných kódov tovaru,– colné režimy dovezeného tovaru vrátane aktívneho zušľacht'ovacieho styku,– množstvá dovezeného tovaru a zodpovedajúce emisie,– podporné doklady k tovaru, ktorý možno nahráť do registra, a prípadne doplňujúce informácie.
Oddiel 3 – emisie tovaru CBAM	<ul style="list-style-type: none">– podrobnosti o zariadení vrátane názvu, lokality a kontaktných údajov,– podrobnosti o vyrobenom tovare podľa metodiky oznamovania,– podrobnosti o priamych, nepriamych a celkových viazaných emisiách zariadenia, množstve emisií a súvisiacich kvalifikačných parametroch,– podrobnosti o splatnej cene uhlíka, ako aj o výrobku a pokrytí zodpovedajúcich emisií.

Na vyplnenie oddielu 3 správy o CBAM sa používajú informácie o viazaných emisiách tovaru od prevádzkovateľov, ktoré sú zároveň zdrojom pre oddiel 2. V nasledujúcej tabuľke je uvedený prehľad porovnávajúci kľúčové informácie správy oznamujúceho deklaranta o CBAM a tabuľkového procesora pre prevádzkovateľa na oznamovanie emisií.

Tabuľka 6-4: Prehľad porovnávajúci správu o CBAM v registri s tabuľkovým procesorom pre prevádzkovateľa na oznamovanie emisií

Správa o CBAM v prechodnom registri	Príloha I k vykonávaciemu nariadeniu – správa o CBAM pre deklarantov	Dobrovoľný tabuľkový procesor na oznamovanie emisií
Oddiel	Štruktúra správy	Odkaz na hárok pre údaje od prevádzkovateľa
Dovezený tovar CBAM	--Dovezený tovar CBAM	
	----Zástupca	
	----Dovozca	
	----Kód tovaru	
	Kód podpoložky harmonizovaného systému	hárok "Summary_Communication"
	Číselný znak kombinovanej nomenklatúry	hárok "Summary_Communication"
	-----Podrobnosti o tovare	
	Opis tovaru	hárok "Summary_Communication"
	----Krajina pôvodu	
	Kód krajiny	hárok "Summary_Communication"
	-----Dovezené množstvá v jednotlivých colných režimoch	
	-----Colný režim	
	Informácie o aktívnom zušľacht'ovacom styku	
	-----Oblasť dovozu	
	-----Meranie tovaru (za colný režim)	
	-----Osobitné odkazy pre tovar	
	----Meranie tovaru (dovezeného)	
	----Celkové emisie dovezeného tovaru	
	----Podporné doklady (v prípade tovaru)	
	-----Prílohy	
	----Poznámky	
Emisie tovaru CBAM	----Emisie tovaru CBAM	----Emisie tovaru CBAM
	Krajina výroby	hárok "Summary_Communication"
	-----Firemný názov zariadenia	
	-----Adresa	
	-----Kontaktné údaje	
	Názov	hárok "A_InstData"
	Telefónne číslo	hárok "A_InstData"
	E-mail	hárok "A_InstData"
	-----Zariadenie	
	Názov zariadenia	hárok "Summary_Communication"
	Hospodárska činnosť	hárok "Summary_Communication"
	-----Adresa	

Správa o CBAM v prechodnom registri	Príloha I k vykonávaciemu nariadeniu – správa o CBAM pre deklarantov	Dobrovoľný tabuľkový procesor na oznamovanie emisií
	Krajina sídla	hárok "A_InstData"
	Mesto	hárok "A_InstData"
	Ulica	hárok "A_InstData"
	Číslo	hárok "A_InstData"
	PSC	hárok "A_InstData"
	P.O. Box	hárok "A_InstData"
	UN/LOCODE	hárok "Summary_Communication" &
	Zemepisná šírka	hárok "Summary_Communication"
	Zemepisná dĺžka	hárok "Summary_Communication"
	Druh súradníc	hárok "Summary_Communication"
	-----Meranie tovaru (vyrobeného)	
	Čistá hmotnosť	hárok "D_Processes"
	Doplnkové jednotky	hárok "D_Processes"
	Druh mernej jednotky	hárok "D_Processes"
	-----Emisie zariadenia	
	Celkové emisie zariadenia	hárok "Summary_Communication"
	Priame emisie zariadenia	hárok "Summary_Communication"
	Nepriame emisie zariadenia	hárok "Summary_Communication"
	Druh mernej jednotky pre emisie	hárok "Summary_Communication"
	-----Priame viazané emisie	
	Druh určenia	hárok "B_Emlnst" a "C_Emissions&Energy"
	Typ uplatniteľnej metodiky oznamovania	hárok "B_Emlnst" a "C_Emissions&Energy"
	Uplatniteľná metodika oznamovania	hárok "Summary_Communication"
	Osobitné (priame) viazané emisie	hárok "Summary_Communication"
	Dovezená elektrina	hárok "D_Processes"
	Celkové viazané emisie dovezenej elektriny	hárok "Summary_Communication"
	Druh mernej jednotky	hárok "Summary_Communication"
	Hodnota zdroja emisného faktora	hárok "Summary_Communication"
	-----Nepriame viazané emisie	
	Druh určenia	hárok "D_Processes"
	Zdroj emisného faktora	hárok "Summary_Communication"
	Emisný faktor	hárok "D_Processes"
	Osobitné (nepriame) viazané emisie	hárok "Summary_Communication"
	Druh mernej jednotky	hárok "Summary_Communication"
	Spotrebovaná elektrina	hárok "Summary_Communication"
	-----Spôsob výroby a kvalifikačné parametre	
	Názov metódy	hárok "Summary_Communication"
	Identifikačné číslo konkrétnej oceliarne	hárok "Summary_Communication"
	Doplňujúce informácie	hárok "Summary_Communication"
	-----Kvalifikačné parametre priamych emisií	

Správa o CBAM v prechodnom registri	Príloha I k vykonávaciemu nariadeniu – správa o CBAM pre deklarantov	Dobrovoľný tabuľkový procesor na oznamovanie emisií
	-----Kvalifikačné parametre nepriamych emisií	
	-----Podporné doklady (na vymedzenie emisií)	
	-----Prílohy	
	-----Splatná cena uhlíka	
	Druh ceny uhlíka, zľava alebo akákoľvek iná forma kompenzácie	hárok "Summary_Communication"
	Suma splatnej ceny uhlíka	hárok "Summary_Communication"
	Mena	hárok "Summary_Communication"
	Kód krajiny	hárok "Summary_Communication"
	-----Výrobky zahrnuté do splatnej ceny uhlíka	
	Druh zahrnutého výrobku	hárok "Summary_Communication"
	Číselný znak KN zahrnutého tovaru	hárok "Summary_Communication"
	Množstvo zahrnutých emisií	hárok "Summary_Communication" a hárok "F_Tools"
	Zahrnuté množstvo podľa akejkoľvek zľavy alebo inej formy kompenzácie	hárok "Summary_Communication"
	-----Meranie tovaru (zahrnutého)	
	-----Poznámky	

Väčšinu informácií požadovaných na vyplnenie správy o CBAM možno nájsť na hároku "Summary_Communication" na konci tabuľkového procesora pre prevádzkovateľa na oznamovanie emisií.

Obrázok 6-3: Hárok so zhrnutím oznamovaných informácií, dobrovoľný vzor na elektronické oznamovanie údajov

The screenshot displays the 'Communication with reporting declarant' interface. It includes a 'Summary of the installation and production processes' section with fields for installation details (name, address, country, coordinates, reporting period) and a summary of production processes (aggregated goods, routes, production processes). Below this is a 'Summary of products' table with columns for production process, aggregated goods, CN codes, product name, and various emission and energy metrics.

Medzi relevantné parametre počítané na účely oznamovania na tomto háрку so zhrnutím patrí:

- suma splatnej ceny uhlíka,
- spotrebovaná elektrina,
- osobitné (priame) viazané emisie,
- osobitné (nepriame) viazané emisie,

- dodatočné parametre oznamovania špecifické pre dané odvetvie, napr. % obsahu zliatin, tony šrotu/tonu hliníka alebo ocele, % šrotu pred použitím spotrebiteľom, koncentrácia, obsah dusíka atď.

Hoci je použitie tabuľkového procesora dobrovoľné, oznamujúci deklaránti môžu požadovať, aby prevádzkovatelia sprostredkúvali svoje údaje o emisiách pomocou tohto vzoru.

7 VÝNIMKY Z MECHANIZMU CBAM

Počas prechodného obdobia platia určité všeobecné výnimky, ktoré sú uvedené v ďalšom texte.

Odkazy na vykonávacie nariadenie:

- nariadenie (EÚ) 2023/956 o mechanizme CBAM oddiel I článok 2 Rozsah pôsobnosti odseky 3, 4 a 7, príloha III Tretie krajiny a územia, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia na účely článku 2.
-

Výnimka *de minimis*

Malé množstvá (*de minimis*) dovážaného tovaru, ktorý patrí do rozsahu pôsobnosti CBAM, možno automaticky považovať za vyňaté z ustanovení právnych predpisov o mechanizme CBAM za predpokladu, že hodnota tohto tovaru je nepatrná, t. j. nepresahuje 150 EUR na jednu zásielku⁶⁹. Táto výnimka sa uplatňuje aj počas prechodnej fázy.

Výnimka týkajúca sa vojenského použitia⁷⁰

Výnimka sa vzťahuje na všetok tovar dovezený na použitie vojenskými orgánmi členských štátov alebo v zmysle dohody s vojenskými orgánmi krajiny mimo EÚ v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky EÚ, alebo v rámci NATO.

Výnimka týkajúca sa EZVO

Krajiny, ktoré uplatňujú EU ETS (Nórsko, Island, Lichtenštajnsko) alebo ktoré majú svoj ETS plne prepojený s EU ETS (Švajčiarsko), sú vyňaté z mechanizmu CBAM.

Krajiny s výnimkou v prípade všetkého tovaru CBAM sú uvedené v oddiele 1 prílohy III k nariadeniu o mechanizme CBAM; krajiny s výnimkou v prípade elektriny sa doplnia do oddielu 2 uvedenej prílohy, ktorý je v súčasnosti prázdny.

Obmedzená výnimka v prípade dovozu elektriny

CBAM sa vzťahuje na dovoz elektriny z krajín mimo EÚ, pokiaľ daná krajina mimo EÚ nie je tak úzko začlenená do vnútorného trhu EÚ s elektrinou, že nie je možné nájsť technické riešenie na uplatňovanie CBAM na tento dovoz. Táto výnimka sa uplatňuje len za obmedzených okolností a podlieha podmienkam uvedeným v článku 2 nariadenia o mechanizme CBAM.

⁶⁹ Článok 23 nariadenia Rady (ES) č. 1186/2009. Pozri: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:324:0023:0057:SK:PDF>.

⁷⁰ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/2446 z 28. júla 2015, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, pokiaľ ide o podrobné pravidlá, ktorými sa bližšie určujú niektoré ustanovenia Colného kódexu Únie.

Príloha A Zoznam skratiek

Skratka	Celý výraz
ÚoČ	údaje o činnosti
MAE	minúty anódového efektu
PAE	prepätie anódového efektu
ÚČ	úroveň činnosti
OAK	oduhličenie argónom/kyslíkom
BAT	najlepšie dostupné techniky
PČB	pomerná časť biomasy
VP	vysokopečný plyn
KKP	kyslíková konvertorová pec
KP	konvertorový plyn
referenčné dokumenty o BAT	referenčné dokumenty o najlepšíh dostupných technikách
PO	príslušný orgán
CBAM	mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach
CCR	pomer slinku k cementu
CCS	zachytávanie a ukladanie CO ₂
CCU	zachytávanie a využívanie CO ₂
CCUS	zachytávanie, využívanie a ukladanie CO ₂
SKME	system kontinuálneho merania emisií
KF	konverzný faktor
USV	uhlíková stopa výrobkov
KVET	kombinovaná výroba tepla a elektriny
CKD	prach z cementárenských pecí
KN	kombinovaná nomenklatúra
COG	koksárenský plyn
DRI	priamo redukované železo
EOP	elektrická oblúčková pec
EF	emisný faktor
EZVO	Európske združenie voľného obchodu
ETS	system obchodovania s emisiami
EU ETS	system obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Európskej únii
EUA	emisné kvóty EÚ (používané v rámci EU ETS)
EUR	euro (mena)

Skratka	Celý výraz
FAR	pravidlá bezodplatného pridelovania (nariadenie 2019/331) ⁷¹
GHG	skleníkový plyn
GWP	potenciál globálneho otepľovania
HBI	horúce briketované železo
HS	harmonizovaný systém (pre medzinárodný obchod)
IEA	Medzinárodná agentúra pre energiu
ISO	Medzinárodná organizácia pre normalizáciu
LULUCF	využívanie pôdy, zmeny vo využívaní pôdy a lesné hospodárstvo (kritériá)
DMM	dokumentácia k metodike monitorovania
NMN	nariadenie o monitorovaní a nahlasovaní (nariadenie 2018/2066) ⁷²
MRV	monitorovanie, oznamovanie a overovanie
ČŠ	členský štát (členské štáty)
MWh	megawatthodina
NCV	dolná výhrevnosť
NSŽ	niklové surové železo
OF	oxidačný faktor
VPU	vstrekovanie práškového uhlia
PEMS	systém prediktívneho monitorovania emisií
PFC	perfluórované uhl'ovodíky
ŠVE	špecifické viazané emisie
TARIC	integrováný sadzobník Európskej únie
TJ	terajouly
PPS	prevádzkovateľ prenosovej sústavy
CKÚ	Colný kódex Únie
UN/LOCODE	kód Organizácie Spojených národov pre lokality obchodu a dopravy

⁷¹ Pravidlá bezodplatného pridelovania [delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/331 z 19. decembra 2018, ktorým sa ustanovujú prechodné pravidlá harmonizácie bezodplatného pridelovania emisných kvót podľa článku 10a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, platné v celej Únii].

⁷² Nariadenie o monitorovaní a nahlasovaní [vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2066 z 19. decembra 2018 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, ktorým sa mení nariadenie Komisie (EÚ) č. 601/2012].

Pojem	Vymedzenie
„presnosť“	je stupeň zhody medzi výsledkom merania a skutočnou hodnotou určitého množstva alebo referenčnou hodnotou určenou empiricky pomocou medzinárodne uznávaných a odvoditeľných kalibračných materiálov a štandardných metód, pričom sa zohľadňujú náhodné aj systematické faktory
„údaje o činnosti“	sú údaje o množstve palív alebo materiálov, ktoré sa spotrebovali alebo vznikli v rámci procesu relevantného z hľadiska metodiky založenej na výpočtoch, vyjadrené v terajouloch, prípadne ako hmotnosť v tonách alebo (v prípade plynov) v bežných metroch kubických
„skutočné emisie“	sú emisie vypočítané na základe primárnych údajov z výrobných procesov tovaru a z výroby elektriny spotrebovanej počas týchto procesov, ako sú stanovené v súlade s metódami uvedenými v prílohe III k vykonávaciemu nariadeniu
„úroveň činnosti“	je množstvo vyrobeného tovaru (vyjadrené v MWh v prípade elektriny alebo v tonách v prípade iného tovaru) v rámci hraníc výrobného procesu
„zvyšky z poľnohospodárstva, akvakultúry, rybolovu a lesného hospodárstva“	sú zvyšky, ktoré sú priamo vyprodukované poľnohospodárstvom, akvakultúrou, rybolovom a lesným hospodárstvom a ktoré nezahŕňajú zvyšky zo súvisiacich odvetví alebo spracovania
„schválený deklarant CBAM“	je osoba schválená príslušným orgánom v súlade s článkom 17 nariadenia (EÚ) 2023/956 o mechanizme CBAM
„dávka“	je množstvo paliva alebo materiálu, v prípade ktorého sa reprezentatívnym spôsobom odobrali vzorky a vykonala charakterizácia a ktoré sa previedlo ako jedna zásielka alebo kontinuálne počas konkrétneho časového obdobia
„biomasa“	sú biologicky rozložiteľné časti výrobkov, odpadu a zvyškov biologického pôvodu z poľnohospodárstva vrátane rastlinných a živočíšnych látok, z lesného hospodárstva a príbuzných odvetví vrátane rybolovu a akvakultúry, ako aj biologicky rozložiteľné časti odpadu vrátane priemyselného a komunálneho odpadu biologického pôvodu
„faktory výpočtu“	sú dolná výhrevnosť, emisný faktor, predbežný emisný faktor, oxidačný faktor, konverzný faktor, obsah uhlíka alebo pomerná časť biomasy

Pojem	Vymedzenie
„cena uhlíka“	je peňažná suma splatná v tretej krajine v rámci systému znižovania emisií uhlíka vo forme dane, odvodu alebo poplatku alebo vo forme emisných kvót v rámci systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov, vypočítaná na základe skleníkových plynov, na ktoré sa také opatrenie vzťahuje a ktoré sa uvoľnia počas výroby tovaru
„certifikát CBAM“	je certifikát v elektronickej forme, ktorý zodpovedá jednej tоне CO ₂ e viazaných emisií v tovare
„emisný faktor CO ₂ “	je vážený priemer intenzity CO ₂ elektriny vyrobenej z fosílnych palív v rámci geografickej oblasti. Emisný faktor CO ₂ sa rovná podielu údajov o emisiách CO ₂ odvetvia elektriny a hrubého objemu elektriny vyrobenej z fosílnych palív v príslušnej geografickej oblasti. Vyjadruje sa v tonách CO ₂ na megawatthodinu
„kombinovaná nomenklatúra“ (KN)	je zatriedenie tovaru určené na splnenie potrieb: i) Spoločného colného sadzobníka, v ktorom sa stanovujú dovozné clá na výrobky dovážané do Európskej únie (EÚ), ako aj integrovaného sadzobníka Európskych spoločenstiev (TARIC), ktorý v sebe zahŕňa všetky opatrenia EÚ a obchodné opatrenia uplatňované na tovar dovážaný do EÚ a vyvážaný z EÚ; ii) štatistiky medzinárodného obchodu EÚ. KN poskytuje prostriedky na zber, výmenu a zverejňovanie údajov o štatistike medzinárodného obchodu EÚ. Používa sa aj na zber a zverejňovanie štatistiky medzinárodného obchodu pri obchodovaní v rámci EÚ ⁷³ .
„emisie zo spaľovania“	sú emisie skleníkových plynov vznikajúce pri exotermickej reakcii paliva s kyslíkom
„príslušný orgán“	je orgán určený každým členským štátom v súlade s článkom 11 nariadenia (EÚ) 2023/956 o mechanizme CBAM
„kontinuálne meranie emisií“	je súbor operácií s cieľom určiť kvantitatívnu hodnotu prostredníctvom periodických meraní, buď pomocou merania v komíne, alebo pomocou extrakčných postupov meracím prístrojom umiestneným v blízkosti komína, pričom sú vylúčené metodiky merania založené na odoberaní jednotlivých vzoriek z komína
„zložitý tovar“	je iný tovar ako jednoduchý tovar
„konzervatívny“	je výraz, ktorým sa označuje situácia, keď je vymedzený súbor predpokladov na zamedzenie podhodnotenia oznámených emisií alebo nadhodnotenia výroby tepla, elektriny alebo tovaru

⁷³ Vymedzenie pojmu je uvedené na tejto adrese: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Combined_nomenclature_\(CN\)](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Combined_nomenclature_(CN)).

Pojem	Vymedzenie
„konverzný faktor“	je pomer uhlíka emitovaného ako CO ₂ k celkovému obsahu uhlíka v zdrojovom prúde pred uskutočnením procesu emisie, vyjadrený ako pomerná časť, pričom oxid uhoľnatý (CO) emitovaný do atmosféry sa považuje za molárne ekvivalentné množstvo CO ₂
„colný deklarant“	je deklarant, ako je vymedzený v článku 5 bode 15 nariadenia (EÚ) č. 952/2013, ktorý podáva colné vyhlásenie na prepustenie tovaru do voľného obehu vo vlastnom mene, alebo osoba, v ktorej mene sa takéto vyhlásenie podáva
„systém CCUS“	je skupina hospodárskych subjektov s technicky prepojenými zariadeniami a prepravným vybavením na zachytávanie, prepravu, využívanie pri výrobe tovaru alebo geologické ukladanie CO ₂
„činnosti súvisiace s tokom údajov“	sú činnosti súvisiace so získavaním a spracovaním údajov potrebných na vypracovanie správy o emisiách na základe údajov zo základného zdroja, ako aj činnosti súvisiace s manipuláciou s týmito údajmi
„súbor údajov“	je jeden druh údajov, a to buď na úrovni zariadenia, alebo prípadne podľa okolností na úrovni výrobného procesu, pričom môže ísť o: <ul style="list-style-type: none"> a) množstvo palív alebo materiálov, ktoré sa spotrebovali alebo vyrobili v rámci výrobného procesu, ktorý je relevantný z hľadiska metodiky založenej na výpočtoch, vyjadrené v terajouloch, prípadne ako hmotnosť v tonách alebo v prípade plynov (vrátane odpadových plynov) v bežných metroch kubických; b) faktor výpočtu; c) čisté množstvo merateľného tepla a relevantné parametre potrebné na určenie tohto množstva, najmä: <ul style="list-style-type: none"> i) hmotnostný prietok teplonosnej látky a ii) entalpiu prenesenej a vrátenej teplonosnej látky, stanovenú podľa zloženia, teploty, tlaku a saturácie; d) množstvá nemerateľného tepla, stanovené podľa príslušných množstiev palív použitých na výrobu tepla a dolnej výhrevnosti palivového mixu; e) množstvá elektriny; f) množstvá CO₂ preneseného medzi zariadeniami; g) množstvá prekurzorov prijatých mimo zariadenia a ich relevantné parametre, ako je krajina pôvodu, použitý spôsob výroby, špecifické priame a nepriame emisie, splatná cena uhlíka; h) parametre relevantné pre splatnú cenu uhlíka
„štandardná hodnota“	je hodnota, ktorá sa vypočíta alebo odvodí zo sekundárnych údajov, ktoré predstavujú viazané emisie v tovare

Pojem	Vymedzenie
„priame emisie“	sú emisie z výrobných procesov tovaru vrátane emisií z výroby tepla a chladu, ktoré sa spotrebúvajú počas výrobných procesov, bez ohľadu na miesto výroby tepla a chladu
„oprávnený systém monitorovania, oznamovania a overovania“	je systém monitorovania, oznamovania a overovania zavedený v miestach usadenia zariadenia ⁷⁴ na účely „systému stanovovania cien uhlíka“, systémy povinného monitorovania emisií alebo systém monitorovania emisií v zariadení, ktorý môže zahŕňať overenie akreditovaným overovateľom v súlade s článkom 4 ods. 2 vykonávacieho nariadenia o mechanizme CBAM
„viazané emisie“	sú priame emisie uvoľnené počas výroby tovaru a nepriame emisie z výroby elektriny, ktorá sa spotrebúva počas výrobných procesov, vypočítané v súlade s metódami stanovenými v prílohe IV a bližšie špecifikovanými vo vykonávacích nariadeniach prijatých podľa článku 7 ods. 7
„emisie“	sú uvoľňovanie skleníkových plynov do atmosféry z výroby tovaru
„emisný faktor“	je priemerná miera emisií skleníkových plynov súvisiacich s údajmi o činnosti za zdrojový prúd za predpokladu, že pri spaľovaní dochádza k úplnej oxidácii a pri všetkých ostatných chemických reakciách k úplnej konverzii
„emisný faktor“ pre elektrinu	je štandardná hodnota vyjadrená v CO _{2e} , ktorá predstavuje intenzitu emisií elektriny spotrebovanej pri výrobe tovaru
„zdroj emisií“	je jednotlivo identifikovateľná časť zariadenia alebo proces v rámci zariadenia, kde vznikajú emisie príslušných skleníkových plynov
„EU ETS“	je systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii s ohľadom na činnosti uvedené v prílohe I k smernici 2003/87/ES okrem činností leteckej dopravy
„fosílny uhlík“	je anorganický a organický uhlík, ktorý nie je biomasou
„pomerná časť fosílií“	je pomer fosílného uhlíka a anorganického uhlíka k celkovému obsahu uhlíka v palive alebo materiáli, vyjadrený ako pomerná časť
„fugitívne emisie“	sú nepravidelné alebo neúmyselné emisie zo zdrojov, ktoré nie sú lokalizované, alebo sú príliš rozmanité alebo primalé na to, aby sa jednotlivo monitorovali
„tovar“	je tovar uvedený v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956 o mechanizme CBAM [a v prílohe II k vykonávacím nariadeniam]

⁷⁴ Ide o jurisdikciu, v ktorej sa zariadenie nachádza.

Pojem	Vymedzenie
„skleníkové plyny“	sú skleníkové plyny uvedené v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956 o mechanizme CBAM [a v prílohe II k vykonávacím nariadeniam] v súvislosti s každým tovarom v zozname uvedenej prílohy
„dovozca“	je buď osoba, ktorá podáva colné vyhlásenie na prepustenie tovaru do voľného obehu vo vlastnom mene a na vlastný účet, alebo ak colné vyhlásenie podáva nepriamy colný zástupca v súlade s článkom 18 nariadenia (EÚ) č. 952/2013, osoba, na ktorej účet sa takéto vyhlásenie podáva
„dovoz“	je prepustenie do voľného obehu, ako je stanovené v článku 201 nariadenia (EÚ) č. 952/2013
„nepriame emisie“	sú emisie z výroby elektriny, ktorá sa spotrebúva počas výrobných procesov tovaru bez ohľadu na miesto výroby spotrebovanej elektriny
„vlastný CO ₂ “	je CO ₂ , ktorý je súčasťou zdrojového prúdu
„zariadenie“	je stacionárna technická jednotka, v ktorej sa vykonáva výrobný proces
„merateľné teplo“	je čistý tok tepla prepravovaný cez identifikovateľné potrubie alebo rúry s použitím teplotnosnej látky, akým je najmä para, horúci vzduch, voda, olej, tekuté kovy a soli, pre ktoré je alebo by mohol byť nainštalovaný merač tepla
„merací bod“	je zdroj emisií, v prípade ktorého sa na meranie emisií používajú systémy kontinuálneho merania emisií (SKME), alebo prierez potrubného systému, v prípade ktorého sa tok CO ₂ určuje pomocou systémov kontinuálneho merania
„merací systém“	je kompletný súbor meracích prístrojov a iných zariadení, napríklad zariadení na odber vzoriek a na spracovanie údajov, ktorý sa používa na určovanie premenných, ako sú napríklad údaje o činnosti, obsah uhlíka, výhrevnosť alebo emisný faktor emisií skleníkových plynov
„minimálne požiadavky“	sú metódy monitorovania, pri ktorých sa vynaloží minimálne povolené úsilie na určenie údajov v snahe získať údaje o emisiách prijateľné na účely nariadenia (EÚ) 2023/956
„zmiešané palivo“	je palivo, ktoré obsahuje biomasu aj fosílny uhlík
„zmiešaný materiál“	je materiál, ktorý obsahuje biomasu aj fosílny uhlík
„dolná výhrevnosť“	je špecifické množstvo energie uvoľnenej ako teplo pri úplnom spaľovaní paliva alebo materiálu za prítomnosti kyslíka v štandardných podmienkach, znížené o teplo z vyparovania akejkoľvek vzniknutej vody
„nemerateľné teplo“	je všetko teplo iné ako merateľné teplo
„prevádzkovateľ“	je každá osoba, ktorá prevádzkuje alebo kontroluje zariadenie v tretej krajine (t. j. krajine mimo EÚ)

Pojem	Vymedzenie
„zmluva o nákupe elektriny“	je zmluva, na základe ktorej sa osoba zaväzuje nakupovať elektrinu priamo od výrobcu elektriny
„výrobný proces“	sú časti zariadenia, v ktorých sa vykonáva chemický alebo fyzikálny proces na výrobu tovaru v rámci súhrnnej kategórie tovaru vymedzenej v oddiele 2 tabuľke 1 prílohy II a jeho špecifické systémové hranice týkajúce sa vstupov, výstupov a zodpovedajúcich emisií
„spôsob výroby“⁷⁵	je konkrétna technológia, ktorá sa používa vo výrobnom procese na výrobu tovaru v rámci súhrnnej kategórie tovaru
„emisie z procesov“	sú emisie skleníkových plynov, ktoré nie sú emisiami zo spaľovania a ktoré vznikajú v dôsledku úmyselných a neúmyselných reakcií medzi látkami alebo pri ich premene na iný hlavný účel ako na výrobu tepla vrátane týchto procesov: a) chemická, elektrolytická alebo pyrometalurgická redukcia zlúčenín kovu v rudách, koncentrátoch a druhotných materiáloch; b) odstraňovanie nečistôt z kovov a zlúčenín kovu; c) rozklad uhličitanov vrátane tých uhličitanov, ktoré sa používajú na čistenie iných spalín; d) chemická syntéza produktov a medziproduktov, pri ktorej je v reakcii prítomný materiál obsahujúci uhlík; e) použitie prísad alebo surovín obsahujúcich uhlík; f) chemická alebo elektrolytická redukcia metaloidných oxidov alebo nekovových oxidov, ako sú oxidy kremíka a fosfáty
„zástupné údaje“	sú ročné hodnoty, ktoré sú empiricky podložené alebo odvodené z uznávaných zdrojov a ktoré prevádzkovateľ použije na nahradenie súboru údajov ⁷⁶ s cieľom zabezpečiť kompletne oznamovanie v prípade, že sa príslušnou metodikou monitorovania nedajú získať všetky požadované údaje alebo faktory
„zľava“	je každá suma, o ktorú sa znižuje suma splatná alebo zaplatená osobou zodpovednou za platbu ceny uhlíka, a to pred takouto platbou alebo po nej, v peňažnej forme alebo v akejkoľvek inej forme
„odporúčané zlepšenia“	sú metódy monitorovania, ktoré sú osvedčenými prostriedkami na zabezpečenie presnejších údajov alebo údajov menej náchylných na chyby než len uplatňovaním minimálnych požiadaviek a ktoré si možno zvoliť dobrovoľne
„oznamujúci deklarant“	je ktorákoľvek z týchto osôb: a) dovozca, ktorý podáva colné vyhlásenie na prepustenie tovaru do voľného obehu vo vlastnom mene a na vlastný účet;

⁷⁵ Treba poznamenať, že rôzne spôsoby výroby môžu patriť do toho istého výrobného procesu.

⁷⁶ Ide o údaje o činnosti alebo faktory výpočtu.

Pojem	Vymedzenie
	<p>b) osoba, ktorá je držiteľom povolenia na podanie colného vyhlásenia uvedeného v článku 182 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 952/2013, ktorá deklaruje dovoz tovaru;</p> <p>c) nepriamy colný zástupca, ak colné vyhlásenie podáva nepriamy colný zástupca určený v súlade s článkom 18 nariadenia (EÚ) č. 952/2013, keď je dovozca usadený mimo Únie alebo keď nepriamy colný zástupca súhlasil s oznamovacími povinnosťami v súlade s článkom 32 nariadenia (EÚ) 2023/956</p>
„obdobie oznamovania“	je obdobie, ktoré sa prevádzkovateľ zariadenia rozhodol použiť ako referenčné obdobie na určenie viazaných emisií
„zvyšok“	je látka, ktorá nie je konečným výrobkom, o ktorého výrobu sa priamo usiluje v rámci výrobného procesu; nie je primárnym cieľom výrobného procesu a proces nebol zámerne pozmenený tak, aby sa v ňom vyrábala táto látka
„jednoduchý tovar“	je tovar vyrobený vo výrobnom procese, ktorý vyžaduje výhradne vstupné materiály a palivá s nulovými viazanými emisiami
„zdrojový prúd“	je ktorákoľvek z nasledujúcich možností: a) špecifický typ paliva, surovina alebo výrobok, pri ktorého spotrebe alebo výrobe vznikajú emisie príslušných skleníkových plynov z jedného alebo viacerých zdrojov emisií; b) špecifický typ paliva, surovina alebo výrobok, ktorý obsahuje uhlík a je zahrnutý do výpočtu emisií skleníkových plynov pomocou metódy hmotnostnej bilancie
„špecifické viazané emisie“	sú viazané emisie jednej tony tovaru, vyjadrené ako tony emisií CO _{2e} na tonu tovaru
„tretia krajina“	je krajina alebo územie mimo colného územia Európskej únie
„tona CO ₂ (e)“	je jedna metrická tona oxidu uhličitého („CO ₂ “) alebo množstvo akéhokoľvek iného skleníkového plynu uvedeného v prílohe I s ekvivalentným potenciálom globálneho otepľovania („CO _{2e} “)
„prevádzkovateľ prenosovej sústavy“	je prevádzkovateľ vymedzený v článku 2 bode 35 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 ⁽⁷⁷⁾
„odpad“	je každá látka alebo vec, ktorej sa držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť, alebo je povinný sa jej zbaviť, a nezahŕňa látky, ktoré boli zámerne upravené alebo znečistené, aby splnili toto vymedzenie pojmu
„odpadový plyn“	je plyn obsahujúci neúplne oxidovaný uhlík v plynnom skupenstve za štandardných podmienok, ktorý je výsledkom ktoréhokoľvek z procesov uvedených v položke „emisie z procesov“

⁷⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 125).

